

LLENGUA I IDENTITAT

El català, llengua per cohesionar o per ocultar?

Consultora: Maite Puigdevall Serralvo

Tutor: Joan Pujolar Cos

Mariazell Gil Lavilla

UOC - 2010

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	
1.1. Presentació i motivació	3
1.2. Objectiu: pregunta i hipòtesi inicials	5
2. MARC TEÒRIC I CONCEPTUAL	
2.1. Anàlisi crítica del discurs	7
2.2. Elements d'anàlisi: llengua i identitat	8
3. METODOLOGIA	
3.1. Model i guió de l'entrevista	12
3.2. Procediment	16
4. ANÀLISI DE LES ENTREVISTES	
4.1. Representacions lingüístiques	18
4.2. Usos i normes de comportaments	24
4.3. Identitats	33
5. CONCLUSIONS	40
6. BIBLIOGRAFIA	42
ANNEXOS	

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Presentació i motivació

En aquest treball faig un estudi i anàlisi de les identitats lingüístiques d'un grup de persones que conformen una mostra qualitativa. Es tracta d'un grup reduït de parlants de diferents edats i pertanyents a l'àrea lingüística del Principat. Amb aquesta recerca pretenc comprendre millor la relació entre llengua i identitat en el context sociolingüístic català. Així mateix, utilitzaré el mètode de *l'entrevista en profunditat* per tal de recollir les dades sociolingüístiques susceptibles de dur a terme una anàlisi crítica i aprofundida d'aquesta relació.

Com és sabut, al llarg dels anys, la sociolingüística catalana s'ha decantat en favor dels estudis sobre l'ús de la llengua catalana, un gran nombre dels quals cerquen els motius i factors que empenyen als parlants a triar una de les llengües del seu entorn. El meu interès no és altre que la normalització de la situació social de la llengua catalana, valorant en tot moment els avenços assolits fins ara.

Els autors de *Llengua i reivindicacions nacionals a Catalunya*, llibre publicat recentment, ofereixen la darrera anàlisi de la situació social del català. A tall de conclusió, Ernest Querol i Miquel Strubell afirmen que «una llengua és viable quan els qui no la saben l'aprenen i els qui la saben la fan servir i la transmeten als fills».¹ Segons aquest estudi hi ha dues tendències favorables al català. D'una banda, l'evolució de la transmissió generacional del català és satisfactòria i, de l'altra, creix l'interès en aprendre la llengua per part de la població de llengua inicial no catalana.

Tanmateix, aquest treball s'ocuparà *dels qui saben la llengua catalana i la fan servir* perquè d'ells depèn en primera instància mantenir l'ús lingüístic i preservar la cohesió de la comunitat, i doncs, compartir la llengua amb els nouvinguts. Com ja he apuntat, m'interessava algun aspecte relacionat amb el procés de normalització de la llengua i finalment, he optat per un grup de parlants del català a fi de conèixer com avaluen la situació social i com construeixen la relació entre la llengua i la identitat.

Començaré, però, amb una anècdota personal, viscuda no fa gaire temps. Això em permetrà introduir alguns aspectes sobre la tria lingüística i la relació entre llengua i identitat.

Situació de contacte lingüístic a prop de l'àrea barcelonina del Principat de Catalunya:
--

---

¹ Ernest Querol Puig i Miquel Strubell i Trueta (2009), *Llengua i reivindicacions nacionals a Catalunya. Evolució de les habilitats, dels usos i de la transmissió lingüística (1997-2008)*, Barcelona, UOC, pàg. 170.

Filla: Et presento X, és la nostra veïna?

Pare: Molt de gust, encantat

Veïna: *Hola que tal?* (accent sud-americà)

Filla: és de [país sud-americà]

Pare: Ai! Perdoni, *perdone no sabía*

Veïna: *Nada, no se preocupe, le entiendo perfectamente*

Pare: *Lo siento, eh? Perdone*

Veïna: *Entiendo perfectamente, hable usted como quiera, le entiendo perfectamente*

Pare: *perdone, perdone*

I el pare continua la conversa en la llengua de la seva interlocutora ...

El primer que vaig observar és que al *pare* li va costar menys adreçar-se en castellà amb un interlocutor castellanoparlant que provar de mantenir la seva llengua en aquesta situació, encara que la veïna es manifestés favorable cap l'ús del català i en cap moment mostrés cap reserva o dificultat. Després vaig entendre que la llengua podia tenir un pes important en la vida de les persones, una càrrega que pesa en major o menor mesura segons la història viscuda, i doncs, segons l'experiència personal.

I és que com diu Lluís Vicent Aracil «La situació minoritària és una història viscuda per gents que construeixen uns sentits dins llurs pròpies vides».² O dit duna altra manera, el que acabo de citar fa preguntar-me: quina situació històrica i política ha viscut, el pare? Quin significat té la llengua a la seva vida? I la seva identitat? Saber com utilitza les llengües que sap i amb qui ajudaria a interpretar per què continua obstinat en fer el canvi lingüístic o quin motiu impedeix el pare a continuar la conversa en la seva llengua.

---

² Lluís Vicent Aracil (1983), «La situació minoritària», *Dir la realitat*, Barcelona, Edicions Països Catalans.
[en línia] Disponible a: <<http://www.defensadelaterra.org/Llengua/aracil1.htm#inic>>

No cal dir, que la presència de dues llengües, català i castellà, en un únic territori, el de la comunitat lingüística catalana, és problemàtica, bé es miri jurídicament, políticament o bé socialment. La llengua catalana es resisteix al procés de minorització i subordinació en què viu, però també al procés de globalització, fruit dels canvis de les societats actuals.

1.2. Objectiu: pregunta i hipòtesi inicials

Per tal de confirmar o refutar la hipòtesi formulada en aquest apartat, m'enfronto d'una banda, amb la interpretació de vivències personals, d'experiències i situacions que vinculen llengua i societat, i de l'altra, amb l'aplicació d'una metodologia qualitativa amb què he dut a terme la recerca social.

No hi aplicaré cap tècnica quantitativa perquè no tracto de descriure la distribució de determinades identitats lingüístiques en la societat catalana en conjunt, sinó més aviat estudiar i analitzar la manera com el grup de persones que participen en aquest treball expliquen i narren les vivències del contacte lingüístic des de la seva pròpia perspectiva.

Com que la situació sociolingüística és viscuda i percebuda de diferents formes, l'objectiu del treball consisteix a recollir i analitzar algunes d'aquestes percepcions que he pogut conèixer de primera mà. Com ja he recalcat, adopto una perspectiva clarament qualitativa amb la pretensió de moure'm al voltant de tres eixos principals:

- Conèixer les representacions lingüístiques del grup de parlants: quines concepcions tenen els parlants sobre la relació de les llengües del seu voltant; això permet endinsar-me en les valoracions que facin de cadascuna, sobretot pel que fa a la necessitat i utilitat de la llengua catalana.
- Dedicar un espai als usos de les dues llengües, quins comportaments mostren les persones davant de les llengües; quina norma de comportament lingüístic destaca.
- Abordar les identitats lingüístiques del grup de parlants d'aquest treball, com es construeixen aquestes identitats i quins lligams identitaris són més rellevants.

Pel que fa a la mostra qualitativa, m'interessava un grup d'informants de diferents edats a fi de detectar-ne diferències i semblances, quant a les expectatives de futur del català, a les representacions que en fan, etc.

Amb tot, el context en què s'emmarca aquest treball és el procés de minorització de la llengua catalana. En ell interpretaré les actituds favorables o desfavorables envers les llengües. Així mateix concretaré els comportaments lingüístics convergent i divergent si és el cas, d'acord amb les experiències viscudes en aquest procés.

La formulació de la hipòtesi inicial és la següent:

Els parlants no conceben el català com la llengua de cohesió social del país perquè el castellà ja fa aquesta funció cohesionadora.

En un context de minorització és important conèixer com es valora el propi grup lingüístic minoritari, sobretot en relació al grup dominant. Si hi ha dues comunitats lingüístiques diferents en un mateix territori, cadascuna intentarà mantenir i controlar la vitalitat de la seva llengua. Però quan una d'elles s'integra dins de l'altre com a subconjunt, cal tenir present el següent:

«hi ha diferències significatives entre distints (sub)conjunts de gent. Això és un altre aspecte essencial de la distribució dels idiomes [...]. Cal absolutament concebre un cert joc de possibilitats combinatòries per a descriure intel·ligentment una tercera forma essencial de distribució: el canvi històric, també anomenat diacronia».³

La comunitat lingüística catalana és una comunitat que ha esdevingut unilateralment bilingüe. Això vol dir que els catalanoparlants parteixen d'aquesta condició (són competents en la llengua pròpia i en la llengua dominant). Ara bé, la competència en català (parlant que entén i sap parlar) per part de la població que té com a llengua inicial el castellà evoluciona molt satisfactòriament segons el darrer estudi que he comentat més amunt. Això pot contribuir a augmentar l'ús del català per part del grup castellanoparlant. També pot passar que els catalanoparlants tendeixin a usar la llengua dominant per a comunicar-se amb els interlocutors d'aquesta última. Si aquesta tendència es transforma en norma habitual, difícilment el català pot arribar a ser la llengua que integri els que vénen de fora i cohesioni els parlants d'altres llengües. Malgrat tot, les tendències no es redueixen a aquestes possibilitats sinó que es poden modificar en altres direccions.

Per tot això, aspectes com els identitaris, les actituds lingüístiques, comportaments o la percepció del futur de la llengua són indispensables per a encaminar la meua hipòtesi de treball, a fi de conèixer si el grup catalanoparlant concep la seva llengua com la llengua comuna de tothom i per tant, eina comunicativa vàlida per a tots. També és fonamental com el grup catalanoparlant es mira a si mateix en relació amb el grup dominant, si es veu en una posició sòlida o feble.

---

³ Lluís Vicent Aracil (1983), «La situació minoritària»,
<<http://www.defensadelaterra.org/Llengua/aracil1.htm#inic>>

2. MARC TEÒRIC I CONCEPTUAL

2.1. Anàlisi crítica del discurs (ACD)

L'ACD és un tipus d'investigació que Van Dijk sintetiza de la manera següent:

«¿Qué es el análisis crítico del discurso? El análisis crítico del discurso es un tipo de investigación analítica sobre el discurso que estudia primariamente el modo en que el abuso del poder social, el dominio y la desigualdad son practicados, reproducidos, y ocasionalmente combatidos, por los textos y el habla en el contexto social y político. El análisis crítico del discurso, con tan peculiar investigación, toma explícitamente partido, y espera contribuir de manera efectiva a la resistencia contra la desigualdad»⁴

L'ACD és la modalitat de l'anàlisi del discurs que faré servir per a interpretar les dades recollides en el treball de camp. Aquest tipus d'investigació em permetrà analitzar els diferents significats que es desprenen de les entrevistes, entesos com les representacions que els informants construeixen del coneixement del voltant.

Per exemple, la relació entre les llengües en contacte pot tenir distintes significacions referents a la posició o prestigi de cadascuna. No obstant això, no mostraré la multiplicitat de discursos possibles i prou, sinó que tractaré de sotmetre'ls a una visió crítica amb el propòsit de conèixer els interessos que defensen.

Com diu Van Dijk el poder social, el domini i la desigualtat són practicats a través dels discursos. Hi ha discursos el significat dels quals es poden associar a actituds a favor o en contra de l'ús d'una de les llengües en conflicte. Les llengües no evolucionen per si mateixes sinó que el canvi depèn de les creences, actituds i comportaments lingüístics dels parlants, així com la posició del grup lingüístic en relació a altres (el prestigi). Per altra banda, les relacions de domini entre llengües o més ben dit, entre els parlants d'aquestes llengües, es pot percebre diferent per part de parlants diferents. Una mostra d'això és que aquest grup d'entrevistats pot reaccionar de forma distinta en relació amb la situació subordinada de la llengua.

Per tant, l'ACD em servirà com a eina crítica per a desvetllar interpretacions diferents d'una mateixa realitat. Per exemple, veurem com hi ha el discurs «el bilingüisme signifca defensar l'espanyol», i al costat, aquest altre «no pot haver-hi castellà sense català, i català sense castellà». Un és el contrapunt de l'altre ja que representen diferents formes d'interpretar l'ordre sociolingüístic a la nostra comunitat.

---

⁴Teun A. Van Dijk (1999). "El análisis crítico del discurso" *Anthropos*. Núm. 186. Septiembre-October. Barcelona, p. 23-36.

L'ACD ens encoratja a qüestionar allò que es dóna per descomptat, perquè hi ha discursos que són acceptats amb la conformitat de la majoria sense sotmetre'ls a crítica. A banda de relativitzar l'ordre social establert, com bé diu Van Dijk, aquest tipus d'anàlisi serveix per a copsar com s'oculten desigualtats, per la qual cosa la mateixa investigació pot servir per a desvetllar-les i per a resistir els canvis, com ara el procés de substitució lingüística o la tendència a usar una llengua per una altra.

Per acabar, cal considerar la mateixa investigació com un discurs més, situat al costat dels altres, de les entrevistes. Amb això vull dir que aquesta recerca forma part del conjunt de perspectives i interpretacions que es construeixen i interactuen en el mateix context històric i polític ,

2.2. Elements d'anàlisi: llengua i identitat

Identitat

«La identitat d'una persona no és una juxtaposició de pertinences autònomes, no és un “patchwork”, sinó un dibuix damunt una pell tesa: n'hi ha prou que toquem una sola pertinença perquè vibri tota la persona»⁵

L'escriptor Amin Maalouf defineix la seva identitat com un conjunt «de múltiples pertinences», resultat de la seva experiència viscuda en diferents comunitats on s'ha vist immers culturalment. Es tracta, diu Maalouf, d'una identitat composta i viscuda com un tot. Des d'aquest punt de vista, cap de les seves pertinences sobresurt de la resta, així com tampoc cap d'elles se n'amaga. Al contrari, les fa vibrar totes alhora.

Aquesta identitat composta s'adquireix a poc a poc de forma continuada i no té un caràcter innat sinó que «és alguna cosa socialment construïda»,⁶ com assenyala Salvador Cardús. Si la identitat es construeix socialment, vol dir que comencem a donar-li forma des de petits i en interacció amb els altres (la família, els amics, els companys de joc, els veïns, els educadors...). Amb tot, el conjunt de múltiples pertinences es construeix al llarg de la vida perquè, com diu Cardús, és «un procés obert» que pot modificar-se.

Llengua

---

⁵ Amin Maalouf (1999), *Les identitats que maten. Per una mundialització que respecti la diversitat*, Barcelona, La Campana, pàg. 36.

⁶ Salvador Cardús i Ros (2006), *Identitats* «Les relacions asimètriques entre identitats», Catarroja, Barcelona, Palma, Afers, pàg. 37.

«la llengua constitueix no només un vehicle per a la intercomunicació entre parlants que la coneixen, sinó també un vehicle de construcció del món»⁷

Tal i com apunta Bernat Joan, la llengua és una eina que serveix per entendre'ns, per a transmetre i intercanviar el coneixement del món. Quan utilitzem la llengua estem construint coneixement, una perspectiva o una visió personal del món que tenim al davant. Per això la desaparició de qualsevol llengua comporta una pèrdua importantíssima de coneixement.

El català, a banda d'ésser un element d'identificació de la comunitat lingüística catalana, per a les persones provinents de fora, l'aprenentatge del català constitueix un factor que afavoreix la integració social. Tal com diu Bernat Joan:

«és un element bàsic per a reduir la pressura⁸ entre la col·lectivitat forània, en la mesura en què automàticament converteix la persona integrada en un ciutadà igual als autòctons».⁹

La integració dels immigrants, per tant, serà «més efectiva i menys traumàtica»¹⁰ perquè conèixer la llengua del lloc elimina i disminueix l'estrès i la pressió de qualsevol persona que acabi d'arribar. Al mateix temps, li facilita el procés d'adaptació i integració a la comunitat lingüística, el situa en igualtat d'oportunitats.¹¹

Context minoritari

A la presentació del treball he comentat que la normalització del català vol sortir d'una "anormalitat". A tal fi, ha de fer front al procés de minorització i, alhora, a la diversitat de parlants que arriben al país com a conseqüència dels efectes de la globalització. Aquesta diversitat lingüística (i cultural) no s'ha de veure com una contrarietat sinó com un recurs que cal aprofitar. Per això el desig d'aconseguir la normalitat plena del català comporta, d'una banda, que el català sigui una llengua vàlida per a tots els àmbits i usos socials i de l'altra un lligam o vehicle cohesionador de la comunitat.

Segons Bastardas¹² hi ha fonamentalment dues causes d'una situació de conflicte lingüístic: «decisiones polítiques en matèria lingüística» (poder) i «les migracions» (demografia). Els efectes que produeixen aquestes dues vessants són la

---

⁷ Bernat Joan (2003), *Autoestima i Països Catalans*, «Enfocament sociolingüístic», Barcelona, La Busca, pàg. 89.

⁸ D'acord amb la definició que proporciona el DIEC el terme *pressura* o *destret* és una "situació anguniosa, d'extrema necessitat, de qui es veu perdut, sense possibilitat de salvació, si hom no li porta ajut".

⁹ Bernat Joan (2003), *Autoestima i Països Catalans*, «Enfocament sociolingüístic», pàg. 106.

¹⁰ Bernat Joan (2003), *L'autoestima dels catalans*, «Llengua i autoestima», Barcelona, Pòrtic, p. 101-104.

¹¹ Bernat Joan (2003), *L'autoestima dels catalans*, p. 101-104.

¹² Albert Bastardas (2000), *Ecologia de les llengües. Medi, contacte i dinàmica sociolingüística*, Barcelona, Proa, p. 19-20.

minorització lingüística per subordinació i substitució lingüístiques. Així, si la població que arriba a la comunitat lingüística catalana és la que pertany al grup políticament dominant – qui pren les decisions i té el control – la normalització de la llengua minoritzada serà difícil d'assolir.

El contacte entre els grups de parlants de diferents llengües implica algun canvi, si més no per a un dels grups. Generalment, els parlants de la llengua minoritzada (català) recorren a la llengua dominant (castellà) per a la comunicació. No cal dir que aquest comportament lingüístic (convergència al castellà) no afavoreix gens la normalització de la llengua. A vegades aquest comportament és força interioritzat - una bona mostra d'això, és l'anècdota que he explicat a la presentació. Tant és així, que la convergència esdevé una norma social acceptada i naturalitzada pels parlants. I aquesta tendència provoca l'ocultament progressiu de la llengua subordinada.

Per tot això, recuperant el concepte d'interposició¹³ de Lluís Vicent Aracil faré dues representacions de la relació d'ambdues llengües, bo i connectant interposició amb ocultament. D'una banda, la representació d'un discurs on no es preveu la interposició d'una de les llengües. Així, el discurs que defensa les relacions entre les llengües segons l'ordre lingüístic actual es pot il·lustrar en forma de subconjunts (figura 1):

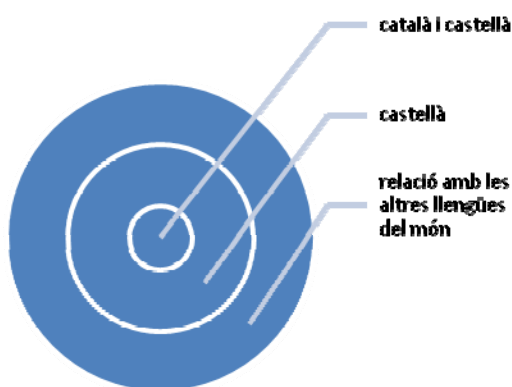

Figura 1 – Subordinació lingüística

L'altre tipus de discurs representa un canvi de l'ordre lingüístic anterior representada amb el gràfic següent o figura 2:

¹³ Lluís Vicent Aracil (1983), «La situació minoritària»,
<<http://www.defensadelaterra.org/Llengua/aracil1.htm#inic>>

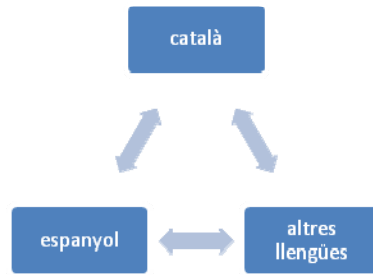

Figura 2 – no subordinació lingüística

La interposició es refereix a l'àmbit de la llengua. A la figura 1 (subordinació lingüística) la llengua catalana està subordinada i la seva relació amb l'exterior es fa a través del primer nivell que l'engloba, el castellà, perquè la comunitat catalanoparlant és un subconjunt de la comunitat castellanoparlant. A més, en aquesta situació, els parlants autòctons del català són bilingües pels canvis històrics de què parlava Aracil.

En canvi, a la figura 2 (no subordinació lingüística) la llengua té el seu propi àmbit i es relaciona amb la resta de llengües del món en igualtat de condicions entre parlants. No hi ha cap tipus de subordinació i cadascuna de les llengües es projecta a l'exterior culturalment, bo i gestionant la diversitat lingüística que pugui acollir.

Recapitulant el que he exposat fins ara, hem vist que la llengua pot ser percebuda com una de les pertinences que conformen la identitat de l'individu. El català com a llengua d'expressió identitària continua en una situació de minorització en la seva comunitat històrica. I les experiències viscudes pels catalanoparlants en aquesta situació subordinada pot ser analitzada d'acord amb l'ACD. Aquest tipus d'investigació pot contribuir a fer visibles desigualtats entre els parlants d'ambdues llengües en conflicte.

Una de les repercussions dels processos de subordinació i minorització de la llengua catalana és la seva pèrdua d'ús social davant la presència de la llengua dominant, que pot actuar com a llengua de cohesió social de la comunitat lingüística catalana. I no cal dir que la normalització de la llengua lluita per tal que el català esdevingui la llengua hegemònica. Amb tot, la interposició de la llengua dominant condueix a l'ocultació del català en la mesura que els seus parlants segueixin un comportament lingüístic inhibitori, com el cas del *pare* protagonista que he volgut presentar com a mostra.

3. METODOLOGIA

En aquest capítol, explico en primer lloc, la modalitat i els trets principals de l'entrevista sociològica o de recerca com a mètode bàsic per a la recollida de les dades que necessito, bo i especificant tant els avantatges de la tria com les seves limitacions. A continuació, informaré del procediment que he seguit per a la realització de les entrevistes. I per acabar, inclouré el *guió de l'entrevista* que he dissenyat i el planteig de dues situacions de conflicte lingüístic que he traslladat en un moment de l'entrevista.

3.1. Model i guió de l'entrevista

El model d'entrevista de recerca crec que s'acosta millor a la recollida de dades qualitatives. Penso que és l'eina més efectiva per a recollir les valoracions, els comentaris, les reflexions i algunes vivències personals del grup d'entrevistats, que és el material a partir del qual podem entendre la seva pròpia vivència de la situació sociolingüística catalana.

Així els trets de l'entrevista individual s'acosten més a una conversa entre la investigadora i els informants. És un «procés de comunicació i d'interacció humana»¹⁴ com bé assenyalen els autors del *Manual de recerca de ciències socials*. A més, amb aquesta eina metodològica s'assoleix un alt grau de profunditat. També la utilitzo perquè crec que és una “conversa espontània” entre entrevistador i entrevistat. Les característiques que he triat per a l'entrevista en profunditat són tres: l'entrevista *oberta*, no dirigida, si més no *semidirigida* i *semiestructurada*. Vegem a continuació en què consisteix:

L'avantatge d'aquest tipus d'entrevista és que es tracta d'un intercanvi comunicatiu que s'adiu amb un format tipus “preguntador” i subjecte que respon, però evita el model de caire interrogatori en què es llegeix la pregunta i se n'obté una resposta breu i tancada. Per aquest motiu, he procurat que els informants s'acostin a una conversa àgil, distesa i lliure, on cal que l'entrevistador intenti «deixar-los dir». Bàsicament, l'entrevista (a diferència del qüestionari) permet els subjectes de formular la qüestió plantejada en els seus termes i des del propi punt de vista que és, al capdavall, el que orienta la seva manera d'actuar en la societat.

D'una banda, l'entrevista oberta m'ha permès que l'interlocutor o la interlocutora incideixi en aquells temes que desitjava ampliar, reflexionar o suggerir lliurement. Això no vol dir que no hagi interromput i reconduït la conversa quan l'entrevistat s'allunyava dels temes preferents de la recerca. D'altra banda, l'entrevista semiestructurada i semidirigida permet fer servir un *guió de preguntes* amb total flexibilitat per tal de redreçar l'entrevista cap els conceptes i elements d'anàlisi que

---

¹⁴ Raymond Quivy i Luc Van Campenhoudt (1995), *Manual de recerca en ciències socials*, París, Herder, pàg. 187.

he dissenyat prèviament. Així l'entrevista es focalitza en aquells punts essencials que he cregut més adients per a la recollida d'informació.

Amb tot, com bé contempla el mateix manual abans referenciat, la realització de les entrevistes constitueix una de les fases més agradables de la recerca: «la de les descobertes, de la troballa d'idees fecundes i dels contactes humans més rics per a l'investigador», perquè ajuda a orientar fins i tot alguns temes que no s'havien plantejat prèviament, com ara temes de caire polític.

Pel que fa al guió, com he dit anteriorment, s'ha procurat evitar la rigidesa perquè no semblés un qüestionari. D'aquesta manera, l'entrevistat/da s'ha pogut explicar espontàniament emfasitzant i incidint en allò que volia sense allunyar-se però dels conceptes a tractar. Per això, les preguntes o punts que he dissenyat en el guió no s'apliquen ni mecànicament ni seguint cap ordre concret, per bé que sempre he iniciat l'entrevista amb les preguntes que fan referència a la llengua primera o inicial, la llengua del pare i de la mare, i per acabar de "trencar el gel", demano que m'expliquin les llengües que fan servir habitualment en la seva vida quotidiana (a la feina, en els estudis, amb les amistats i amb desconeguts).

El guió que reproduïxo a continuació ha estat una eina molt útil, sobretot perquè m'ha ajudat a reconduir en cas de pèrdua del fil conductor i a gestionar els silencis que es produeixen no molt sovint. Així mateix, he considerat necessari que el guió anés acompanyat del plantejament de dues situacions fictícies referents a l'encontre entre parlants de les dues llengües en conflicte. En aquest sentit, l'experiència ha estat satisfactòria ja que ha contribuït a centrar-me més específicament amb la percepció que tenen els informants en relació amb la llengua d'integració o d'acollida d'un nou parlant a la comunitat. Això ha permès als participants a identificar la situació com una realitat més propera o recordar una situació semblant. Amb tot, crec que ha contribuït també a deixar de banda la dinàmica de l'entrevista.

Guió de l'entrevista

Història personal d'ús de cada llengua

Llengua apresada/ de l'entorn familiar

- Quina llengua vas aprendre a parlar de petit?
- Quina és la llengua del pare i de la mare?
- Quina llengua uses a l'entorn familiar?

Llengua habitual/ llengua de relació segons la identitat lingüística

- Quina llengua fas servir habitualment (àmbit laboral, estudis i amistats)?
- D'entrada, quina llengua fas servir amb un desconegut?
- Quina llengua és més present en les teves relacions?

Valoracions (patrimoni col·lectiu, llegat històric i cultural)

- Quina importància té la teva llengua?
- Com valores l'ús que fas del català?
- A la llengua catalana, se la valora com li correspon?
- La teva llengua és senyal de pertinença a una comunitat cultural?
- Amb quina llengua et sents més còmode a l'hora d'expressar-te

Conflicte lingüístic (normalització/bilingüisme/minorització/llengua dominant)

- Ningú s'estranya que totes les pel·lícules les doblin en castellà. Quan es vol normalitzar en aquest àmbit, on pràcticament no hi és present, s'alcen autocrítiques queixes i actituds de conformitat, ja està bé així? Què n'opines d'això? (normalització lingüística)
- Què n'opines d'aquells que no usen mai la teva llengua i poden viure sense ella, sense català?
- Parlar en català a les persones que només parlen castellà és un acte de mala educació i intransigència?
- Has hagut de resoldre alguna situació de conflicte (rebuig, hostilitat ...)?

Globalització/ Expectatives

- El català hauria d'ésser oficial a Europa, hauria de gaudir de més reconeixement?
- Quines expectatives veus per al futur del català, d'aquí a 5 o 10 anys?
- És important l'aprenentatge d'altres llengües (anglès)?
- Estaries d'acord amb la independència de Catalunya?

Identitat i llengua

- Si vas de viatge a l'estranger i et pregunten d'on ets què respos? Sóc de ...
- La llengua és un senyal important identitari?
- Amb quina identitat t'adscris?
- Què vol dir ser català/na? Què és la catalanitat?
- Amb quina llengua t'identifiques?

Tot seguit presento les dues situacions que també he plantejat als entrevistats a fi de respondre a la pregunta plantejada al final. Així, al llarg de l'entrevista he demanat en algun moment que expliquessin què faria o com actuaria, si més no perquè ens fessin les reflexions oportunes. Val a dir que en més d'una ocasió no ha calgut exposar-la ja que, com veurem, ha sortit espontàniament de l'entrevistat (situació 2).

SITUACIÓ 1 – REUNIÓ DE VEÏNS

En una reunió de veïns, s'incorpora un nou veí que fa poc ha arribat a la ciutat i no entén el català. Així mateix, el català ha estat sempre la llengua que s'ha emprat en aquest tipus de reunions. No obstant, el nouvingut demana que es faci en castellà. Tant el president de l'escala com el secretari o l'administrador li comenten que lliuraran una còpia de l'acta en castellà, a més que li resoldran qualsevol dubte que tingui. Acabada la reunió el nou veí exigeix que la propera es faci en castellà perquè al·lega que hi té tot el dret.

- En quina llengua s'hauria de fer la propera reunió de veïns?

SITUACIÓ 2 – ESTUDIANT ERASMUS

Un estudiant d'intercanvi Erasmus arriba a la Universitat de Barcelona amb el desconeixement que les classes es fan en català. Aquest estudiant demana al professor si pot fer la classe en castellà. El professor no té cap inconvenient de fer-

les en una o altra llengua. A la classe hi ha força alumnat catalanoparlant que desitjaria fer la classe en català.

- En quina llengua s'hauria de fer les classes?

3.2. Procediment

La mostra d'informants formen un grup reduït d'entrevistats/des als quals he pogut connectar a través de persones mitjanceres que m'han facilitat la coneixença. Tots han volgut col·laborar i accedir-hi desinteressadament. L'únic criteri que he fet servir per escollir és l'edat dels informants.

He triat un grup d'edat no superior o igual als 29 anys per a formar el grup de menys edat, més jove. Així mateix, el criteri d'edat que conforma el grup de més edat és de 29 anys cap amunt. Com veurem, és un grup de parlants amb trets en comú, ja que com he especificat a la introducció, el treball *s'ocupa dels parlants que saben la llengua i la fan servir*.

Informant A	Informant B	Informant C	Informant D	Informant O
Dona	Home	Home	Home	Home
41 anys	47 anys	20 anys	28 anys	28 anys
Directora comercial	Cap administració empresa serveis	Estudiant universitari	Desocupat*	Desocupat*
Nascuda a Barcelona	Nascut a Arenys de Mar	Nascut a Barcelona	Nascut a Barcelona	Nascut a Barcelona
Llengua inicial català	Llengua inicial castellà	Llengua inicial català	Llengua inicial català i castellà	Llengua inicial català

*D i O tot just havien finalitzat un curs de formació ocupacional de la Generalitat de Catalunya

Abans de la realització de les entrevistes, prèviament a l'encontre – en la majoria dels casos en el domicili de l'entrevistat/da o en un bar públic de la ciutat barcelonina -, els vaig explicar com es faria l'entrevista. Així mateix els informava del contingut a què feia referència la meva recerca.

En primer lloc, els vaig explicar que feia un treball de recerca. Tot seguit havia de comprovar que estiguessin d'acord amb l'enregistrament de l'entrevista, mitjançant un aparell de gravació digital (Olympus Digital voice recorder VN-3100PC) per a la seva posterior transcripció i anàlisi. Finalment, també els assegurava el caràcter anònim i confidencial de l'entrevista.

Pel que fa al contingut del treball, els vaig informar que es tractava d'un treball de final de carrera i no per encàrrec, el qual havia escollit lliurement amb la intenció de cercar respostes individuals sobre les percepcions i creences referents a la identitat lingüística dels parlants i de la situació de conflicte lingüístic a casa nostra. No hi hagué cap tipus d'objecció.

Pel que fa a la durada de les entrevistes, van ser d'aproximadament uns trenta minuts, quaranta-vuit la més llarga. Així mateix, vaig considerar en la majoria dels casos no allargar més temps la durada prevista atès que es detectava un cert cansament. D'antuvi, alguns no tenien molt clar el contingut del treball, en el sentit que no sabien ben bé què era això de la sociolingüística. Sí que ha calgut algun aclariment pel que fa a l'enregistrament, ja que la informant A es mostrava reticent. Per això, li vaig explicar de nou que necessitava la gravació per a transcriure-la posteriorment, de forma absolutament confidencial i anònima, amb el benentès que després de la transcripció s'esborraria.

Com he dit més amunt, l'entrevista es realitza de forma individual per bé que dues d'elles s'ha fet conjuntament perquè així m'ho van proposar. Així dos dels informants més joves (D i O), amb un vincle d'amistat entre ells, es va fer al mateix temps, de forma individual, però amb la presència d'ambdós. En aquest sentit, no vaig trobar cap inconvenient de fer-ho així.

Amb tot, he pretès que els entrevistats/des manifestessin i expressessin tot allò que volien dir referent als temes plantejats, així com també he respectat que no volguessin respondre algun aspecte. També sóc conscient que sovint hom tendeix a argumentar condicionat per la situació d'interacció (presència de l'entrevistadora, de la gravadora, etc.) cosa que ha comportat potser una manca d'espontaneïtat.

4. ANÀLISI DE LES ENTREVISTES

4.1. Representacions lingüístiques

En aquest treball hi ha dues preguntes claus que ocupen un espai important. Una és la que demana explícitament quina importància té la llengua per a cadascú. L'altra fa referència al concepte d'identitat. Abans de començar l'anàlisi, exposaré les respostes més rellevants. Així mateix indico la llengua amb la qual s'identifica cadascú. El conjunt de significacions més destacables es mostren a la taula següent:

Amb quina llengua o llengües t'identifiques? Quina importància té la llengua a la teva vida?

Entrevistat/da	Llengua d'identificació	Importància de la llengua
A	Català	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>La llengua és rica [...] és cultura</i> ▪ <i>Parlar una llengua pròpia és una cosa gran [...] de riquesa cultural</i>
B	Català	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>La llengua és la manera de pensar del país, la visió del món que es té</i> ▪ <i>La llengua serveix per a conèixer una mica els altres</i> ▪ <i>La llengua és vehicle d'expressió de la cultura pròpia del país</i>
C	Català	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>La llengua és un valor és important</i>
D	Català	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>M'agrada tenir la identificació aquesta que conec la llengua que es parla a Espanya i a més [la meva primera llengua]</i> ▪ <i>És un sentiment</i> ▪ <i>És un senyal d'identitat</i>
O	Català	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>És la teva identificació ... saber d'on ets ... d'on véns com deia en Raimon</i> ▪ <i>Darrere hi ha una història ... saber que hi ha una història darrere aquest país ... és molt important</i>

La representació de la llengua per part dels entrevistats es pot resumir sintèticament:

Llengua és expressió cultural, riquesa humana, amb una història al darrere i vehicle per a conèixer els altres. Un senyal identitari.

Aquestes descripcions indiquen que per als entrevistats la llengua té gran vàlua. D'un costat, es remarca com a riquesa, la qual cosa ajuda a entendre que la llengua es veu com un element que sempre suma – mai resta. Per tant, segons aquestes reflexions, la llengua no fa nosa. Al contrari, tal com expressa B, serveix per a conèixer els altres o, com diu A, conèixer la riquesa cultural.

A banda de considerar-la com un instrument útil d'intercanvi de coneixement amb els altres, la llengua és concebuda com un senyal identitari. En concret, es considera com un senyal col·lectiu, per tal com l'existència d'una història al darrere denota un llegat important.

En la seva percepció, la llengua pròpia i les llengües en general no són un mer instrument de comunicació entre parlants. Cal destacar que cap informant redueix la noció de llengua a aquest concepte instrumental. Al contrari, la llengua que serveix “per entendre'ns” serveix així mateix com a senyal de pertinença i lligam a la comunitat.

Una mostra significativa d'això és la resposta de l'informant O en preguntar-li el següent: “No és únicament un mitjà per entendre'ns?” responent: «No no ... ni molt menys... darrere hi ha una història».

No només crec que se supera aquesta simplicitat sinó que la llengua s'aprecia i es valora com un element d'autoidentificació, així com també representa per als entrevistats riquesa cultural i construcció de coneixement com hem vist.

Aquesta primera aproximació a la llengua coincideix amb la definició que fa el sociolingüista Bernat Joan. Com bé explica, si la llengua és valor a preservar, riquesa, cultura, coneixement i història, la pèrdua d'aquest idioma comporta la desaparició d'aquests valors identitaris.

A part d'això, he cregut oportú ressaltar i aprofundir en altres significacions. Per això, intento esgranar-les en els següents subratllats:

Sentiment:

«Parlar una llengua pròpia és una cosa gran» manifestava la informant A. Per a A, és una sort parlar la seva llengua, com deia «jo sóc catalana tinc una identitat com a tal ... i entre moltes altres coses ... tinc la sort de parlar la llengua catalana». En els mateixos termes s'expressava l'informant D. El fet de poder usar la seva llengua li

produïa un sentiment especial. Així deia que «el meu primer idioma la meva primera llengua la sé parlar jo i un sector de gent que no és ni molt menys majoritària sí, és un senyal d'identitat, és un sentiment no sé». Un sentiment afí que poden tenir els parlants d'altres comunitats minoritzades amb llengua pròpia («igual que nosaltres ... els bascos i els gallecs està bé»).

Pensar en català i expressar-se millor en la llengua:

L'entrevistat B explicava que va fer un canvi d'idioma fruit d'una decisió personal i per convicció ideològica. De petit B usava el castellà en les seves relacions quotidianes fins als tretze anys, moment en què va decidir fer un canvi al català, aprofitant el pas de l'E.G.B. a l'Institut. No recordava el procés de canvi amb exactitud, però segons aquest informant, el fet de pensar en la llengua amb què volia expressar-se i relacionar-se amb els altres formava part d'un canvi volgut: «en ... un moment...donat, vaig em vaig proposar pensar-hi en aquesta llengua i vaig decidir-ho i ho vaig fer ... No recordo el procés, però sí que en un moment donat vaig pensar que ... això mateix que havia de pensar en català». Malgrat la necessitat de vèncer pors i inseguretats com a parlant que es llançava a emprar una nova llengua, descrivia el següent: «quan ja estàs utilitzant aquesta llengua el pas és molt... molt mínim ... molt insignificant, penses somies i ho fas tot en aquesta llengua ja».

L'entrevistat D deia que pensava en català i també s'hi expressava millor: «sempre he parlat les dues llengües a la família i tal ... hi ha una part de la família que sempre parlo en castellà però sempre m'he expressat millor en català que en castellà ... en aquest sentit no tinc gaires problemes» Així mateix, l'informant C també explicava que s'expressava millor en català i se sentia més còmode i segur. Per això deia que buscava grups "en català": «Sí inconscientment ... ja vaig amb la gent que parla català perquè m'hi sento més còmode potser ... parlant així en castellà ... no em costa vull dir ser dir-ho tot però ... em sento com mig segur no sé potser». Per últim, l'informant O comentava que tot i que el català era la seva llengua d'identificació amb la qual s'expressa millor, li costava menys escriure en castellà («Escric millor en castellà perquè em penso que és més fàcil escriure'l però ... m'expresso en català ... millor parlant»).

Llengua primera, llengua d'identificació i llengua habitual

Un aspecte que voldria destacar és el resultat de comparar la llengua inicial amb la llengua d'identificació.¹⁵

---

¹⁵ Segons l'enquesta d'usos lingüístics de la població 2008 (EULP) la llengua inicial és *llengua que la persona entrevistada diu haver parlat primer a casa seva*. Es considera que aquesta llengua ha estat transmesa familiarment i adquirida en el procés de socialització de l'individu. D'altra banda, la llengua d'identificació és *la llengua que la persona entrevistada considera com la seva llengua*. Llengua amb la qual la persona s'identifica. Disponible a: <http://www.idescat.cat/cat/societat/eulp/continguts.html>.

Així, bona part de les persones entrevistades en aquest treball declaren que la llengua primera, la que van aprendre de petits és el català. La totalitat dels entrevistats diuen que en fan ús habitual, tant a l'entorn familiar com a fora de la llar. I com he assenyalat anteriorment, el català és la llengua amb la qual s'identifica tothom.

Hi ha dos casos en què no coincideix la llengua apresada amb la llengua d'identificació. Com hem vist, l'informant B detallava que el castellà era la llengua que parlava de petit fins a l'edat adolescent en què va efectuar un canvi cap al català. Per la seva banda, l'informant D explicava que en l'àmbit familiar feia servir les dues. Per bé que emprava el català majoritàriament, també feia servir el castellà amb altres membres de l'entorn familiar que eren de fora de Catalunya. Ambdós s'identificaven exclusivament amb la llengua catalana.

Això vol dir que, en aquests casos, hi ha un procés d'identificació favorable cap al català, de manera que es considera aquesta llengua exclusivament com la pròpia, al marge de la que van aprendre de petits. Potser és més clar en el cas B, que fa un canvi d'idioma, que no en el de D, el qual ja usava les dues llengües de petit, i aquest entrevistat no fa cap canvi d'identificació com en el cas B. Per tot, la llengua d'identificació és un factor rellevant per a l'estudi de l'ús de la llengua, atès que és la llengua amb què el parlant se sent més còmode a l'hora d'expressar-se tal com han manifestat alguns entrevistats. La llengua d'identificació de la resta de parlants coincideix amb la llengua que van adquirir de petits a l'entorn familiar, i doncs, la majoria mantenen llengua inicial com a llengua d'identificació.

El procés que acabem de veure també és perceptible en l'enquesta d'usos lingüístics de la població 2008 (EULP 2008) publicada recentment. Vegem-ho, breument: a Catalunya, un 31,6% de la població diu que la llengua inicial és el català i un 37,2% de població declara identificar-se amb la llengua catalana; per tant, hi ha un augment significatiu de persones que s'identifiquen amb el català a banda de les llengües inicials.

La llengua (llengües) de Catalunya

A la taula que segueix recullo el conjunt de respostes a la pregunta quina llengua és la pròpia de Catalunya:

<i>Informant A</i>	▪ <i>En primer lloc, el català evidentment, però el castellà també</i>
<i>Informant B</i>	▪ <i>La llengua del territori és el català totes les altres són imposades</i>
<i>Informant C</i>	▪ <i>El català ... sí sí jo crec el català vull dir totalment</i>

<i>Informant D</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Jo crec que la del territori és el català</i>
<i>Informant O</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>La llengua pròpia de Catalunya és el català</i>

El català és la llengua pròpia de Catalunya per a la majoria dels informants, tret de la informant A, que considerava el català i el castellà com a llengües pròpies de Catalunya. Mentre B remarcava que totes les altres eren imposades en territori català.

Expectatives de futur

El grup més jove comparteix una mateixa visió pel que fa al futur de la llengua. En general, la percepció d'aquest grup és que la situació en un futur no canviarà i no preveuen que la llengua desaparegui a curt termini. Tot i així, en el cas hipotètic que desaparegués, descriuen un escenari on "algú" intervé decididament per anorrear la llengua.

D'altra banda, el tema de la immigració és recurrent en el seu discurs, de manera que només es veu com un factor castellanitzador de tota la població, en comptes de veure'l com un factor avantatjós. Per tant, els més joves assumeixen que la globalització comporta irremeiablement un entrebanc per al futur de la llengua:

	Visió del futur de la llengua
<i>Informant C</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>D'aquí a dos cents anys ja ens hauran aplastat ens hauran aixafat i ens hauran exterminat vull dir ... és que fatal estem en recessió estem pitjor que la crisi ... o sigui anem cada cop hi ha més...</i> ▪ <i>Les llengües que han estat que són minoritàries i han estat minoritzades a la llarga han acabat desapareixent ... jo quan estudiava les llengües hi ha un poblet de l'Aragó que parla no sé quina llengua hi havia no sé quants pastors que tots parlaven una llengua i tots tranquil·lament ja tots parlen castellà ja</i>
<i>Informant D</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Cada cop ve més gent de fora i el castellà és la llengua que parla tothom és la segona llengua més parlada del món</i> ▪ <i>La majoria d'immigrants que vénen són de sud-amèrica i amb el castellà ho tenen més fàcil</i>
<i>Informant O</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Això de la globalització fa que els Països Catalans ja no siguin ... un país</i> ▪ <i>No s'ha de forçar la màquina [...] Crec que és lo més important</i>

	<i>d'un immigrant que ... creua el mar amb una patera ... lo important és poder menjar ... i ... poder viure com pugui</i>
--	--

Contràriament, la percepció que en fan els dos informants del grup de més edat és positiva. L'informant B creia que «el català té prou força ... per ser el vehicle de l'expressió de la cultura pròpia del país». A més, explicava que «per molt que diguin els pessimistes ... jo vaja des de l'experiència del que ha canviat de llengua, penso que el potencial de gent que pot canviar ... també ... i fer-la créixer és molt superior». Des de la perspectiva d'A la llengua també gaudeix d'un bon futur, considera que l'ús no ha disminuït en el seu entorn quotidià i, així mateix, desitja una situació d'equilibri i de respecte entre les dues llengües en contacte.

Bilingüisme social: normalització o substitució

«I no cal gaire geni filosòfic ni entrenament tècnic per a veure que l'estabilitat de qualsevol bilingüisme, per exemple, és sempre relativa i problemàtica. Breument: *epur si muove?*».¹⁶

En aquest punt, miro de conèixer la percepció que tenen els informants sobre el procés de substitució del català i la presència del castellà com a element amenaçador.

Com he apuntat abans, per a la informant A, no creia que hi hagués cap abandonament idiomàtic ni pèrdua de l'ús social del català en el seu entorn. La percepció que tenia del contacte entre les dues llengües és d'una convivència equilibrada. De fet, s'observa com aquest contacte ha de ser forçós d'acord amb l'explicació sentenciosa que feia: «no pot haver-hi castellà sense català ni català sense castellà». En el mateix sentit, tal com explicava D, les dues llengües han conviscut sempre en territori català.

D: abans de la repressió i tal ... també es parlava el castellà a Catalunya?
Algú el devia parlar no? No ho sé ... sempre s'ha conviscut sempre han conviscut les dues llengües juntes i llavors no crec que hi hagi cap tipus d'imposició

¹⁶ Lluís Vicent Aracil (1983), «La situació minoritària»,
<<http://www.defensadelaterra.org/Llengua/aracil1.htm#inic>>

Des de la perspectiva d'A i D no s'evidencia un conflicte lingüístic, de manera que les llengües conviuen sense problemes en el mateix espai social. Així mateix recordem que A creia que les dues són pròpies de Catalunya i D considerava el català com a única llengua territorial.

En contrast, B afirmava que «el que té molt clar l'estat espanyol és que la primera llengua i l'oficial ... és l'espanyol, que és la comuna de tots, la seva definició ja dona la raó de prevalença que té, Per tant ... aquest bilingüisme que hi ha molts partits polítics que defensen, que és una cosa morta d'entrada [...] qui defensa el bilingüisme només defensa l'espanyol».

Pel que fa a la perspectiva de O, aquest informant argumentava de forma semblant a B:

O: crec que s'hauria de potenciar la llengua de cada territori i menys l'espanyola ... perquè jo crec que l'espanyola ... la parla tothom si més no ... nosaltres ... i la que té greus problemes ... són les altres... les petites llengües ... no la gran ... aquesta no es deixarà de parlar mai.

L'informant C des d'una perspectiva històrica també feia esment a la interposició del castellà:

C: Durant quaranta anys no deixar parlar públicament una llengua tot està en castellà si has *xupat* castellà durant quaranta anys què vols fer [...]... això és nefast jo diria ... això és el pitjor que pots fer en un lloc ... és treure-li identitat ... tot.

Vegem, doncs, com hi ha dos discursos que funcionen com si estiressin els dos extrems d'una corda. Mentre el primer (B, C) és una denúncia al fenomen del bilingüisme amb què es vol evidenciar el conflicte d'interessos i les desigualtats entre els parlants; el segon (A, D) manté l'ordre establert i acceptat com a bo, tot defensant un ordre bilingüe que s'aproxima al discurs oficial.

El primer fa referència a la defensa del català com a llengua pròpia del territori, el segon fa una representació ben distinta del mateix fenomen, en què es defensa la coexistència de les dues llengües com a pròpies al mateix territori. Val a dir que defineixen interessos oposats: la invisibilitat o la visibilitat del conflicte entre les dues llengües.

4.2. Usos i normes de comportaments

En general, els informants declaren que empren més el català que el castellà en les seves interaccions quotidianes i en tots els àmbits. A continuació il·lustrarem amb breus pinzellades com s'usen ambdues llengües segons les seves explicacions:

A	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Amb els amics que parlen la llengua catalana, el català sempre i a la feina amb els companys que són catalans enraono català [...] amics que són castellanoparlants nascuts a Catalunya [...] els parlo castellà</i> ▪ <i>A la feina la majoria de vegades parlo el castellà perquè [...] parlo amb gent de fora de Catalunya</i> ▪ <i>La meva primera paraula és català</i>
B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Des dels meus paràmatres polítics ho tinc molt clar, faig servir la meva llengua perquè és la llengua del meu país del meu territori</i> ▪ <i>De fet no li fas cap favor a l'altra persona si li parles en castellà, d'alguna manera l'estàs rebutjant, li estàs dient que no s'integri en el grup ... de no utilitzar el català i donar-li l'oportunitat de fer-lo servir</i> ▪ <i>[a un desconegut] li parlaré en català perquè entendre que l'ha d'entendre normalment[...] i en tot cas si em diu que ve de fora, doncs, ja miraré d'adaptar-la [...] és una opció que tinc</i>
C	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>El castellà l'utilitzo quan en un grup d'amics potser és majoritàriament que es parla castellà</i> ▪ <i>Es té tendència a canviar al castellà [...] si són cinc catalans i entra en el grup un castellà a parlar tots els cinc catalans, canviaran al castellà en els casos que jo he vist</i>
D	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Amb alguna relació puntual [...] aquests casos puntuals són castellanoparlants</i> ▪ <i>Fa la impressió que hi ha gent que parla castellà quan podrien fer-ho en català perfectament [...] no sé estan acostumats a que parlen castellà amb castellanoparlants</i> ▪ <i>En canvi hi ha gent que jo els hi vaig en català i em responen en català però de sobte et diuen alguna cosa en castellà la mateixa persona que està parlant en català i aleshores canvia al castellà</i>
O	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>A l'hora de ... viure al carrer a buscar feina i tot ... pues he utilitzat molt més ... bueno ... suposo que pel tipu de feina que he buscat jo ... doncs m'he trobat més en relació amb gent castellana ... més que catalana ... i ... bueno m'ha sorprès però ... tampoc ... li dono</i> ▪ <i>Amb els amics, cent per cent català amb els amics ... més o menys un parell d'amics que tinc castellanoparlants però</i> ▪ <i>Home depèn com ... et costa mantenir-la sí ... sí ... fas el canvi ... instintivament ja fas el canvi al castellà ... però bueno depèn de l'altra persona com està parlant ... no sé</i>

Per a la informant A, adreçar-se en castellà a un parlant d'aquesta llengua era un comportament que considerava «normal». Ella mateixa explicava que es

comunicava en castellà amb el cercle d'amistats pertanyents al grup castellanoparlant mentre que ho feia en català amb els amics catalanoparlants. Així mateix va puntualitzar que fer un canvi d'idioma és difícil d'assolir i, doncs, començar a parlar en català amb les amistats amb què sempre havia utilitzat el castellà era un canvi poc probable perquè «costa fer-lo». Com bé explicava, si estàs avesat a parlar-li a algú en una llengua, haver de canviar «no surt». D'altra banda, posava l'exemple dels amics castellanoparlants que entenien la llengua catalana, atès que han viscut i estudiat al llarg de molts anys a Catalunya però sempre s'hi havia adreçat en castellà perquè respectava que estiguessin més còmodes parlant la seva llengua.

El castellà era una llengua important per a l'informant D, ja que la utilitzava com a llengua familiar amb els parents nascuts a Sòria, així com també amb alguns familiars que vivien al País Basc. Amb els amics usava més català, per bé que en alguns casos puntuals feia servir el castellà a parlants d'aquesta llengua. Si fa no fa, l'informant O també relatava els mateixos usos que D.

Per la seva banda, B afirmava que la llengua catalana l'emprava sempre. Així mateix, la presència de diferents llengües a l'àmbit laboral no li suposava problemes a l'hora d'utilitzar el català. Com a norma general, deia que usava la seva llengua sense fer distincions entre parlants. Fins i tot quan havia de comunicar-se amb parlants de la resta de l'estat amb qui tenia una relació laboral, s'hi adreçava en català, perquè creia que així la feia conèixer als altres. Val a dir que s'havia trobat en situacions molt agradables tal com va comentar.

Els criteris que feien servir els entrevistats per explicar l'ús del castellà amb un desconegut i amb una persona castellanoparlant coincideixen. En general, fan referència al respecte cap al parlant que no entén o no usa el català i se sent més còmode parlant en castellà. Tant A com O remarcaven que els catalanoparlants tenen la sort d'ésser competents en les dues llengües i aquest fet els dota d'una condició avantatjosa. Com assenyalava A «com a catalanoparlant i... de tota la vida no tinc gens de dificultat de parlar català i castellà al mateix temps». I en els mateixos termes, O explicava que la condició de parlant bilingüe constituïa una diferència important: «jo sempre entenc ... que estem una mica més adelantats ... perquè tenim tres llengües i ells en tenen dos ... només en tenen dos nosaltres entenem castellà i català i ells només el castellà no sé tenim més llengües no sé».¹⁷

Aprenentatge de les llengües

Per a la majoria d'informants l'aprenentatge de llengües és valora positivament, així com també l'interès en usar el català per part de gent que no la té com a llengua habitual ni inicial. Tot i això, també es percep l'existència de llengües dominants, com ara l'anglès, en contrast amb les llengües més febles. Mentre, la

---

¹⁷ Suposo que la llengua "tercera" a què fa referència aquest entrevistat és l'anglès. En qualsevol cas no altera allò que vol dir

llengua anglesa s'associa a l'èxit professional i acadèmic, en general també es percep com a llengua global i hegemònica quan surts a fora. Ara bé, el castellà també es veu com una llengua expansiva fruit de la globalització estretament relacionada amb la immigració que arriba al país i ja coneix el castellà.

- A: «Això està claríssim que els catalans això ens agrada ens arriba al cor no? ... ens agrada més que un xinès ens parli el català malparlat no? ens arriba més que no un castellà» «quan vas arreu ... quan surts fora de l'estat ... la llengua mare és l'anglès»

- B: «Que a més a més utilitzis la riquesa que et dona la gent de fora ... per després ... fer el català vehicular conèixer les altres llengües ... perquè aquells que les fan servir familiarment i les puguin fer servir per les relacions comercials d'aquest país cap enfora ... això és una riquesa econòmica brutal»

- C: «En un futur és important l'anglès i més pels informàtics hauria de ser important ... o sigui si vols treballar estudiar o fer alguna altra cosa a fora ... l'anglès és primordial i aquí hauries de saber anglès perquè el llenguatge de programació i tot està en anglès ... sí ho has de saber ... és important»

- D: «Si tu te'n vas a Anglaterra o parles l'anglès o (xxx) i la gent aprèn l'anglès ... i aquí poden fer el mateix el que passa és que aquí ho tenen més fàcil perquè a més a més hi ha el castellà i ... i el castellà molta gent sí que el domina més [...] la globalització porta això més cada vegada hi ha més immigració tant d'aquí com de fora ... i parlar el català és un esforç»

- O: «com més llengües coneixis millor ... però que mai deixi de desaparèixer una ... això de globalitzar i tothom parli l'anglès pues depèn ... això de globalitzar el planeta amb l'anglès molt bé ... sí però ... també que no desapareguin les altres ».

La llengua d'acollida

En primer lloc, mostrem dues versions pertanyents als dos informants de més edat, atès que constitueixen dues visions força oposades. Mentre A considera que no es pot exigir el català a un nouvingut, per a B, donar a conèixer la llengua a la persona desconeguda de bon començament és donar-li oportunitat d'integrar-se. Vegem-ho tot seguit:

Informant A	Informant B
«el que també hem d'entendre és que una persona que ve (en) aquí no parla el català...llavors no li pots imposar... saps?»	«no li dones oportunitat d'integrar-se si no li parles en la llengua del lloc [...] donar-li oportunitat [...] donant opció a

no es pot imposar (el) que parli el català si realment acaba d'arribar»	la llengua del territori»
---	---------------------------

En el primer cas, l'informant A pressuposava que el nouvingut no coneixia la llengua del país. La manca de competència en català i la recent arribada d'una persona eren condicionants amb què defensava la seva argumentació. Per tant, s'infereix que la llengua de relació amb el nouvingut haurà de ser una altra. Per contra, l'entrevistat B donava una altra visió: el procés d'integració del nouvingut comença en donant-li l'oportunitat de conèixer la llengua del lloc, el català; «si tu li parles amb la llengua pròpia del lloc, tu li fas lloc».

La diferència entre els dos discursos és remarcable. Llengua que no es pot imposar contraposada a la llengua que dóna oportunitats. Representen dues posicions contrastades. Com a conseqüència, el primer discurs arracona la llengua en segon terme; en canvi, en el segon es prioritza en primer lloc. Mentre B concebia la llengua com a element d'integració, A també, però amb reserves o reticències.

En darrer lloc, l'entrevistat O advertia que «no s'ha de forçar la màquina» en el sentit que la persona que arriba de fora té unes necessitats a satisfer prèviament, com ara la recerca d'una estabilitat laboral. El nouvingut ha d'integrar-se en primer lloc, però en aquest discurs no es preveu cap llengua d'acolliment.

Per pròpia iniciativa, l'entrevistat D introduïa un exemple de situació de conflicte, que coincideix amb el planteig de l'estudiant d'intercanvi. D explicava l'exemple d'aquells *Erasmus* que arriben aquí per a estudiar i es troben amb la sorpresa, depenent de la universitat, que no tenen oportunitat de fer les classes en castellà ja que només s'imparteixen en català. Per a D, aquesta situació era poc justa ja que creava problemes a l'estudiant que acabava d'arribar desinformat de la realitat lingüística del país. De fet, aquí no s'hi planteja si els estudiants autòctons i/o els docents desitgen fer les classes en la llengua pròpia.

Així mateix, l'entrevistat C, com a estudiant universitari, en respondre a la situació fictícia 2 (estudiant d'Erasmus), no li suposava cap problema a l'hora de fer un canvi d'idioma per tal de facilitar les coses a l'estudiant que acabés d'aterrar a la universitat. En canvi, ell si es trobés amb aquesta situació, deia que s'esforçaria per a aprendre la llengua del lloc- Tampoc considerava just que el professor hagués de canviar de llengua.

En qualsevol cas, el coneixement de la llengua d'acolliment es relativitza. Això implica que es dóna per descomptat que el castellà faci de llengua de relació amb el nouvingut. Amb això vull dir que mentre la llengua dominant passa al davant, la conveniència del català es planteja com a problema.

Per tot això, el català presenta connotacions marcades com a llengua conflictiva i incòmoda, potser poc convenient per integrar el nouvingut.

El català amb catalanoparlants i el castellà amb castellanoparlants

La tendència d'usar una o altra llengua d'acord amb la de l'interlocutor que té al davant és destacable. La informant A aclaria que amb els amics catalanoparlants sempre usava el català; però amb els que són castellanoparlants, encara que hagin nascut a Catalunya i la majoria entenguin la llengua d'aquí, s'hi adreçava en castellà. És potser el cas en què es fa una diferenciació més nítida de la línia que separa catalanoparlants i castellanoparlants, però en general els informants defineixen aquesta línia que separa l'ús d'una o altra segons el grup lingüístic, a excepció de B.

No queda més remei que parlar en castellà

Per la seva banda, O en feia una apreciació particular d'acord amb la seva experiència en el món laboral. Es referia a un ús dominant de la llengua castellana amb els companys de feina d'una determinada classe social. Així, explicava que havia coincidit amb una classe treballadora – bàsicament de fàbrica - on el castellà tenia una presència aclaparadora. I doncs, feia una correlació entre l'ús del castellà i l'àmbit laboral on havia estat, remarcant que «no tenia més remei que parlar en castellà» de manera que no es plantejava la possibilitat de parlar la seva llengua en presència d'una majoria de castellanoparlants.

En la majoria d'aquestes descripcions s'insinua la norma convergent de què parlaré més endavant. Malgrat això, hi ha una veu que es distancia enormement de les altres. L'informant B explicava que hi detectava aquesta tendència als altres parlants considerant-ho com un comportament lingüístic anòmal perquè «estan rebaixant la seva llengua» deia. Cal destacar que és l'únic que declara fa servir el català en les seves relacions.

Així, B donava compte que no feia cap tipus de distribució d'ús segons el seu interlocutor perquè no es preguntava ni feia a priori cap suposició sobre la identitat lingüística de la persona desconeguda que tenia al davant. B s'adreçava sempre amb la seva llengua perquè considerava que era la que creia que s'havia de fer servir en el país, la del territori. En qualsevol cas, en tractar-se d'un nouvingut que no conegués la llengua d'aquí, explicava que es podia fer entendre amb un munt de “recursos no verbals”.

Arribats en aquest punt, podem situar dues pràctiques lingüístiques susceptibles d'ubicar-les en els dos extrems d'una corda:

- En un extrem, s'usa el castellà amb castellanoparlants i el català amb catalanoparlants. La norma social que s'aplica és la convergència al castellà amb castellanoparlants i amb desconeguts

- A l'altre extrem, la pràctica que consisteix a parlar la llengua del país i mantenir-la en qualsevol situació d'encontre intergrupals sense fer cap mena de distinció entre parlants. La norma social que s'aplica és la divergència del castellà.

Comportament submís vs comportament assertiu

La reducció de l'ús social de la llengua en la comunicació amb altres parlants està estretament lligada amb el comportament o norma interioritzada i aplicada pels parlants del català: canvi al castellà. A la taula següent presento comparativament els criteris que han utilitzat els entrevistats pel que fa a aquesta qüestió.

	<i>És inconscient</i>	<i>Deferència o cortesia</i>	<i>Costum hàbit</i>
<i>Informant A</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jo crec que els catalanoparlants ens passa això en general jo podem estar amb dues persones una parlar en català i l'altra parlar en castellà i podem portar la conversa superfluïda [...] ho fem sense pensar-ho 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Respecto que la persona parli el castellà [...] no tinc cap problema en parlar castellà si aquella persona se sent més còmoda parlant en castellà ▪ Si la resta de veïns no ens implica, som capaços de parlar les dues llengües, per mirament a aquesta persona la faria en castellà 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jo crec que és un tema de costum [...] llavors costa molt fer el canvi. ▪ És un tema de costum i de respecte [...]
<i>Informant B</i>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ raó ideològica que ha fet veure als catalanoparlants que no són conscients ... doncs ... que és un deure de ... 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estàs en una situació comodadícia i només parles en castellà perquè tothom

		<p><i>d'amabilitat, doncs que no respectes al nouvingut, quan això és ... impensable en qualsevol altra llengua</i></p>	<p><i>parla, segueixes en aquest mal ús</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Estan rebaixant la seva llengua perquè els seus pares ho han fet, els seus avis ho han fet</i>
<i>Informant C</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Si ell em contesta en castellà tinc tendència a contestar en castellà [...] inconscientment</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Penso que així l'ajudes, que no és així [en parlar amb un nouvingut que contesta en castellà]</i> ▪ <i>No sé es té això com d'intentar ajudar a l'altre, no ajudar sinó fer-li més fàcil</i> 	
<i>D</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Fa la impressió que hi ha gent que parla castellà quan podrien fer-ho</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Si no n'ets conscient directament parles el castellà més per respecte a la persona que no a la llengua no sé</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Tinc el costum [...] si et parlen directament en castellà et dirigeixes en castellà</i>
<i>O</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Fas el canvi ... instintivament ja fas el canvi al castellà ... però bueno depèn de l'altra persona com està parlant</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Sempre fem el canvi al castellà ... sí sí sí que ho fem ... sí sí que ho fem ... però no sé ben bé per què</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Aquí a Barcelona ... noto pues ... depèn de la zona on vaig ... pues hi ha més castellà o tothom és castellà tothom és</i>

			castellà ... però bueno
--	--	--	----------------------------

Des d'una perspectiva psicològica, l'estudi de la conducta submissa comporta que el parlant tingui un comportament lingüístic com el que acabem de descriure en els apartats anteriors. Segons els experts, la submissió es defineix de la següent manera:

«Sovint, la submissió lingüística, és a dir, la conducta d'abandonar l'ús legítim de la pròpia llengua, en presència de persones que - hipotèticament o efectiva - no la parlen, s'interpreta (sobretot per part dels qui la practiquen) com a deferència o cortesia».¹⁸

La majoria de respostes dels informants s'acullen en aquesta argumentació, entenent que les situacions en què es convergeix es deixa el català en una posició subalterna.

Bona part dels entrevistats també ho atribueixen a un *costum*, un *hàbit inconscient*, que es faria, per tant, sense pensar. Així mateix, la major part d'ells expliquen que es fa per a facilitar les coses als altres. Així i tot, alguns avaluen negativament aquest comportament generalitzat, tot i que confessen aplicar la norma de manera automatitzada.

L'informant C il·lustrava aquesta norma convergent entre els joves: «si són cinc catalans i entra en el grup un castellà a parlar tots els cinc catalans canviaran al castellà» També explicava que el castellà era la llengua de relació amb una amiga catalanoparlant com ell.

C: [...] un amiga en concret, que parlem en castellà però perquè sempre ens hem parlat en castellà tot i que entenem els dos el català i tot perfectament

E: Els dos sou catalanoparlants?

C: Sí sí sí ... Ella és de la Vall d'Hebron vull dir de Barcelona de tota la vida però no sé ... és que no sé ben bé per què ... potser vam començar a parlar català a Cornellà i ... bueno "llavorens" vam castellanitzar [...]

En el mateix sentit reflexionava l'informant D: «fa la impressió que hi ha gent que parla castellà quan podrien fer-ho en català perfectament ... entre ells hi ha molta gent catalana que es relaciona en castellà això no sé per què»

¹⁸ Gemma Sanginés i Àngel Velasco (2006), *Identitats*, «Una proposta d'intervenció en la conducta submissió lingüística: la perspectiva psicològica», Catarroja; Barcelona; Palma, Afers, p. 113.

D'altra banda, la informant A proposava una solució al conflicte plantejat a la situació fictícia 1 (reunió de veïns): «si aquesta persona i la resta de veïns no ens implica ... som capaços de parlar les dues llengües [...] sí, per mirament a aquesta persona la faria en castellà».

Com a contrapunt, B explicava que ell feia convergir als altres:«jo aquest procés l'he viscut, estar en un grup que parla majoritàriament en castellà, fer servir el català i fer canviar la llengua als altres, passar al català perquè també la coneixen».

4.3. Identitats

Pel que fa al concepte d'identitat se'ls va demanar com l'explicarien a algú. En concret, els informants van respondre a les preguntes següents: Què és la identitat? Com explicaries a algú la teva identitat? A continuació també mostro els trets més significatius en forma de taula comparativa:

Informant A	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>És una mica de territori pel fet de néixer en un lloc, ja la tens [...] i el lloc on creixes i et desenvolupes on t'acabes arrelant</i> ▪ <i>Són tots els components, llengua, cultura, component territorial, tot</i> ▪ <i>La meva identitat és catalana és la llengua catalana</i>
Informant B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Saber d'on ets [...] sóc dels Països Catalans</i> ▪ <i>Venim d'una història comuna amb uns valors comuns, de respecte, de llibertat, de confederalisme i de lliure exercici de la llibertat individual com a comunitat ideològica</i>
Informant C	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>És sentir-se identificat amb una sèrie de valors, amb una llengua amb una cultura, amb una història</i> ▪ <i>Vull respectar i continuar aquests valors que m'han inculcat de petit</i>
Informant D	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Jo sóc català</i> ▪ <i>M'agrada tenir la identificació aquesta .. la meva primera llengua ... un senyal d'identitat</i> ▪ <i>És important conèixer la nostra història</i>
Informant O	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>La cultura d'aquí les tradicions que tenim ... que és ... trobo que és una cultura com una altra i ... s'ha de respectar =vull dir</i> ▪ <i>Saber d'on ets ... saber d'on véns com deia en</i>

	<p><i>Raimon</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Saber la història d'aquí</i>
--	--

Conjunt de pertinences

A descriu la identitat com un conjunt de components (llengua, cultura, el lloc on t'acabes arrelant). Són tots els components com el conjunt de pertinences de què parla Maalouf (vg. "Elements d'anàlisi: llengua i identitat"). Per a C, aquesta identitat és un conjunt de valors (llengua, cultura i història) amb què se sent identificat i que alhora creu que s'han de preservar. Així mateix, l'informant O també descriu la tradició, la cultura i la història com a lligams del lloc a què pertany

Col·lectivitat lingüística i cultural

B es considera pertanyent a una comunitat ideològica, els Països Catalans. Un conjunt de territoris on els seus membres comparteixen una sèrie de valors. En la mateixa línia, l'informant O especifica «saber d'on ets i saber d'on véns». Conèixer la història és un altre tret que ressalten la majoria d'entrevistats.

Hem comprovat, doncs, com s'ha definit la identitat i quines pertinences la constitueixen: és «una mica de tot», ens deia la informant A. Són lligams que associen a un grup lingüístic i cultural, a una història, així com també se'ls atribuïa com a valors i arrels que hom té o desenvolupa en un lloc. I la llengua hi té un pes rellevant, a banda de ser un referent cultural, està estretament lligada a la identitat de cada informant.

La informant A afirmava que «pel fet de néixer en un lloc, ja la tens», per la qual cosa dóna compte que el lloc de naixement determina algun tret de naturalesa identitària. De fet, el lloc de naixement és una qüestió relativa, sobretot quan es tendeix a classificar la identitat dels individus segons l'indret on han nascut com un tret natural, a priori. El lloc de naixença és rellevant segons la visió de cadascú, però com bé deia D és un tret que contribueix a conformar la identitat, al mateix temps, refusava que el fet de néixer fos imprescindible o un tret essencial de la identitat.

Per la seva banda, l'informant B no considerava que «néixer català» fos un fet determinant de la identitat catalana, com tampoc ho era el fet que algú parlés català. A més, puntualitzava que «ara pràcticament tots som d'una immigració o d'una altra». Ell mateix qüestionava la categoria de «ciutadà universal» explicant que no es pot ser-ne perquè «ets d'algun lloc». De fet, com deia a l'apartat teòric, la identitat es construeix establint algun lligam social en algun lloc concret.

Tal com comentava l'informant C, l'entorn familiar va contribuir decisivament en la construcció de la seva identitat: «ser català ... sentir-se identificat amb tota una

sèrie de valors [...] que a mi des de petit m’han inculcat i que vull respectar i continuar».

D'altra banda, l'anterior informant explicava que en una estada a Londres va ocultar la seva identitat catalana. Allà un policia li va preguntar d'on era. No sabia amb quina reacció comptaria si hagués respost *sóc català o sóc de Catalunya*. Així, C es va estimar més no portar problemes al *bobby* londinenc, i passant desapercbut va amagar-se sota nacionalitat espanyola, amb la qual, dit de passada, no se sent identificat.

«Quan vaig anar a Londres ... vaig dir *from Spain de España* clar ... tampoc volia “liar-la” diem ... saps vull dir *sóc de Catalonia what what* no pasa res». Això denota que C no veia apropiat presentar-se com a català davant de la policia. I doncs, aquesta anècdota constitueix un exemple d'ocultament identitari en què l'informant creu que mostrar la seva identitat de la mateixa manera com ho faria qualsevol anglès aquí a Catalunya seria malinterpretada o connotada negativament pels altres.

També hi ha identitats que poden “deixa de ser”. A comentava que, en sortir a l'estranger, «aquí sí que deixes de ser una mica espanyol i deixes de ser una mica català». Una altra mostra d'ocultament identitari en el sentit que “deixes de” ser davant dels altres.

Seguint amb l'anàlisi, hi ha discursos identitaris que demanen un reconeixement d'allò que *volen ser* a nivell col·lectiu: un país amb les mateixes condicions que els que tenen estat propi. Al costat d'aquesta visió, hi ha qui es desmarca com l'informant D: «no sé sempre he intentat mantenir-me una mica al marge dels nacionalismes i de tot això», per bé que, tal com afirmava, se sentia català i la seva identitat era la catalana. Això vol dir que no hi ha una correlació entre adscriure's a la identitat catalana i la defensa d'un discurs independentista.

A la taula següent es fa evident el problema identitari col·lectiu, algunes de les reflexions del qual són:

	La visió de Catalunya com a subconjunt d'Espanya
Informant B	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>No som visibles som una cosa estranya, som una subcultura [...]</i> ▪ <i>Qualsevol doncs que deixi que un altre decideixi per ell ... està fent deixadesa de la seva sobirania i de la seva llibertat</i> ▪ <i>Aquesta majoria diu que has de ser espanyol doncs quina oportunitat tenim els que no representem l'estat espanyol que som una minoria</i>
Informant	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Catalunya té les seves arrels tenim la llengua [...] és important que ens separéssim una altre cop tornar a les nostres arrels</i>

C	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>I sí autodeterminació vull dir amb tot el sentit que comporta la paraula vull dir</i> ▪ <i>Quan no estiguem amb Espanya [...] ens estalviarem un debat i un conflicte i tot</i>
Informant O	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Sí sí ... És una altra història que tenim aquí i ... ens han posat molts pals bàsicament</i> ▪ <i>Jo sempre m'identifico com a català ... perquè la cultura espanyola no ... no és que m'acabi d'agradar ... i menys com s'exporta internacionalment com és el flamenc .. el toro pues ... la meva és la cultura catalana</i> ▪ <i>molts països que s'han independitzat ... no sé perquè no entenc perquè no ho podem fer nosaltres</i>

Un capgirament de la política estatal en temes lingüístics favorable a les llengües dels territoris històrics contribuiria a redreçar les desigualtats i discriminacions lingüístiques que perceben els tres informants. En el seu discurs es denuncia que la seva cultura i la llengua del territori continua en mans del control il·legítim per part de l'estat espanyol i especialment es miren a si mateixos com un grup subordinat en mans d'un altre estat al qual es defineix aliè i poc transigent a l'hora de preservar la diversitat.

Gest d'ocultament i tancament

L'escriptor Maalouf planteja el problema de la llengües hegemòniques amb un poder expansiu enorme. Arran de la necessitat d'aprendre l'anglès, els parlants se sotmeten sistemàticament a aquesta llengua més forta deixant sense opció a les llengües pròpies i més dèbils. El fet de sotmetre's a la llengua d'algú de manera habitual en una sola direcció, fent servir la llengua de l'altre, es converteix en un *acte de vassallatge*:

«si jo estudio la llengua de l'altre i l'altre no respecta la meua, parlar la seua llengua deixa de ser un gest d'obertura per transformar-se en un acte de vassallatge i de submissió».¹⁹

Aquest gest facilitador de què parlen alguns entrevistats es pot interpretar com un procés no recíproc, atès que es descriu en la major part de les situacions en un únic sentit i s'hi argumenta apel·lant a nocions prèvies.(ser educat, tenir mirament i respecte...). És per tant, equiparable a un gest d'ocultament lingüístic i identitari, en la mesura que el parlant es veu abocat a usar la llengua de l'altre com una rutina i hàbit inconscient.

De res serveix creure que la llengua és riquesa i coneixement del món si no s'evidencia als altres com a expressió d'identitat. A més, la llengua difícilment

¹⁹ Amin Maalouf (1999), *Les identitats que maten*, p. 58-59.

funcionarà com a lligam cohesionador de la comunitat si no es fa servir amb la mateixa naturalitat i afirmació identitària com ho fan altres parlants d'altres llengües.

Atorgar més privilegis a una llengua que no a l'altra, fent-la passar pel davant i relegant la llengua pròpia en un pla inferior és configurar una jerarquia lingüística. De la mateixa manera, entenc que aquest gest facilitador contribueix a deslegitimar l'ús de la llengua del país als altres. Com a conseqüència d'això, la població nouvinguda se'n fa una idea prejudiciosa, d'una llengua poc útil si els mateixos parlants la substitueixen per una altra.

D'acord amb la noció de prejudici lingüístic²⁰ que ofereix Jesús Tuson, es pot identificar algunes nocions prèvies i estereotips:

En primer lloc, les mesures referents a la normalització lingüística de la llengua catalana poden veure's com un trencament de les normes de convivència. És a dir, mentre la convergència al castellà opera invisiblement sense provocar conflicte, el català es pot veure com una imposició Tal com comentava A, la llengua pròpia pot provocar «reaccions adverses»:

A: Ara d'aquí a que ... de que ens hem d'imposar més que hem de parlar més català ... clar llavors ja entres amb això de la imposició i = amb el conflicte no?

En segon lloc, tal com he esmentat en parlar de les expectatives de futur per part del grup més jove, el perfil de la persona immigrada es veu amb una imatge estereotipada que evoca a la pobresa i marginació. Aquests trets s'atribueixen a la gent immigrada en general, així com també hi ha la creença que l'aprenentatge del català suposa un esforç tant pels que arriben com per aquells que ja utilitzen el castellà.

Consciència lingüística - la infravaloració de la llengua

Hem vist fins ara com els informants presenten el català com un senyal revelador de la identitat. S'identifiquen amb aquesta llengua i també consideren que és un tret diferenciador de la comunitat lingüística catalana. Ara bé, també l'arraconen en determinats contextos. I aquest arraconament de la llengua en un segon pla es pot considerar com un ocultament de la identitat, ja que considero que la llengua es fa servir com a expressió i afirmació de la identitat "amb el cap alt". I doncs, com diu Amin Maalouf:

---

²⁰ «desviació de la racionalitat que té la forma de judici de valor emès bé sobre una llengua (o alguna de les seves característiques), bé sobre els parlants d'una llengua (en tant que parlants), generat directament, sigui per la ignorància, sigui per la malvolença, ajustat a estereotips maniqueus i dictat pel neguit que ens produeixen les diferències» Jesús Tuson (2008), *Mal de llengües. A l'entorn dels prejudicis lingüístics*, Barcelona, Empúries, p. 29-30.

«Tothom hauria de poder assumir amb el cap alt, sense por ni rancúnia, totes i cadascuna de les seves pertinences».²¹

B apuntava que aquest ocultament pot respondre a una por, que s'hagi transmés de generació a generació:

B: No saben d'on els ve la norma cultural, l'ús ve del que han sentit en el seu entorn social [...] segueixen l'ús, estan rebaixant la seva llengua perquè els seus pares ho han fet, els seus avis ho han fet, etcètera etcètera excepte aquell que és nacional i conscient i no ho fa i transmet aquesta consciència nacional respecte a la llengua i altres coses.

Tal vegada, com suggereix Quim Gibert, «Els persistents esdeveniments traumàtics que han sacsejat la nostra història són la principal causa per la qual hem interioritzat conductes impròpies de ciutadans lliures».²² Més endavant hi afegeix que són conductes que es «transmeten inadvertidament entre generacions». Recordem com l'informant més jove (l'entrevistat C) assumia una altra identitat perquè la seva podia ser percebuda poc convenient i connotada conflictiva..

Tot i això, l'informant C també era conscient del comportament lingüístic facilitador que ell mateix practicava en diverses situacions, i aquesta pràctica contribuïa a infravalorar la llengua:

C: No sé es té això de com intentar ajudar l'altre, no ajudar sinó com fer-li més fàcil que tampoc te n'adones que potser estàs infravalorant el català.

Més endavant, ho corroborava en una altra situació en què li preguntava amb quina llengua s'adreçava a una persona desconeguda, tot precisant que:

C: si ell em contesta en castellà tinc tendència a contestar en castellà també que és un altre error que faig i torno a infravalorar el català sense voler.

L'informant D també en fa reflexió:

D: normalment hi ha gent que si et trobes algú que li costa parlar el català ja vas al castellà i moltes vegades és el cas que dèiem per exemple estrangers que han après la llengua i no els hi parlen en català perquè pobre s'ha d'esforçar molt no?

---

²¹ Amin Maalouf (1999), *Les identitats que maten*, pàg.161.

²² Quim Gibert (2003), *L'autoestima dels catalans. Un valor per a recuperar*, «Sobre l'autoestima i els catalans, aspectes psicològics», Barcelona, Pòrtic, pàg. 132.

5. CONCLUSIONS

La funció principal d'una llengua és la de cohesionar la comunitat de parlants. Entenc, per això, que és imprescindible que el conjunt de parlants mantinguin la interacció els uns amb els altres i comparteixin unes normes favorables a l'ús d'aquesta llengua en tots els àmbits i en totes les situacions. D'acord amb això, he plantejat la hipòtesi inicial amb què endegava la meva recerca, però sense la participació dels entrevistats no hagués estat possible. El conjunt de respostes dels participants són els fonaments d'aquest treball, i sens dubte- les vivències, reflexions i plantejaments personals- han contribuït a dotar-lo de sentit.

Vaig presentar aquest treball explicant la vivència personal en què *el pare* deixava d'utilitzar la seva llengua, cosa que m'ha servit per a situar-la com a paradigma d'un hàbit estès entre els parlants del català: la convergència al castellà. I efectivament, aquest comportament convergent ha estat un dels temes cabdals que he anat explicant en el capítol quart. A mesura que anava identificant-lo d'acord amb les respostes dels informants també descobria el camí per a resoldre la hipòtesi inicial: si el grup de parlants de la recerca percebien el català com a llengua vehicular comuna al seu territori.

Abans, però, calia tenir present que la pèrdua d'ús social de la llengua és un dels problemes estretament relacionats amb aquest hàbit, i això comporta un procés paral·lel: que el castellà esdevé a poc a poc la llengua que exerceix la cohesió de la comunitat lingüística catalana. Si els mateixos parlants no la fan servir i canvien al castellà el català perd el seu valor de cohesió. Tal vegada com deia Aracil, es tracta d'un procés comú "una història viscuda" pels parlants de comunitats lingüístiques que viuen una situació de minorització i subordinació lingüístiques. La situació del català a Catalunya n'és un exemple. Just he volgut recollir com es percebia per part del grup d'informants. I la riquesa de perspectives, algunes clarament en contrast, també ha contribuït a donar sentit a la hipòtesi del treball. Aspectes com el sentiment identitari i la percepció del futur de la llengua en relació als canvis de la nostra societat són qüestions que he cregut que calia tractar. Així he anat conclouent que el grup més jove té una visió negativa del futur de la llengua mentre la percepció del grup de més edat és clarament positiva.

La tria del grup catalanoparlant permetia centrar-me en els parlants que saben el català atès que són els mateixos parlants que han de construir un entorn favorable a l'ús social de la llengua i per tant, compartir la llengua amb la resta de grups lingüístics és condició imprescindible sense la qual no es pot cohesionar la comunitat cada vegada més heterogènia.

D'altra banda, la llengua és percebuda com a element diferenciador de la comunitat i tret identitari individual i col·lectiu. Així he pogut constatar que la llengua és un

element amb què es defineix la identitat i no es tracta d'una pertinença qualsevol. Altres descripcions apuntaven que també és vehicle de pensament, és un sentiment de pertinença i un mitjà de construcció i intercanvi de coneixement. Crec que els informants defensen la seva identitat a través de la llengua, considerant el català com la llengua amb què s'identifiquen de manera accentuada. Així mateix, el català és considerada com a llengua pròpia de Catalunya, tret de la informant A que també inclou el castellà. Tot i aquestes significacions coincidents, la llengua no s'evidencia als *altres* amb la naturalitat que requereix, sinó que en algunes ocasions s'oculta, com una mena de *targeta de presentació* que s'exhibeix o s'amaga a la butxaca segons l'ocasió, segons es consideri convenient o no.

Un dels factors amenaçadors que impedeix veure el català com a llengua cohesionadora en un futur és el canvi de llengua. Entre d'altres, un dels impediments més notoris és la inseguretat amb què es fa servir la pròpia llengua en un entorn on les condicions són favorables com vaig il·lustrar amb la meva vivència. Com he tractat d'exposar al capítol d'anàlisi, l'actitud lingüística deriva a un comportament submís que no fa sinó ocultar la llengua. Així, he insinuat que es construeix un context facilitador en què es prioritza la llengua dominant o estatal en la majoria de comunicacions amb el grup castellanoparlant. Tant l'enfocament de l'escriptor libanès Amin Maalouf com el del psicòleg Quim Gibert m'han ajudat a abordar i tractar les actituds lingüístiques. Els entrevistats tenen una predisposició favorable envers el català, però això no vol dir que en alguns casos faci referència a "l'actitud de vassallatge" de què parla Maalouf en el seu llibre, sobretot a l'hora d'adreçar-se en castellà com a norma habitual, adduint criteris i argumentacions que reforcen aquesta actitud de submissió al castellà, com ara: *per facilitar les coses a l'altra parlant, per ajudar els altres, per mirament a la persona que acaba d'arribar, per respecte a la persona que se sent més còmoda parlant castellà o que als catalanoparlants no ens implica i podem canviar ...* (vg. Taula p. 30-31). Si no fos que crec que aquest comportament davant dels altres obeeix a un temor de no provocar incomoditats i evitar rebuigs difícils de capgirar – com apuntava el psicòleg Quim Gibert –, creuria sincerament que són comportaments inconscients i proud. En qualsevol cas, costa menys adreçar-se en castellà a un interlocutor castellanoparlant o desconegut que provar de mantenir la seva llengua en la comunicació. Fins i tot es pot donar el cas, que no es comprovi que l'interlocutor també coneix la llengua, com el cas que explicava l'informant més jove C que es relacionava en castellà amb una amigat catalanoparlant.

Només l'informant B plantejava que aprendre el català pot ésser un benefici per a la persona recent vinguda al país perquè li fas lloc facilitant la seva integració. En contrast amb aquesta valoració, emprar el català a algú que acaba d'arribar pot veure's com un inconvenient o una norma de compliment imposada que pot crear reaccions adverses i doncs, efectes no desitjats, tal com argumentaven A i D. En la mateixa línia, per a l'entrevistat O l'aprenentatge de la llengua per part d'un nouvingut és un aspecte secundari en el procés d'integració d'un nouvingut.

D'una manera o altra la preeminència i presència de la llengua estatal constitueix una *intrusió* en els àmbits i funcions socials del català. Així com també aspectes identitaris percebuts i viscuts com a "anormals", com ara la vivència que contava l'informant més jove dóna més força a la percepció d'un grup subordinat en mans d'un estat que és dominant.

Al marge d'aquest discurs, bona part dels entrevistats perceben que la llengua s'infravalora i es rabaixa a una posició subalternativa. El fet de pensar-hi és un aspecte que cal ressaltar positivament. I doncs, mereix una atenció especial perquè és el primer pas per a poder canviar una situació percebuda difícil tal com la veuen el grup més jove.

Per acabar de confirmar la meua hipòtesi citaré un fragment que expressa amb claredat la necessitat de capgirar pautes de comportament convergents i adoptar actituds d'assertivitat lingüística com la de l'informant B perquè «el canvi a la llengua estatal hegemònica genera un cercle viciós (*menys ús -> menys aprenentatge -> encara menys ús*)».²³

«Molts catalanoparlants van fent habitual la dimissió lingüística fins a concebre-la com l'únic comportament normal, i l'únic educat. Interioritzen, així, una mena de sentiment d'obligació de passar-se a la llengua dels altres sense tenir dret a la reciprocitat, i acaben identificant inconscientment el resultat d'unes polítiques lingüístiques llargament imposades – l'obligació de conèixer la llengua estatal i de passar-s'hi en ser-ne requerits – amb una decisió lliurement presa».²⁴

---

²³ Institut d'Estudis Catalans. *L'ús social de la llengua catalana*. Declaració de l'Institut d'Estudis Catalans Aprovada pel Ple el dia 21 d'octubre de 2004. [Consulta: 31 de desembre 2009] Disponible a : <<http://www.iecat.net/institucio/presidencia/Gabinet/declaracions/2004-UsSocialLlengua.pdf>>

²⁴ Institut d'Estudis Catalans. *L'ús social de la llengua catalana*, <<http://www.iecat.net/institucio/presidencia/Gabinet/declaracions/2004-UsSocialLlengua.pdf>>

6. BIBLIOGRAFIA

- **Adell, Marc-Antoni; Gibert, Quim; Joan, Bernat i Murgades, Josep.** (2003) *Autoestima i Països Catalans*. Segones Jornades de Psicologia. «La catalanitat, una identitat sòlida». Barcelona: La Busca
- **Aracil, Lluís Vicent.** (1983). *Dir la realitat*. «La situació minoritària». Barcelona: Edicions Països Catalans [document en línia] [4 de novembre de 2009] <<http://www.defensadelaterra.org/Llengua/aracil1.htm#inic>>
- **Bastardas i Boada, Albert.** (2000). *Ecologia de les llengües. Medi, contacte i dinàmica sociolingüística*. Barcelona: Proa.
- **Boix i Fuster, Emili.** (1993). *Triar no és trair. Identitat i llengua en els joves de Barcelona*. Barcelona: Edicions 62.
- **Boix i Fuster, Emili; Vila i Moreno, Xavier.** (1998). *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona: Ariel.
- **Baldaquí Escandell, Josep M.** (Segon quadrimestre 2004). “L’Alacantí: percepció de la vitalitat etnolingüística pel jovent”. *Llengua i ús. Revista tècnica de política lingüística*. (núm. 30, pàg. 63-41).
- **Fabà, A., i altres** (hivern 2001). “Identitats i usos lingüístics a Catalunya”. *Noves SL Revista de Sociolingüística* [article en línia] [Data de consulta: 20 de setembre de 2008]. <http://www6.gencat.cat/llengcat/noves/hm01hivern/catalana/faba2_6.htm>
- **Fernàndez, Josep-Anton** (2008). *El malestar en la cultura catalana. La cultura de la normalització 1976-1999*. Barcelona: Editorial Empúries.
- **Fromm, Erich** (1979). *La por a la llibertat*. Barcelona: Edicions 62.
- **Galindo Solé, Mireia** (2008). *Les llengües en joc, el joc entre llengües. L’ús interpersonal del català entre els infants i joves de Catalunya*. Lleida: Pagès editors.
- **Junyent, M. Carme; Unamuno, Virginia** (eds.) (2002). *El català: mirades al futur*. Barcelona: EUB -Octaedro.
- **Larreula, Enric** (2002). *Dolor de llengua*. València: Edicions 3i4.
- **Maalouf, Amin** (1999). *Les identitats que maten. Per una mundialització que respecti la diversitat*. Traducció Carles Besa. Barcelona: Edicions La Campana.

- **Pujolar i Cos, Joan** (1993). "L'estudi de les normes d'ús des de l'anàlisi crítica del discurs". *Treballs de Sociolingüística Catalana* [article en línia] (núm. 11). [Data de consulta: 20 de setembre de 2008].

<<http://www.raco.cat/index.php/TSC/article/view/47836/59684.pdf>>.

- **Pujolar i Cos, Joan** (1997). *De què vas tio?* Barcelona: Editorial Empúries.

- **Pujolar i Cos, Joan** (2002). *Sociolingüística catalana*. Barcelona: UOC.

- **Pujolar i Cos, Joan** (hivern 2008). "Els joves, les llengües i les identitats". *Noves SL Revista de Sociolingüística* [article en línia] [Data de consulta: 20 de setembre de 2008].

<<http://www6.gencat.net/llengcat/noves/hm08hivern/docs/pujolar.pdf>>

- **Querol Puig, Ernest; Strubell i Trueta, Miquel** (2009). *Llengua i reivindicacions nacionals a Catalunya. Evolució de les habilitats, dels usos i de la transmissió lingüística (1997-2008)*. Barcelona: Editorial UOC.

- **Querol Puig, Ernest** (Estiu 2002). "Usos i representacions socials de les llengües a les illes Balears". *Noves SL Revista de Sociolingüística* [article en línia] [Data de consulta: 20 de setembre de 2008].

- **Quivy, R.; Campenhoudt, L. V.** (1997). *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

- **Sanginés, Gemma; Velasco, Àngel** (eds). *Identitats. Convivència o conflicte?* Catarroja; Barcelona; Palma: Editorial Afers

- **Sanginés, Gemma; Velasco, Àngel** (2008). *Com viure en català i no morir en l'intent*. Barcelona: FUOC

- **Solé i Camardons, Jordi** (1995). *Sociolingüística per a joves. Una perspectiva catalana*. [Premi Xavier Romeu de Monografies per a l'ensenyament 1986]. ("Quaderns d'escola", 6). Barcelona: Biblària.

- **Strubell i Trueta, Toni** (coord). *L'autoestima dels catalans. Un valor per a recuperar*. Barcelona: Pòrtic Visions.

- **Solà, Joan** (2009). *Parlem-ne. Defensa de la llengua, defensa de la terra*. ("Orígens",139). Barcelona: La Magrana.

- **Tuson, Jesús** (2008). *Mal de llengües. A l'entorn dels prejudicis lingüístics*. Barcelona: Editorial Empúries.

ANNEXOS

CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES

A:, B:,C:,D: i O:	Inicials de l'entrevistat/da seguit de dos punts indica torn
E:	Inicial de l'entrevistadora seguit de dos punts indica torn
...	Pausa breu més llarga que la coma
= =	Encavalcaments
¿?	Interrogació
Subratllat	Èmfasi
(xxx)	No s'entén i equival a dos mots a tot estirar
:	Allargament vocal o consonant
¡!	Admiració
[]	Silenci, somriure... indicat entre claudàtors

ENTREVISTA NÚM. 1

informant: A

LLOC I DATA: Barcelona, desembre 2008

SEXE: dona

LLOC NAIXEMENT: Barcelona

EDAT: 40 anys

OCUPACIÓ ACTUAL o PROFESSIÓ: directora comercial

NIVELL ESTUDIS: Ciències Empresarials

CONEIXEMENT D'ALTRES IDIOMES: anglès, francès

Llengua del pare: català

Llengua de la mare: català

Llengua inicial: català

DURADA ENTREVISTA: 36 minuts

Llengua i identitat

E: Molt bé ... doncs comencem hem dit que la teva llengua, la teva llengua la que vas aprendre de petita la que et van ensenyar a casa ... = és el

A: = El català

E: La llengua familiar, la que utilitzes a l'entorn familiar =és

A: = El català

E: I pel que fa a... les teves relacions amb companys de feina a l'entorn laboral i amb els amics?

A: A veure, amb els amics ... amb els amics que són que parlen la llengua catalana a: el català sempre ... o sigui la meva primera ... opció... la meva primera paraula és català. A la feina depèn ... amb els companys de feina que són catalans enraono català però per exemple ... en la meva feina ... la majoria de vegades parlo castellà però perquè ... parlo en la majoria del context parlo amb gent de fora de Catalunya o sigui, gent que no parla habitualment català i aleshores clar ... amb aquesta gent parles castellà

E: Són castellanoparlants i =són de fora

A: =Castellanoparlants de fora mm

E: Amb els amics castellanoparlants parles en català =o ... ?

A: =no ... no no amb els amics ... amb els amics castellanoparlants que sé que entenen el català perquè sé porten ... tinc tinc varios amics que són castellanoparlants que porten molt de temps són no nascuts a Catalunya ... però porten molt temps a Catalunya ... amb lo qual sé perfectament que saben el català ... la veritat és que no els hi parlo català els hi parlo castellà... però és per un tema ... jo crec que és un tema de costum que llavors costa molt fer un canvi amb una ... amb aquella persona que tot i que saps ... que és que entén el català però sent castellanoparlant i et costa molt fer el canvi de parlar-li el català

E: Perquè tu inicialment has conegut aquella persona ... heu establert la relació en aquella llengua i aleshores (xx) no ... mai has fet un canvi

A: No no

E: Has mantingut la llengua de relació incial amb = aquella persona

A: =Sí ... sí, sí, la veritat és que sí ... no és aviam ... no surt no surt fer el canvi no? vull dir ... com que aviam ... com a catalanoparlant i... de tota la vida no tinc gens de dificultat de parlar català i castellà al mateix temps ... jo puc estar amb dues persones jo crec que els catalanoparlants ens passa això en general jo podem estar amb dues persones una parlar en català i l'altra parlar en castellà i podem portar la conversa superfluïda = o sigui

E: =I no ens adonem

A: =Exacte, ho fem sense pensar-ho ... llavors per tant si hi ha un grup d'amics que estan aquesta gent que et dic que són castellanoparlants i gent catalanoparlant pues pot haver-hi una conversa totalment fluïda sense ... havent-hi un canvi d'idioma i sense cap tipu de problema

E: Em podries dir quina de les dues llengües utilitzes més en quin tant per cent tu ... aproximadament ... creus que utilitzes =l'una i l'altra en les ... en el dia a dia

A: =El tant per cent? ... català jo crec que un vuitanta per cent català i un vint per cent castellà. També jo crec que en el meu cas com que conec a molta gent que clar tinc unes amigues que són d'Astúries tinc altra e: un noi un amic meu ... bueno dintre del grup d'amistats ... dintre d'un grup d'amistats pues hi ha un noi pues, que és del País Basc les altres dues noies que són d'Astúries un altre que és de la Franja de Ponent, de Fraga que parla aquest català castellà *castellano catalanizado o catalán castellanizado* no? ... i llavors també penso que és una mica ... una mica

E: Parles el castellà amb ells?

A: Sí

E: (xxx)

A: Que per això que em refereixo que sí tot el grup perquè la resta d'amistats que són potser nascuts a Barcelona parlo el català ... és aquest segment de fora de Catalunya diguéssim que són els que parlo castellà però .. pot ser un vuitanta vint eh? vuitanta català vint per cent castellà

E: I aquest segment d'amistats ... vull dir no utilitzen mai la teva llengua?

A: A veure ... jo és que sóc del parer ... de que ... de que podem parlar les dues llengües perfectament o sigui jo crec que una llengua s'ha de respectar a l'altra llavors no tinc cap tipu de problema ... tot i que la meva primera paraula és el català perquè com a llengua materna i com a llengua ... o sigui que la meva identitat és catalana és la llengua catalana ... e: no tinc cap problema no tinc cap problema en parlar el castellà jo ... m'entens, o sigui jo no m: ... és que no sé com dir-ho ... jo no és entrar en la lluita no tampoc s'ha de lluitar no però no és el ... o sigui respecto si la persona parla castellà tot i que sabent ... o sigui que aquesta persona que parli castellà i que tu li parlis el castellà és és lo normal i aquesta persona que entén el català i tu li parlis en català i et segueix i et segueix la conversa no? vale! també seria normal el que em molesta és que aquesta persona que saps que positivament que parla català i li parles català i figura que no l'entén fagi veure que o li molesti que li parlis català ...= en el cas

E: =Sí

A: En el cas de les meves amistats a veure jo crec que és un tema més de costums si jo de repent comencés a parlar-lis el català jo estic segura que seguiria parlant català ... potser és un tema més de costum però també de respecte o sigui respecto que la gent aquesta estigui més còmoda parlant el castellà o sigui d'alguna manera respecto això com respecte que jo estigui més còmoda parlant català però que no tinc cap problema en parlar castellà

E. Has tingut o recordes alguna situació d'hostilitat?

A: Amb les amistats?

E: En general, alguna experiència que hagi tingut..=a

Llengua i identitat

A: =A la feina

E: Amb algú d'aquí o de fora?

A: A veure a la feina d'entrada a l'empresa quan s'agafa el telèfon s'agafa en català

E: Aquesta és la política que =seguiu

A: =Sí la política d'empresa sí ... s'agafa el ... el nom de l'empresa bon dia el nom de l'empresa e: bona tarda i, llavors, això clar és un telèfon obert a la resta d'Espanya i a la resta del món no? i llavors i hi han vegades que trobes sorpreses no? ... de ... bueno pues ... què m'està dient o què diu o ... escolti que he de parlar en català? Per parlar amb vostès o que ... i llavors aquí en aquí hi hagut host ... però tot i així si no ho canviem perquè tornem a lo mateix...o sigui el primer és un bon dia però si després aquesta persona no parla català ... pues segueix *buenos dias i digame usted* vull dir no ... però el bon dia se segueix dient o sigui tot i les hostilitats no s'ha canviat... També m'he trobat amb hostilitats cap al català ... sobretot a la fira ... exposem a la fira, a la fira de Barcelona fem una fira anual que ve fora que ve gent de fora de Catalunya i ... aleshores quan ve una persona i el bon dia digui'm i el bon dia tal llavors aviam què passa que no parles la llengua que hi ha que parlar o alguna cosa així no? Però ... o viatjant també m'he trobat però no pel fet de parlar en català sinó pel fet de ser ident identificativament catalana

E: Sí? T'hi has trobat?

A: =Sí

E: Per què?

A: Sí sí t'associen al buf! Ostres si sou ... saps sou problemàtics ... sou no sé què ... sou tancats sou si no parles català sou no sé què ... la gent no són benvinguts la gent que no parla català sou tancats ... anti antipàtics bueno però no en el sentit de simpatia sinó en el sentit d ... hostils no?

E: Que tenen una mala informació ... és a dir que ... tu creus que hi ha una imatge ... una imatge negativa envers els catalans i a la identitat catalana vaja ... que s'ha escampat

A: Jo crec que va haver-hi un moment que un parell d'anys o tres que per causes polítiques o sigui a veure jo crec que a Catalunya és un lloc ... jo crec que a la vegada odiat i a la vegada respectat és la meva impressió fora d'aquí no? ... quan vas por *ai* no? Respectat en el sentit que els catalans són molt treballadors són molt emprenedors n'hi ha indústria n'hi ha ... i de fet la majoria de la resta d'Espanya que treballa a Catalunya ... perquè és on estan les empreses i tal... per una part és respectat i per una altra part és odiat, per la mala comunicació que hi ha de Catalunya cap a fora no? I políticament ... sobretot políticament

E: Una mala projecció

A: Una mala projecció sí ... que tenim ... o sigui ... entre la mala projecció que tenim feta des de cas nostra i els ingredients que fiquen els de fora no? que els interessa ficar pues mal ... tergiversant les coses no?

E: =De qui?

Llengua i identitat

A: =Manipuladament ... de pues de periodistes... d'anticatalanistes

E: Que prové de la resta de l'estat vols dir

A: De la resta de l'estat sí

E: =I des de dins?

A: Periodistes =bueno que poden donar informació que poden donar les dues versions de la informació no? pots donar la informació d'una versió i llavors pues això ... és una manera de malinformar o de de ... això manipular no? la informació i llavors degut això també ... és aquesta mala premsa no? ... mala

E: Mala fama

A: Mala fama que tenim els catalans no? Però jo crec que és una mica de coneixements no? com tot ... una mica obert de coneixements no? com tot no de ... el qui és una mica obert de ment ja no dic més intel·ligent o no és ... obert de ment

E: I tu diries que això és causa també pel fet que no ens respectem a nosaltres mateixos?

A: Els catalans?

E: Creus per això, que cal reforçar la identitat catalana ... treballar en aquest sentit per ... el que hem dit de projectar cap enfora ... tal amb naturalitat

A: Però com vols dir ...

E. Sí: sense mirar tant les hostilitats =fent com si

A: =Però jo crec que ho estem fent eh? ... Aviam jo quan m'he trobat en casos així de gent que ... de gent que pues que té lo que sigui no? ... que té aquesta mala mala imatge dels catalans o aquesta mala informació em: a vull dir no ... no no ... és que no sé ... no em torço en el sentit de dir ostres ... ho sento per ser catalana no no a veure jo sóc catalana tinc una identitat com a tal ... i entre moltes altres coses ... tinc la sort de parlar la llengua catalana que és un ... és cultura bueno és riquesa és [silenci]

E: Mm ... què és la identitat? És una mica de llengua ... què és exactament per a tu?

A: Sí, jo crec que una mica de tot ... o sigui jo crec que una mica de territori pel fet de néixer en un lloc ja la tens no? o sigui cada u el lloc que neix no? la terra que neix és la seva, la seva ... i llavors en el cas dels catalans pues tenim això pues accentuat ... pel fet que a més tenim una llengua pròpia

E: Però hi ha molta gent que no ha nascut aquí ... o a qualsevol indret dels Països Catalans ... però se senten catalans són capaços de parlar la llengua i estimar la terra i adquireixen una mica d'identitat no?

A: Sí sí també hi crec o sigui ... una cosa és

E: El lloc de naixement és important?

Llengua i identitat

A: Sí a veure ... el lloc de naixement després ... el lloc on on creixes el lloc on et desenvolupes el lloc on estàs ... que al final ... on t'acabes arrelant ... o sigui territori entenc això el lloc on neixes o sigui el el lloc on acabes vivint on acabes desenvolupant i ... aquesta gent que realment se sent identificada no són de Catalunya del continent català pues em trec el barret i penso que és com ha de ser no? Més això que no pas lo altre ... però bueno

E: Perdona lo altre?

A: Lo altre, la gent que no ... que no s'identifica que estan vivint aquí que estan treballant que ja s'han arrelat i haver creat les arrels familiars o etcètera etcètera que no se senti catalana no?.. això no és normal

E: No és normal? Et refereixes al =respecte a ?

A: =Sí, però jo crec que ja no és qüestió de respecte d'això ... de no voler ... no sé com dir-t'ho ... de no voler deixar-se anar perquè al cap i a la fi si estàs vivint aquí i has fet les arrels aquí ... pues m: no ... vale que els interessos econòmics són forts no? però ha d'haver-hi altres coses doncs ... al cap i a la fi sí que et sents t'estàs sentint a gust en el lloc on estàs per tant ... és en tots els components llengua, cultura, component territorial, component cultural tot

E: És clar que la llengua és important és un senyal d'identitat

A: Sí sí a veure és que ... qui no entengui doncs que ... qui no entengui que parlar una llengua pròpia és algo ... gran o sigui gran en el sentit d'identificatiu de riquesa cultural de ... qui això no ho vulgui =veure ...

E: =Ja ja

A: Vull dir que no ... és innegable és que és evident ... és evident que el parlar una llengua és riquesa ... absoluta és que ... qui això no ho entengui no té lògica no no

E: Mm

A: És que no té cap tipu de lògica

E: Tot i així encara hi ha gent que li costa dir un bon dia ... Bé ... m'has comentat que has viatjat oi?

A: Sí

E: Has viatjat a Anglaterra m'has dit ... on més?

A: A veure ... per feina viatjo molt a Holanda, a Anglaterra ... a Itàlia

E: Mm i allà les llengües com es viuen, el contacte lingüístic, barreja de llengües comunitats lingüístiques diferents

A: A nivell social vols dir?

E: A nivell social i la relació comercial o ... el dia a dia

A: Home potser ... no he estat prou temps per notar això ... e: a veure quan vas arreu ... quan surts fora de l'estat ... la llengua mare és l'anglès ... i llavors aquí ja deixes de ser una mica espanyol o deixes de ser una mica català

E: I tu com t'identifiques per exemple et pregunten d'on ets? Què respones?

A: De Barcelona, sóc de Barcelona ... saps lo que passa és que a nivell m: ... extern Barcelona és una ciutat molt coneguda ... o sigui poques vegades has de dir *donde está Barcelona*, en España ... o sigui està tan projectada a nivell internacional ... europeu sobretot i a nivell mundial ... doncs que o sigui que no no... ja és identificatiu que ets de Barcelona ... ja no és ... i realment és molt conegut a nivell ... jo m'he trobat, és molt conegut a nivell internacional la ... nostra diversitat d'idiomes ... la diversitat de cultura ... e: la diversitat política és molt coneguda arreu

E: A Catalunya?

A: Sí ... sí sí i la gent per lo menos ha sentit a parlar de que a Catalunya es parla un idioma diferent ... després ja ... no tenen molt clar perquè llavors pregunten però un català i un castellà us enteneu si un català parla català i l'altra castellà? Pues sí

E: Són llengües amb proximitat =molt

A: =Molt proper ... i bé ... després hi ha les pronúncies i la rapidesa en la que parles no? que si no estàs acostumat a parlar ... i a ... i a sentir perdona ... i l'altra parla molt ràpid o sigui pot haver-hi dificultat d'enteniment ... però si no a priori sí que es poden entendre

E: Molt bé ... El que dèiem una mica abans ... Bé hi ha diferents estudis que diuen que per part dels catalanoparlants doncs hem perdut una mica l'espontaneïtat de parlar la nostra llengua ... sembla que amaguem una mica la nostra llengua ... sobretot a Barcelona al carrer se sent més el castellà ... sobretot quan ens adrecem a un desconegut ... de seguida canviem al castellà. Com ho veus això?

A: A veure, jo és que ... el que penso és que les imposicions són dolentes totes les imposicions són dolentes ... llavors penso que ... la feina, la feina no és fàcil =perquè

E: =De quina imposició?

A: O sigui ... hi ha molta gent o sigui la imatge que tenim en aquí ... la imatge ja et dic la mala mala

E: Mala imatge?

A: Sí de mala premsa que tenim és que aquí només es parla català ... llavors aquí és on t(e) jo no m'agrada entrar que només es parla català no ... jo no tinc problema en parlar castellà i si algú no m'entén en català jo parlo castellà encara que la meva paraula primera sigui en català ... llavors a veure ... que el foment de la llengua s'ha de fer i que els immigrants per exemple arribin a parlar en català és molt important vale? ... I en els llocs de feina com aquesta publicitat que estan fent ara no? que els llocs de feina que ocupen que a: ... moltes vegades acostumen a ser ... doncs, restaurants ... o forns... o llocs públics que la seva primera paraula també sigui un bon dia i ... diguem que necessita no? ...

E: Que a poc a poc = es vagin habituant

A: =Sí a poc a poc es vagin habituant i ... això està claríssim que els catalans això ens agrada ens arriba al cor no? ... ens agrada més que un xinès ens parli el català malparlat no? ens arriba més que no un castellà

E: Mm ja

A: No no ... però és veritat Ara d'aquí a que ... de que ens hem d'imposar més que hem de parlar més català ... clar llavors ja entres amb això de la imposició i = amb el conflicte no?

E: =Imposició? ... Em podries =explicar ...

A: =Sí ... el voler imposar ... jo penso que s'ha de respectar ... llavors en el moment, en el moment que no ens respecten que no ens deixen parlar la nostra llengua quan realment la podem parlar aquí ... sí que jo ... ja em quadro ... aviam aquí si que ... si jo la puc parlar, la parlo encara que tu no t'agradi perquè tu no m'has d'imposar a mi res, que jo no t'imposi ... però clar la ... la les coses forçades o imposades ... d'entrada tenen una primera reacció de ... de mur no?... té una mena de reacció adversa el que m'estàs imposant

E. Mm

A: No, m: aleshores el que vull dir és que per una part s'ha de fomentar i hem d'intentar que la gent l'ha d'aprendre i

E: Però de quina imposició ... de les mesures de normalització? No sé ben bé si vols dir ... Un persona que ve de fora i decideix venir aquí, per exemple. Creus que prendre mesures per tal que conegui la llengua és una imposició?

A: No ... no no això no és una imposició si entra dintre d'un procés natural ... és a dir, està clar que una persona que ve aquí a treballar ... necessita e: o sigui ... m'agradaria molt que acabés parlant la llengua però el que també hem d'entendre és que una persona que ve (en) aquí no parla el català ... llavors no li pots imposar ... saps? no es pot imposar el que parli el català si realment acaba d'arribar

E: Mm

A: Llavors és aquí ... jo sé que és difícil no? jugar ...amb aquesta

E: Que aprengui el català, no l'ajudes a integrar-se? [silenci curt]

A: Perquè m'entenguis una mica. Per exemple a un senyor que vol entrar a treballar en un restaurant i si no coneix l'idioma ... no pot entrar a treballar això seria una imposició ... una altra cosa és que entri a treballar al restaurant i ... i el ... amo o la manera de fer del restaurant tingui una manera de fer de parlar en català i ... aleshores ... que aquesta persona immigrant en el procés del temps ... que es requereix evidentment acabi ...en la seva feina parlant català ... pues per a mi seria això ... la imposició no deixar-lo entrar perquè no sap català i ... la ... i la promoció si vols dir-li així ... és bueno ara a partir d'ara ... no saps català però vull que n'aprenguis per ... perquè en els nostres clients aquí se'ls atengui en català, en general ... aleshores aquesta persona fagi el procés d'aprendre el

català i acabi servint els clients en català ... Imposició seria per una part que l'empresa no l'agafés perquè no parla el català o que aquest senyor se n'anés de la feina perquè diu no no jo no vull parlar el català ... pues els dos casos per mi són els no vàlids.

E: Mm

A: Que reconec que això és difícil perquè

E: Potser vénen, la majoria ... vénen aquí amb una informació equivocada i no saben que aquí hi ha el català?

A: =No no i a més és difícil perquè de la mateixa manera que la imposició crea una reacció adversa ... a la vegada les coses s'han de ... han de ser una mica forçades perquè si vols que la gent les fagi

E: Tens la sensació de pèrdua d'espontaneïtat ... que et parlava una mica abans ... e: que no s'usa tant el català i s'utilitza més una altra llengua que no és ... vull dir és el castellà

A: Jo és que això no ... bueno a veure en el meu cas ... no ho detecto però ... tornem a lo mateix la meua pròpia ... la meua primera paraula és el català i no tinc cap canvi ... cap problema per canviar però ... no m'imposis no parlar-lo ... l'espontaneïtat aquesta que tenim els catalans de la primera paraula és el català ... això no se'ns pot ... això no se'ns pot prohibir

E: Aleshores jo et plantejo una situació de contacte entre llengües no? Per exemple, en una reunió de veïns on sempre s'ha fet, la reunió, en català ve un nouvingut no? ... ve a viure a la ciutat i ... aleshores exigeix els seus drets i demana, doncs, que es faci la propera reunió en castellà, tot i que se li explica que se li pot facilitar una còpia de l'acta de la reunió en la seva llengua i també ... lògicament respondre a qualsevol dubte .... Com s'ha de resoldre aquesta situació? El conjunt de veïns ha de respectar els drets del nouvingut o aquest nouvingut ha de respectar la llengua amb què es fa la reunió? Com s'ha de fer la propera reunió de veïns? Com ho resoldries tu?

A: A veure és que no sé tampoc si aquesta persona té un dret ... si té dret a exigir ... a exigir

E: Té dret a demanar que es faci en la seva llengua aquí hi ha dues llengües oficials

A: Té dret a demanar-ho però no té dret a imposar-ho o sigui ... home a veure que la veritat és que ... jo sincerament depèn del cas ... una mica o sigui ... tornem a lo mateix abans no? ... si aquesta persona i la resta de veïns no ens implica som capaços de parlar les dues llengües em: sí per mirament a aquesta persona la faria en castellà

E: Mm

A: Però tenint en compte que segur que aquella reunió acaba en català ... perquè això és una cosa que que ens passa ... vull dir si estàs acostumat a parlar en català acabes parlant el català tard o d'hora... i quan es dirigeixen les persones entre elles si és una persona que estàs acostumada a parlar en català ... és molt difícil que li parlis el castellà ... això dintre dintre d'un nouvingut amb un temps prudencial és a dir ... al cap de quatre reunions ... potser que aquells senyor potser ja hagi après ... hauria d'haver après si no a parlar-lo almenys a entendre'l ... i llavors, a partir d'aquí, ja faria les reunions en català ... però també

una mica el que deia abans una mica de la imposició ... si aquest senyor arriba a la reunió de veïns, el primer dia i diu que s'ha de parlar el castellà perquè ell és castellà i no entén el català malament ho tindria perquè ... bueno sempre s'ha fet en català la nostra llengua és el català i tu no pots venir a exigir res

E: Comptant que se li faciliti les coses... com t'he comentat

A: Sí

E: =La faries en castellà

A: =Sí ... a veure si no si fos una cosa de bon rotllo i pues ... com a ajuda a aquesta persona no em faria res ... no em faria res amb un posterior canvi

E: Sí molt bé

A: Una mica a poc a poc ... perquè amb intolerància no es resol... si volem ser tolerants doncs ...

E: La llengua de Catalunya quina és o quines són per tu?

A: Aviam ... primer el català evidentment, però també el castellà

E: Són totes dues

A: Sí

E: I creus que hi ha alguna relació ...? Quina relació veus entre les dues una més forta o més feble per exemple?

A: A veure, és que aviam jo és que ... penso que no pot haver-hi no castellà o sigui no pot haver-hi català només vale? El català és una llengua que ha de conviure amb el castellà però ha de conviure per igual

E: I es troben en igualtat, tenen igual tracte jurídic de protecció, d'ús de normalitat? Per exemple vas a l'administració de justícia i ... hi ha un jutge que no utilitza el català i no et proporciona els mitjans perquè tu puguis expressar-te en català... =si així ho vols

A: =Sí sí de la mateixa manera que no pot haver-hi català sense castellà almenys que estiguin parelles, que estiguin a la mateixa alçada que estiguin equilibrades sí sí m'agradaria arribar a poder arribar així està claríssim

E: Molt bé, estem arribant al final ... vols afegir alguna cosa el que vulguis?

A: No en general això ... que potser sí que hem d'anar en compte amb la nostra llengua perquè si no ... que hem d'estar una mica en guàrdia que ... es va perdent però torno a dir el mateix que les imposicions

E: Abans m'has comentat que no havies detectat cap pèrdua

A: Jo personalment en el meu entorn, jo no ho he notat o sigui ... segueixo parlant en català bueno ... el que dèiem amb la meva família parlo en català la majoria de les meves relacions són en català, però s'està dient ... ho estic sentint no? que si els immigrants no la parlen es

Llengua i identitat

perdrà però personalment no ho he notat és una cosa que no ... però he sentit parlar doncs que no té futur el català si no es fa ara algo per salvar-lo

E: Al teu entorn és ... vull dir no tens aquesta sensació

A: No no jo personalment no la tinc

E: Molt bé, d'acord, doncs ... moltíssimes gràcies per tot

A: Moltes de res

E: Gràcies

ENTREVISTA NÚM. 2

informant: B

LLOC I DATA: Vilassar de Mar, desembre 2008

SEXE: home

LLOC NAIXEMENT: Arenys de Mar

EDAT: 47 anys

OCUPACIÓ ACTUAL o PROFESSIÓ: administració comptabilitat

NIVELL ESTUDIS: mitjans

CONEIXEMENT D'ALTRES IDIOMES: francès

Llengua del pare: català

Llengua de la mare: castellà

Llengua inicial: castellà

DURADA ENTREVISTA: 48 minuts

Llengua i identitat

E: Podem començar, bé... Això... Quina llengua fas servir habitualment?

B: El català.

E: Uses altres llengües habitualment?

B: No és la meua llengua materna, la meua llengua materna és el castellà.

E: El castellà... És a dir, la teua llengua inicial = era el = castellà i has canviat en un moment de la teua vida

B: =El castellà ...m: ! A l'institut cap als dotze anys vaig canviar al català.

E: I com ho has viscut això, aquest canvi?

B: Doncs, d'una manera normal, la meua llengua de relació bàsicament era el català ... i en ... un moment... donat, vaig em vaig proposar pensar-hi en aquesta llengua i vaig decidir-ho i ho vaig fer ... No recordo el procés, però sí que en un moment donat vaig pensar que ... això mateix que havia de pensar en català.

E: Que havies de pensar?

B: Sí ... sí sí, de totes maneres el pensament va lligat amb la llengua d'ús, si més no en el meu cas ... com més utilitzes una llengua més el pensament ... també va lligat amb aquesta llengua ... per tant el pas, quan ja has decidit ... quan ja estàs utilitzant aquesta llengua el pas és molt... molt mínim ... molt insignificant, penses somies i ho fas tot en aquesta llengua ja.

E: Va ser més o menys en una edat tardana =aleshores

B: =sí

E: Per algun motiu vas fer aquest canvi?

B: Per consciència.

E: Consciència?

B: Sí, consciència política i lingüística

E: =Política i lingüística

B: =Sí

E: Ideològica?

B: Ideològica, evidentment.

E: I què penses del comportament d'altres parlants del teu voltant? ... em refereixo a l'ús també d'altres llengües

B: Veig que s'utilitza més el castellà moltes vegades en les relacions interpersonals ... de ... per uns motius bàsics ... d'entrada és la mala utilització ... del concepte aquest, doncs, per fer-li un favor a l'altra persona ... mm... de fet no li fas cap favor a l'altra persona si li parles

en castellà, d'alguna manera l'estàs rebutjant, li estàs dient que no s'integri en el grup ... de no utilitzar el català i donar-li l'oportunitat de fer-lo servir. Per tant, si feia servir el català m'estava integrant al grup ... i per tant la feia servir.

E: A tu et parlaven més en català?... se t'adreçaven més en català que en castellà?

B: Depenia de l'ús que en fes jo de la llengua ... si jo parlava en català ... jo parlava en castellà fins un moment donat ... si jo parlava en català com més parlava el català més hi entrava en ells

E: Perquè tu vas començar a iniciar-te

B: Has de fer-ho tu ... els altres segueixen el que tu fas... Si els catalanoparlants... que d'entrada canvien de llengua ... en funció de l'origen de l'altre parlant quan aquest canvia els demés canvien ... que no sigui una persona ideològicament conseqüent i també et parlin en català que també em vaig trobar ... gràcies a Déu em vaig trobar amb persones conseqüents que parlaven en català i donaven l'oportunitat a mi ... de parlar-ne també...bé o malament

E: mm

B: Però si és clar ... estàs en una situació comodàcia i només parles en castellà perquè tothom parla ... segueixes en aquest (mal) ús.

E: I per què creus que passa això?

B: Per raons ideològiques també evidentment.

E: Són =raons ideològiques?

B: =Totalment...estan configurades ... com ... si fossin raons e:

E: Em refereixo a ... la majoria de situacions, els catalanoparlants que fem un mal ús quan ens adrecem a un castellanoparlant o que l'identifiquem com a tal

B: Si tu et trobes amb ... un desconegut, no té raó de ser... si tu parles amb un alemany en català o en castellà et respondrà exactament igual perquè no sap cap de les dues llengües ... per tant si li senyales amb ... signes cap on [t] ha d'anar li serà igual que li fagis en castellà o en català. És més, moltes llengües romàniques, el català està molt més a prop, per tant, entendrà molt més el català que el castellà que està molt més separat de la resta de llengües. Simplement és una raó ideològica que ha fet veure als catalanoparlants que no són conscients ... doncs ... que és un deure de ... d'amabilitat, doncs que no respectes al nouvingut, quan això és ... impensable en qualsevol altra llengua. Al contrari la raó de ser de la llengua i de l'apreciació que en fa el nouvingut és si tu li parles amb la llengua pròpia del lloc, tu li fas lloc també perquè ell entri i s'integri ...=no li dones oportunitat d'integrar-se sinó li parles la llengua del lloc barrejant la llengua del nouvingut si la coneix és a dir, evidentment per donar-li oportunitats perquè si vagi integrant... però ... (no) donant opció a la llengua del territori.

E: El que passa és que la majoria de vegades... en àmbits molt concrets, per exemple... en un hipermercat o fora de l'àmbit més reclus de la llengua ... o familiar ... ja és costum de parlar el castellà. Per què ens adrecem = en castellà?

B: =No crec que sempre= ens adrecem en castellà, sé que és una ... hi ha molta gent que ho fa ... depèn del context, depèn de la situació geogràfica i tampoc entenc el perquè, suposo que és un costum, un costum que ve de pares a fills, doncs que s'ha imposat per raons ideològiques, bàsicament, ... i que no té cap mena de raó cultural i científica

E: mm

B: És absurd ... absolutament absurd ... És a dir, només té sentit en un país com aquest que ...que ha viscut en el camp de la llengua una repressió que dura tres cents anys

E: Però els joves, per exemple, no tenen interioritzada aquesta norma de por

B: No saben d'on [t] els hi ve ... la norma cultural, l'ús, l'ús ve de ... del que li han, del que ell ha sentit, en el seu entorn social. L'ús, l'ús no té orígens ... és l'ús i prou i per tant segueixen l'ús ... Estan rebaixant la seva llengua, perquè els seus pares ho han fet, els seus avis ho han fet, etcètera, etcètera ... excepte aquell que és nacional i conscient i no ho fa ... i transmet aquesta consciència nacional respecte de la llengua i altres coses ... als seus fills i als seus néts.

E: Hi ha altres motius?

B: No en veig cap més

E: Els referents culturals =que tenen ara

B: =Evidentment, els joves ... els joves o els adolescents ... tenen ... diguem-ne ... un factor d'integració que per a ells és molt necessari. Ells volen integrar-se en un grup, si la llengua de relació del grup és l'espanyol, l'anglès, el francès, l'italià o el manxú ... doncs imitaran ... imitaran aquest sistema ... evidentment, llevat que hi hagi dintre d'aquest grup ... alguna persona ... que segueixo insistint nacional i conscient que no el faci servir ... i aquest serà l'element distorsionador que farà ... que potser farà que els altres no canviïn, de vegades passa ... jo aquest procés l'he viscut, estar en un grup que parla majoritàriament en castellà, fer servir el català i fer canviar la llengua als altres, passar al català, perquè també la coneixen

E: En quins entorns, en un entorn pròxim?

B: Entorns de treball, entorns de relació juvenil ... tu mantens la teva llengua i els altres que la coneixen ... parlar a l'altra amb la llengua que fa servir l'altra, acaben parlant en català a tu també, fan servir la mateixa llengua de l'assimilador per tornar-la en contra seu.

E: Veig que ets coneixedor ... de terminologia i de la situació de contacte entre dues llengües

B: No sé quina és la situació de contacte ... sí que hi ha molta gent (que) no sap perquè fa servir una llengua o una altra ...jo vaja ... si més no ... des dels meus paràmetres polítics ho

tinc molt clar, faig servir la meua llengua perquè és la llengua del meu país del meu territori i que les altres llengües, doncs, són llengües imposades.

E: Totes les altres llengües?

B: Evidentment ... qualsevol altra llengua

E: Ho dius especialment pel castellà?

B: Ho dic pel castellà i ho dic per l'anglès perquè ara sembla ... doncs que l'anglès sigui una raó d'estat doncs que s'hagi d'imposar com a llengua acadèmica ... quan encara no tenim la nostra llengua plenament = [vacil·lació]

E: =Normalitzada

B: Exactament, una llengua plenament normalitzada o al cent per cent en rendiment, hi ha molts professors que encara no la coneixen ... Em sembla absurd que volem passar a una altra llengua sense conèixer la nostra. No hi ha ningú que estudiï una llengua sense conèixer la seva ... no sap fer el traspàs correctament d'una llengua a un altra ... llavors l'únic que fa és minoritzar aquella que ja ho està

E: Però avui els petits i petites coneixen les dues llengües alhora ... és un problema això?

B: No, conèixer llengües no és cap problema, però ha d'haver una llengua transversal ... que ha de ser la del territori i en aquest territori només hi ha una llengua i és el català per molt que fagi molts anys que es parli el castellà, són unes altres raons, no és la llengua del país

E: Actualment, però tenim una situació demogràfica en què el cinquanta per cent és autòctona vull dir catalanoparlant...

B: Nascuda a Catalunya no significa res, no és significatiu a nivell de xifres ... nascuda en aquí que parla el castellà o que parla doncs quatre centes llengües que provenen de la immigració, n'hi ha moltes ... no puc distingir-ho estadísticament això ... només distingeixo voluntats ... la voluntat del qui té ganes d'aprendre la llengua d'un país i del que no ... I que hi ha una raó clara ... que existeixi una llengua transversal, em sembla que això a qualsevol país està acceptat. Que hi ha justament, la raó de que hi ha immigració, la llengua transversal, doncs, és raó de més ... a partir d'aquí fer servir altres llengües com a llengües de relació i de coneixement els nouvinguts ... la poden fer servir en conveniència amb les relacions comercials ... doncs això em sembla que és fantàstic pel propi país perquè dóna una riquesa, econòmica, social al país fantàstica però hem de tenir clar ... quina és la llengua del nostre país

E: I aleshores, pel que fa al procés de normalització, sembla que s'hagi estancat o que ja va fent, bé, va fent el seu procés, com ho veus?

B: Del procés de normalització, jo diria que hi ha molta teoria i poca pràctica ... hi ha poca pràctica =perquè

E: =En algun àmbit

B: En tots

E: En tots

B: A l'àmbit acadèmic, mai no s'ha fet fora els professors per no conèixer la llengua i evidentment ... hi ha professors que han passat ... doncs l'assignatura de català, doncs, d'una manera ... perquè han fet un aprovat general ... El fet de que no hi haguessin prous professors preparats ... el fet que s'hagin assimilat professors que no tenen domini de la llengua i això passa als alumnes ... els alumnes de seguida ... detecten un professor que parla malament la llengua ... aquesta, doncs no té interès, com que aquesta llengua no té interès, ells tampoc s'entenen... això és un primer pas ... Però, evidentment, el fet que la llengua no tingui un estat coercitiu ... un estat que pugui obligar a fer-lo servir doncs fa que aquesta llengua sempre esdevingui de segona opció. No es pot aplicar ... s'aplica l'opció de la llengua tant que s'ha dit de la normalització lingüística, doncs els (pluralisme) cultural ... tant ... l'estat obliga que es fa el quatre per cent de les pel·lícules en català ... per exemple, tant que es parla de bilingüisme, A! en absolut ... sempre ... perquè hi ha una majoria de distribuïdors que no volen fer-ho, doncs, no els obliguen a fer-ho. Si no hi ha voluntat política, doncs, deu ser perquè no hi ha força política per exercir-ho.

E: O el poder econòmic, el que mana

B: M: ... Jo crec que és la força política que tinguis ... el mercat espanyol té la competència (xxx) però té la força política per imposar els seus criteris ... igual que el mercat francès. I el mercat català no el té perquè la llengua és simplement, doncs, una teoria ... no és una voluntat política que tingui una cobertura lligada a una realitat legislativa real. O sigui no pot aplicar-se, si la gent entén que no es pot aplicar ... és una llengua de segona i com una llengua de segona pot acabar desaparèixer.

E: Reprenent una mica el que m'has explicat que tu fas un canvi de llengua....a partir dels ...que tenies =dotze tretze?

B: =Dotze, a partir dels dotze diria jo

E: Dotze tretze

B: El pas de ... és a dir ... vaig fer el canvi ... de l'EGB a l'Institut ... i en aquell moment que bàsicament havia fet servir el català ... tot i que havia après ... A! perdó el castellà ... perquè havia après el català però no el feia servir ... fins aquell moment ... i aprofitant l'avinentesa del canvi de context ... de relació, d'amics, tot i que conservava alguns de primària i tot això ... doncs ... vaig aprofitar per deixar-me amb la llengua que entenia que era la llengua amb la qual m'havia de relacionar.

E: És a dir, jo, penso que en el teu cas utilitzaves exclusivament el castellà fins als tretze en edat adolescent perquè tenies un entorn favorable per poder canviar no?

B: Per poder canviar al català?

E: Sí

B: A veure ... tot el qui ve d'una altra llengua i canvia sempre té la por de l'audiència ... si no ho fas bé ... li fa una mica de vergonya fer-la servir ... quan canvies d'entorn et llances perquè ets més ... més agosarat ... no t'importa tant, no et coneixen tant si conserves una

part dels amics, però no et coneixen tant i per tant ... doncs ho fas d'una manera més lliure ... no estàs tan pendent de si et (xxx) si et diuen que ho fas bé o ... jo tenia la seguretat que ho feia bé doncs perquè de les classes de català, les poques que havia fet perquè havia fet de manera ... de caire voluntari ... doncs creia que ho feia bé i doncs i per tant em vaig llançar a la utilització de la llengua.

E: I a casa, els teus pares amb quina llengua et parlaven, en castellà, en català o?

B: La llengua bàsica familiar era el castellà però féiem servir també el català, però d'una manera doncs

E: Els teus pares et parlaven en castellà, tots dos?

B: Em parlaven en castellà i en català, però es feia servir més el castellà. Des del moment que jo vaig fer servir el català ... el català ... que també dintre de casa ... va canviar una mica la relació i es feia servir més el català que el castellà.

E: Arran =que

B: =Arran de que jo vaig canviar al català, evidentment.

E: Ja

B: Només una petita incidència (xxx)

E: És curiós ... has dit abans també l'efecte del ... necessitem models

B: Referències, referències des d'un punt de vista de la normalitat més absoluta ... sense cap ideologia perquè és natural i per tant es fa servir ... per què haig de canviar de llengua quan un nouvingut em parla en castellà? ... per exemple, i haig de canviar al castellà ... jo què sé si ve de Barcelona mateix perquè és la seva llengua tot i que conegui el català ... o bé de Segòvia o ve de Burgos o tot això ... jo espero que ell m'ho digui ... en qualsevol cas jo puc adaptar-la ... però d'entrada no tinc perquè parlar-li la llengua amb la qual em pregunta ... identificaré doncs, que un senyor estranger em parla amb alemany perquè parla amb alemany ... però un senyor castellà no identificaré si és un castellà que és d'aquí o és de fora ... per tant li parlaré en català perquè entendré que l'ha d'entendre normalment ... i en tot cas si em diu que ve de fora, doncs, ja miraré d'adaptar-la ... si em ve de gust si no em ve de gust doncs ja està. També és una opció que tinc.

E: Sí, és clar ... Més o menys, ho tens molt clar vaja, quin és el teu comportament lingüístic i una consciència molt definida ... que no és gaire usual no?

B: Jo entenc que és un tema d'integració. O t'integres en un país perquè t'agrada la idiosincràsia del país i la llengua ... vol dir la manera de pensar del país ... també la visió del món que es té, o no t'integres ... són dues opcions, és blanc o negre, aquí de matisos pocs... Aquí el ciutadà del món no serveix ... és conèixer el tema llengua i a partir d'aquí fer una interpretació del món ... conèixer llengües et serveix per conèixer una mica els altres, però no per fer veure, doncs, que ets un ciutadà universal ... perquè no pot ser, ets d'un lloc.

E: I el tema de la globalització, aleshores, com el veus? Uns pensen que seguim un procés d'uniformització de les llengües

B: S'uniformitzen a nivell formal ... tu pots parlar amb un altre amb la mateixa llengua, tu pots parlar l'anglès, pots parlar en francès, tu pots parlar ... en qualsevol altra llengua estàndard que existeixi ... però sempre parlaràs des del teu entorn cultural des de la teva manera de pensar i de com visualitzes el món ... nosaltres, jo sempre veig que per exemple ... doncs aquí és a dir es fa servir molt la crítica cap els Estats Units perquè ens a: sembla que són persones molt properes el típic (xxx), anglosaxó protestant i tot això, sembla una persona ... que sigui molt propera però si estàs allà conviuent-hi un quant temps ... te n'adones que és una persona completament diferent perquè els seus paràmetres culturals són completament diferents ... diferents als nostres i la seva manera d'interpretar el món és diferent a la nostra i per tant ... el nostre punt de vista respecte del seu m: és diferent no podem criticar ... és un altra punt de vista és una altra visió del món ... si això passa diguem-ne ... amb persones ... poden semblar properes què no passarà en aquelles que no ho són? ... I això passa per exemple en les llengües que sembla que estiguin en contacte però que realment representen dos mons diferents del nostre entorn social i polític i cultural doncs relativament proper ... com pot passar d'una banda a l'altra de la ribera mediterrània com pot passar en dos països fronterers

E: Per exemple, aquí, creus que hi ha dues comunitats lingüístiques molt diferents ...molt delimitades =

B: =Jo penso= ... que hi ha dos comunitats ideològiques ... Hi ha una comunitat ideològica avui... doncs, que pensa, doncs, que el seu país és a ... són els Països Catalans, i que venim d'una història comuna amb uns valors comuns ... de respecte, de llibertat, de confederalisme i de ... del lliure exercici de la llibertat individual i l'altra que ve, doncs, de la imposició ... i d'un nacionalisme, doncs, excloent, que es igual que parli castellà o català, hi ha nacionalista espanyol que parla en català ... el parlar no representa res, el parlar representa simplement ... una manera formal d'expressar-se

E: Sí

B: Que per mi és més interessant parlar amb una persona que parla el meu idioma, evidentment .... el que vull és que els altres m'interpretin amb la meva llengua ... el fet ideològic, doncs, simplement ... té a veure amb el substrat al qual neix, però no un formalisme amb el qual expresses. Irlanda és doncs una ciutat independent que parla anglès bàsicament llevat d'algunes comunitats que encara conserven el gaèlic, però s'ha fet a partir d'una consciència cultural que s'ha expressat ... després d'una manera majoritària amb anglès. Podia passar el mateix a Catalunya en els Països Catalans ... podria passar. De fet a Espanya podia passar... totes les seves colònies americanes que parlen en castellà ... en contra de la metropoli perquè allà van créixer i evolucionar ideologies liberals que aquí no tenien cabuda ... perquè imperava el (xxx) monàrquic. Doncs aquí també podria passar, el que passa és que el català té prou força ... com per ser el vehicle de l'expressió de la cultura propi del país

E: Encara té força, doncs?

B: Sí sí, molta força i molta dinàmica, molta perspectiva històrica i futura, vaja. Passat, present i futur són=

E: =Les teves expectatives són positives

B: Positives absolutament, per molt que diguin els més pessimistes ... jo vaja des de l'experiència del que ha canviat de llengua, penso que el potencial de gent que pot canviar també de llengua i fer-la créixer és molt superior al que ... molts dels que es podrien dir catalans de sempre ... que tampoc que no hi crec amb aquesta concepció de néixer català ... ara tots som pràcticament d'una immigració o d'un altra ... el que es pensa que ha existit sempre és una cosa de fa vint anys que només pertoca una generació està totalment equivocat ... per tant el que pugui pensar una persona que només tingui la perspectiva d'aquests vint o darrers quaranta anys ... m: poca confiança em mereix ... ha de tenir una perspectiva històrica molt més endarrere i molt més endavant també ... també el que té una visió política només de quatre, o cinc o deu anys ... no té molt ... poca visió política, el qui té una visió política té una visió política de vint quaranta seixanta o ... cent anys

E: Així doncs, les teves expectatives són molt positives, en quin termini? Pensant ... ara en l'ús del català que fan =els joves

B: =És el que estàvem dient abans ... si ens hi fixem en l'entorn proper, tant a nivell formal com temporal ... sembla que la cosa estigui malament ... perquè molta gent que fa servir el castellà per relacionar-se ... a nivell de jocs a nivell de *mass-mèdia* es fa servir més el castellà=

E: I al carrer

B: Sí, però ... simplement és un problema de voluntat política de fer prevaler o no ... el castellà pot ser coercitiu, les seleccions esportives, si et criden per anar a una selecció espanyola tens l'obligació d'anar-hi ... cosa que passa en poquíssims països ... però estàs obligat d'anar-hi ... la constitució espanyola i totes les lleis que fan referència a les llengües, està molt clar que la llengua oficial és l'espanyola ... A ... les altres llengües només són cooficials en el seu territori ... això què vol dir? ... que no són res ... ser cooficial no vol dir res

E: No vol dir res?

B: No vol dir absolutament res ... hi ha la preeminència i la prevalència, si la llei orgànica la llei forta ... la llei que té que veure la constitució que és l'espanyola i és l'espanyola la qual s'ha d'interpretar aquesta llei com la raó última ... les altres són un [*gest menyspreu*] accessori ... Per tant, la llengua del carrer, el català és un accessori, es farà servir ... bé doncs, perquè bé ... perquè hi ha gent que la fa servir i prou ... però això no em preocupa, em preocupa que la gent no tingui voluntat política perquè això canviï

E: Són els parlants, diguem, que han de fer ... que s'han de preocupar?

B: No, els parlants s'han de preocupar de tenir representants que obliguin que això canviï ... els parlants per si sols no poden canviar res sinó és per raó demogràfica ... Bèlgica va passar aquest cas ... els flamencs van tenir clar ... que si no augmentaven demogràficament ... doncs no serien, serien ... un no ningú perquè els valons tenien el francès i tenien voluntat política ... i tenien tot els mecanismes i tots els ressorts polítics per dominar-ho ... i fer-ho prevaldre ... una llengua universal que acceptaven automàticament i tot això ... quin és el valor de preeminència ara doncs a Bèlgica? els flamencs han crescut d'una manera brutal ... tant que s'han menjat fins i tot Brussel·les i tots els ressorts polítics de

l'antiga comunitat valona ... els valons han quedat tan arraconats que ... i ho van fer amb una política demogràfica

E: És molt excepcional, no?

B: Mm tots els casos són excepcionals, no hi ha cap cas que es pugui semblar amb un altre.

E: =Vull dir que cada cas...

B: =Letònia, Estònia, Lituana el Quebec o Bèlgica són casos completament diferents ... tots, s'han adaptat simplement a la seva situació política i sociològica. Doncs aquí també ... toca no? un model sinó estimular-ne un de propi ... el que està clar, que és un model ... tots els models tenen un punt en comú, i és que hi ha un conflicte ... quan s'evidencia un conflicte veus quines són les eines que s'han de fer servir a ... a favor teu ... pots gestionar-ho, si no evidencies el conflicte estàs gestionant el contrari ... i a partir d'aquí ... doncs, hi ha totes ... tots els malentesos i totes les ... al donar voltes a un tema que no podem resoldre

E: Creus que no s'han fet passos endavant i que no es pot resoldre amb les eines jurídiques que tenim actualment?.

B: S'han fet passos teòrics

E=No?

B:=No, amb les eines jurídiques que existeixen no, absolutament no

E: No podem anar més endavant, hem arribat a un topall?

B: Podríem anar més endavant, fins i tot ... penso que amb l'aplicació estricta del bilingüisme encara sortiríem guanyant ... perquè d'alguna manera ens podríem acostar a altres parlants de la llengua ... cas del País Valencià cas de les illes que tenen problemes diguem-ne ... de creixement ... a l'àmbit català i... fent servir la llei d'una manera estricta llavors podrien augmentar els seu ús ... des del bilingüisme més estricte, potser disminuiria a ... Catalunya però mantindria els territoris, això seria un guany ... quant a homogeneïtzació. Però, E! com que no es veu, diguem-ne ... cap voluntat política de l'estat espanyol perquè això sigui així, doncs, el bilingüisme real ... l'estat espanyol no crec que el pugui acceptar perquè seria donar paritat a les llengües ... i el que té molt clar l'estat espanyol és que la primera llengua i l'oficial ... és l'espanyol, que és la comuna de tots, la seva definició ja dona la raó de prevalència que té, Per tant ... aquest bilingüisme que hi ha molts partits polítics que defensen, que és una cosa morta d'entrada, en la seva definició està la seva mort, també

E: Què vol dir defensar el bilingüisme?

B: Qui defensa el bilingüisme només defensa l'espanyol, perquè l'espanyol mai no voldrà ser igual que el català ... també està clar que el català té més dinàmica ... [*estossega*] força ... i prevaldria en un moment o altra l'excusa com a llengua prevalent ... davant del castellà si més no, evidentment, en els territoris de llengua catalana

E: Hi ha diferències en els territoris de parla catalana?

B: Sí, però ... (xxx) el dinamisme d'alguns ... compensa la pobresa quant a demografia. El dinamisme que té el català al País Valencià, tant a nivell acadèmic com popular és brutal ... del que pot tenir per exemple e: el que anomenem principat de Catalunya ... la dinàmica social és molt més avançada en allà que en aquí.

E: I tenen més problemes

B: Tenen més problemes ... però com que veuen, o sigui com que tenen més reflectit el conflicte, d'una manera més propera més evident

E: =Sí?

B: Aquí ens enganyem ... pensem que no hi ha conflicte ... intentem amagar-lo, allà com que és evident que és ... que hi és, les eines també són molt més clares per defensar-se ... i per tirar endavant ... per tant la seva ideologia està molt més clara i la voluntat de continuar ... i això és el que mana ... no calen eines ni lleis ni sociolingüístiques ni històries ... el que mana és la dinàmica social, la dinàmica social ... i la voluntat política ... i la voluntat política és el coneixement del que s'és ... i del que es vol ser

E: Aquí manca voluntat política, doncs?

B: Són fills d'una generació i com tota la resta ... vénen d'un trauma que no sé per què? ... tant trauma ... vénen d'una generació política del franquisme, de la guerra civil ... de la mala anomenada guerra civil ... perquè de guerres civils en aquest país n'hem tingut forces i aquesta no és justament la nostra ... a: i en qualsevol cas, són gent que encara té unes pors encara que no els permet tirar més enllà ... són gent, que tenen uns límits en quant a visió política del país, no tenen clar quin és el seu país ... quan tinguin clar quin és el seu país ... jo crec que es faran polítiques efectives per tirar endavant.

E: I això ho podem generalitzar?

B: Evidentment ... si aquests polítics els han votat doncs és perquè hi ha una majoria de gent que encara és filla ... d'unes situacions socio ... sociopolítiques ... això sí que està canviant, això realment sí que està canviant. Fa uns anys pensàvem que no podia haver representació parlamentària ... d'un independentisme del Parlament i ara ... estan al govern, per molt que hi ha molta gent que el denosta perquè diu doncs ... jo què sé ... que Esquerra ... per exemple ... no ... no representa l'independentisme ... que s'han venut etcètera ... és igual en qualsevol cas han tingut un discurs sobiranista i són al Parlament ... que s'han obert altres formes sobiranistes doncs ... arreu dels Països Catalans, és evident. D'altres que ... aquest ... aquest moviment creix de manera transversal, dintre dels propis partits dintre ... d'iniciatives que estan creant ... doncs una oposició que creu que ... que mostra que els ... que demostra que el sobiranisme és una cosa que s'ha de tenir en compte, doncs, a l'hora d'anar (xxx) electoral és evident. Ho han fet saber, ho han fet saber ... doncs ... històrics, d'Iniciativa i ho han fet saber doncs ... diputats del Parlament europeu d'iniciativa davant l'actual direcció i dintre de Convergència i Unió ... això també ha estat evident, i dintre el mateix partit socialista també ha estat un corrent així per tant ... la idea transversal que existeix en aquest moment és aquesta ... la de recuperar ... no dic de crear de bell nou sinó simplement de recuperar una cosa que ja es va ... que tenien els antics republicans federals a finals del segle dinou ... finals o mitjans del dinou ... que és

recuperar la idea de la nació ... és igual la ideologia el que hem de tenir clar és el que volem ser i quin és el nostre àmbit territorial

E: Mentrestant, la llengua ha d'esperar

B: És que el nostra problema no és sols la llengua, és la nostra idiosincràsia ... la llengua és una manera només de reflectir-la [silenci] amb el benentès que a més a més la llengua catalana té un prestigi ... literari... fantàstic que no té moltes de les llengües europees que existeixen actualment ... però si a més a més la podem dotar de contingut polític serà una llengua plena ... jo no puc esperar com a català només poder parlar la llengua haig de dotar-la de contingut polític, haig de poder ser català ... sinó sóc català per molt que parli ... no seria ningú

E: Existeix una imposició lingüística per part de l'estat

B: És clar, això és una deixadesa de sobirania, qualsevol doncs que deixi que un altre decideixi per ell ... està fent deixadesa de la seva sobirania i de la seva llibertat ... quan això és pactat doncs cap problema quan no és pactat és una imposició ... des del moment que es va perdre una guerra i es van imposar una sèrie de lleis no veig que hi hagi cap ... cap voluntat política per part de l'impositor de dir no no esborrem això partint de igual a igual ... mai no serà d'igual a igual en aquest país des de la guerra de Successió

E: Reprement el tema de la llengua, pel que fa a l'ús que en fas, per exemple a la feina quina llengua fas servir habitualment

B: Per raons professionals haig de parlar, doncs a amb altres territoris de l'estat espanyol ... haig de parlar amb l'estranger de vegades però d'entrada sempre faig servir el català amb amb moltes sorpreses perquè moltes vegades de Madrid em respon en català =o

E: =I t'entenen?

B: =Sí, sí ... a Madrid ... a Guadalajara ... els centres de distribució comercial doncs que encara existeixen Saragossa o aixins... perquè clar d'alguna manera s'habituen

E: No t'has trobat amb algun rebuig

B: Sí retombs sempre hi ha algun però els retombs o els salves o varies l'estratègia ... sempre pots penjar pensant el què diràs o ... variar donar la volta al circumloqui pots anar per una altra banda si has de parlar amb un ... amb una empresa doncs pots fer-ho a través de la central d'allà que tingui una representació en aquí ... en fi ... pots fer ... pots plantejar diferents estratègies si no hi ha cap remei pots enviar un correu electrònic ... i el correu electrònic no passa res que l'enviïs bilingüe ... l'envies amb la teva

E: Usant les dues llengües

B: Sí, pots fer-les servir, sí sí ... però d'entrada pots fer servir la teva evidentment ... jo m'he trobat en casos agradabilíssims com per exemple que tingui d'enviar un correu electrònic doncs ... a una empresa de gestió de webs de Madrid i que et responguin perfectament ... enviar-la en català i que et responguin en castellà doncs dient que sí sí que prenem nota i que faran el que els hi demanem A! ... llavors veus qui signa la nota ... que pels cognoms ha de ser estrangera i suposo que té cura ... que té certa sensibilitat amb aquests temes

Llengua i identitat

E: ja, ja i en el cas contrari

B: En el cas contrari doncs em diu molt amablement que cap problema que ... a Madrid hi ha una de les colònies catalanes més importants que hi ha i per tant també es fa servir el català Sempre hi ha gent que diu que no l'entén També hi ha que et contesta més malament o més bé ... i tu també els contestes més malament o més bé

E: I això també ho fan els teus companys

B: A nivell general?

E: Si d'entrada =usen

B: =Seixanta quaranta ... seixanta quaranta o setanta trenta diria jo ... depèn de les circumstàncies, és a dir jo diria que un trenta o quaranta de persones que la fan servir com jo d'entrada i un altre seixanta o setanta doncs que la fa servir ... o ha decidit de canviar en funció doncs de l'entorn que espera ... que espera trobar-se

E: Setanta o seixanta que no la fan servir d'entrada

B: Setanta trenta depèn ... això és la pràctica que jo veig i en relació ... de la gent del despatx de les diferents feines que he tingut i el que puc observar

E: Com creus que t'identifiquen els altres els del teu entorn ... amb quina llengua t'identifiquen? No només a la feina

B: Això és una cosa, això és un creixement lineal ... aviam ... en funció de que com més es parla el tema i com més la resta de l'estat està sensí ... sensibilitzat que aquí hi ha una llengua pròpia o sigui parlin bé o malament del tema del català sap el problema del català ... per tant n'han de saber-ne una mica ... o es posen de cul i no en volen saber res i per tant no hi ha relació comercial

E: =Parlem d'un conflicte

B: =Per ells i també estan sensibilitzats ... per tant hi ha molts d'ells que plantegen opcions e... que no són de rebuig immediat sinó de posar el màxim de facilitat per projectar aquella llengua o que hi hagi aquell (xxx) aquella mena de llenguatge de mariner que barreja llengua i que pots arribar entendre doncs amb un poti-poti ... o simplement et diuen ho sento no ho entenc si fas el favor ... ets d'aquí i d'allà ... això ho contempla el nou estatut i podem exigir que les empreses doncs que ofereixen serveis a Catalunya doncs fagin servir el català ... l'exigència existeix

E: I a la pràctica?

B: La pràctica ... és el que diem sempre ... qui obliga aquesta empresa

E: Calen mesures més mesures

B: Jo crec que sí ... a l'estat del Quebec es va fer servir la llei, que obligava a les empreses a fer servir la llengua vehicular francès ... i no veig que hi hagi cap mena de conflicte ... clar que això ho van lligar amb el (tema) de les fronteres perquè si no se li colava molta gent que en base doncs ... a les facilitats que els donaven per l'acolliment doncs feien servir el ...

Quebec doncs simplement com a punt de pas als Estats Units per l'anglès ... i no s'integraven i a més a més de l'ús lingüístic es van ... la llei de control d'accés de la immigració

E: Amb aquestes mesures coercitives es pot incidir ... aquí

B: Jo no crec que siguin mesures coercitives sinó ... aclaratòries

E: Ja

B: Ningú està obligat a anar a ningú ... però el que està molt clar és que quan vas en un país ... has de saber el que et trobaràs, el problema és que quan vas enganyat ... Molta gent que ha vingut en aquí s'ha trobat amb la sorpresa que ... estudiants per exemple d'Erasmus ... que no entenen ni un borrall de català i es troba Oh! ... amb la sorpresa doncs, amb la gent que parla el català a les universitats ... llavors hi ha les dues vessants el que es posa de cul ... o el que intenta esbrinar doncs, perquè passa això ... i fins i tot adoptar el català com a llengua i això està passant ... a nivell estranger d'una certa cultura doncs ... com podem pensar en els estudiants universitaris i doncs, si arriben en aquí i no saben amb el que es trobaran doncs ... perquè malauradament la política exterior, encara està dominada per l'estat

E: Perquè creuen que vénen a Espanya

B: A Espanya evidentment

E: Sí

B: És el que dèiem abans si no ens identifiquem com

E: Una cultura

B: Som una subcultura, som un fenomen ... som una cosa estranya ... encara que tinguem més parlants doncs que ... Dinamarca que Noruega ... que Holanda i això ... encara no som visibles i fins que no siguem visibles doncs no ens entendrem

E: Com ens podem fer visibles?

B: Doncs, tenint un estat propi ... és l'única manera ... no hi ha volta de fulla en això, no hi ha mitges tintes ... No et pots diluir dintre d'un estat federal, confederal dintre d'una unió europea que no tracten de res més que no siguin estats ... per tant, si no ets un estat ... no ets res

E: Podem continuar lluitant per la llengua?

B: Com podem lluitar per la llengua si és l'estat que marca les lleis? ... si no ets un estat, no ets res

E: Adaptant la política lingüística que tenim ara

B: Amb trenta anys d'experiència ... en vint i tants anys d'experiència d'estatuts d'autonomia ... em sembla que ens podem adonar perfectament de quins són els nostres límits ... quan la interpretació de la llei la dóna una majoria i aquesta majoria diu que has

de ser espanyol ... doncs quina oportunitat tenim els que no representen l'estat espanyol que som una minoria ... cap ni una ... si volen recuperar competències ... si volen anorrear... anorrear a: el català si volen simplement minoritzar-nos ... doncs simplement ho faran tranquil·lament ... perquè tenen la llei i a més a més amb una mena de ... minorització democràtica que no és real

E: Molt bé, vols parlar d'algun altre tema relacionat amb

B: Amb la llengua?

E: El que vulguis

B: La llengua és simplement visualització de la cultura ... és prestigi d'aquesta cultura per tant s'ha d'intentar parlar bé s'ha d'intentar de fer lo millor possible ... s'ha d'intentar que els parlants d'aquesta llengua sobretot els que surten als mitjans de comunicació ... la parlin d'una manera correcta que no vol dir d'una manera única ... per sort tenim =moltes variants

E: =Creus que és un entrebanc el fet de tenir por de no parlar correctament el català ... per la gent que ve de fora o que porta molts anys

B: No sé...pot haver-hi un percentatge que tingui por ... en qualsevol cas ... si li donem utilitat ... la gent l'aprendrà perquè té interès no solsament l'han d'aprendre per voluntat ... Ai! que maco que estem en un país, que bonic que és que tenim mar i muntanya i un sol molt bonic no... ha d'haver-hi un interès ha de ser útil per alguna cosa

E: Laboralment

B: Laboralment, culturalment per al progrés econòmic ... si és útil per al progrés social i econòmic evidentment aquesta llengua té el futur assegurat ... sinó és útil doncs no ... sentint-ho molt lamentant-ho molt doncs no serà

E: Ara la veus més útil

B: Sí evidentment que sí

E: Qualsevol mercat ... qualsevol mercat té una manera de fer ... la manera de fer l'expressa la llengua ... Catalunya el mercat és el català i no sols amb el mercat literari sinó ... és el mercat de qualsevol altre producte que vulguis vendre ... has d'entendre el país i entendre el país vol dir entendre la seva llengua perquè és la manera que un té d'expressar-se

E: També hi ha un mercat en castellà important

B: Aquí i fora d'aquí però això tant és ... que hi hagi gent que parli en castellà també hi haurà a Holanda gent que parli el castellà perquè gràcies a déu ... les fronteres han caigut però això no vol dir res ... tu t'has ... d'identificar com el parlant de la llengua sobre el mercat sobre el qual vols actuar i el mercat ... que representa la unitat lingüística doncs és el que hem de tenir molt clar per això ... jo crec que està lligat el tema de la llengua amb el territori, s'ha de marcar molt clarament que un territori té una llengua encara que se sobreposin altres a sobre ... però això és molt normal ... la dinàmica social fa que la gent entri i surti i tot això

E: El territori és un ... element molt important

B: Molt important ... o no hi ha cap territori que tingui una llengua associada ... o ho són tots ... però el que no podem fer nosaltres és (xx) que nosaltres ho farem aixins i els altres deixaran de fer-ho ... no ... els que diuen que ... o és que escolti és que aquí es parla el castellà ... també es parla swahili i és igual ... ho estan dient des del seu territori on tenen molt clar que es parla la seva llengua ... anglès castellà portuguès italià e ... és igual es parla el que sigui i aquí ... el que no pots pretendre és anar més avançat que els altres ... si tenen molt clar doncs a l'estat alemany que es parla l'alemany ... encara que no aparegui a la constitució el tema de defensa de la llengua(xxx) perquè està claríssim que allà el que es parla és l'alemany ... doncs en aquí no hem de fer tonteries ni multiculturalismes ni històries ... la llengua d'aquí és el català i és la que s ha de prevaldre

E: Molt bé

B: Que a més a més utilitzis la riquesa que et dona la gent de fora ... per després [cops afirmació] fer el català vehicular conèixer les altres llengües ... perquè aquells que les fan servir familiarment i les puguin fer servir per les relacions comercials d'aquest país cap enfora ... això és una riquesa econòmica brutal ... però el que necessitem aquí és que la llengua transversal ... la llengua del país la llengua del territori i que aquesta ... és el català és el que hem de tenir clar tots

E: Et refereixes al territori dels Països Catalans

B: Els Països Catalans evidentment [silenci]

E: Molt bé vols afegir alguna altra cosa?

B: Si vols preguntar res més?...doncs, ja estem!

E: Quan vulguis, motes gràcies per tot

B: De res

ENTREVISTA NÚM. 3

informant: C

LLOC I DATA: Barcelona, gener de 2009

SEXE: home

LLOC NAIXEMENT: Barcelona

EDAT: 20 anys

OCUPACIÓ ACTUAL o PROFESSIÓ: estudiant universitari

NIVELL ESTUDIS: 2on Enginyeria Informàtica

CONEIXEMENT D'ALTRES IDIOMES: anglès i francès

Llengua del pare: català

Llengua de la mare: català

Llengua inicial: català

DURADA ENTREVISTA: 32 minuts

E: Molt bé, ja gravem ... molt bé, doncs, la teva llengua primera, la que vas aprendre a casa, de petit?

C: Català

E: És el català

C: Sí

E: Ara ... em podries explicar com uses les llengües, les que fas servir normalment ... =amb qui ...

C: =mm ... A veure, en lo que seria la família el català ... sempre. O sigui amb els pares sempre he parlat català ... els avis doncs per part de la mare i per part de pare també i ... sempre sempre he usat el català. El castellà, l'utilitzo, quan en un grup d'amics potser és majoritàriament que es parla el castellà ... i llavors potser canvio o una amiga en concret ... que parlem castellà però perquè sempre ens hem parlat en castellà tot i que entenem els dos el català i tot perfectament

E: Els dos sou =catalanoparlants

C: =Sí sí sí ... Ella és de la Vall d'Hebron vull dir de Barcelona de tota la vida però ... no sé ... un dia és que ben bé no sé per què ... potser vem començar a parlar català a Cornellà i ... bueno llavors ... ens (xxx) castellanitzat i ... bueno és la meva millor amiga i tampoc no ...

E: Bé sí ... amb la resta d'amistats companys de feina

C: Amb tots els altres en català sempre sempre

E: Castellà l'uses poc amb els amics

C: Vuitanta per cent català o potser vuitanta-cinc ... és que a més amb això jo crec que ja em busco els grups en català =o sigui

E: =Sí? Per què?

C: Sí inconscientment ... ja vaig amb la gent que parla català perquè m'hi sento més còmode potser ... parlant així en castellà ... no em costa vull dir ser dir-ho tot però ... em sento com mig segur no sé potser

E: I a la universitat? ... ets estudiant d'Enginyeria informàtica no?

C: Sí

E: Com funciona ... vull dir si em pots explicar amb els companys d'estudi a les classes =de

C: =A la universitat és més cinquanta cinquanta potser ... perquè bastants amics vénen de fora ... i llavors ja hi ha molta gent de València i Balears que parlen castellà directament i: ... pues ... llavors ja es parla la mitat i mitat i a més a més ... jo ara estic fent quatre assignatures i dos es fan en castellà i que també

E: És equilibrat, meitat i ...

C: Dos estic fent en castellà o =sigui que

E: =mm

C: És bastant més ... inclús a vegades diria que he tingut seixanta quaranta a favor del castellà ... o sigui .... castellà excepte el coordinador però lo altre després els professors cada u fa com vol

E: I tu com ho veus? Perquè et sentiries més còmode fent-ho en català?

C: Sí ... molt més

E: Mm

C: Molt més segur sí ... no per discriminar l'altre ni res sinó perquè em sento molt millor com he dit abans per mi el català és ... com a Anglaterra parlen anglès ... jo no aniré allà a explica'ls que hi ha una altra llengua o sigui em sento molt millor

E: És clar, i ... no sé si coneixes algun cas d'intercanvi ... de mobilitat d'estudiants tipus Erasmus. Què en penses que vingui un Erasmus i que demani que el professor canviï de llengua? ... Potser a veure ... Et plantejo una situació d'un estudiant que arriba a la teva universitat i demana que es facin les classes en castellà perquè té el dret de demanar-ho i, al·lega a més que també es pot fer en castellà, tot això ... com ho resoldries? ... Amb quina llengua ha de fer les classes el professor davant d'aquesta situació?

C: Bueno ... a veure entenc la seva postura perquè ell no ho entén i el castellà potser li és més fàcil o així... però ... no sé si aquí es parla una llengua i el professor li ve de gust donar... aquella classe amb aquella llengua no és que li vingui de gust sinó perquè la dóna perquè així vol ... no sé ell ha vingut aquí ningú li ha demanat que vingui no? Jo m'adaptaria vull dir ... Jo si vaig a la comunitat de no sé on del país de no sé on ... si sé que aquell llengua a la universitat que vaig i hi ha la probabilitat que es parla català xino o xino septentrional aprendria el xino septentrional saps?

E: Sí ... ja

C: No sé sinó que se'n vagi a la Complutense de Madrid segur que donen el mateix i saps que és espanyol no sé

E: Has viscut alguna situació com aquesta?

C: No no que jo recordi no... però recordo un professor que va avisar el primer dia i va dir jo dono la classe en català ... em sap greu si algú no m'entén o així però de ... tota la vida ho he donat en català i no canviaré ... i després va haver-hi un altre que va dir jo dono la classe en castellà bueno *yo doy las clases en castellano lo siento por los que seais catalanes porque ... porque bueno lo siento* de què si ho entenc igualment però i va dir i *no voy a darla en catalán* i vaig dir bueno cadascú

E: I això t'incomoda?

C: =Bueno ... no és que ja m'he acostumat jo crec que t'acostumes al final potser

E: Els joves useu les dues llengües amb la mateixa comoditat ... vull dir amb la mateixa espontaneïtat ... català castellà? O empreu més una que l'altra Com ho veus?

C: Ts! Més o menys ... però bueno jo crec que som ... més els catalans que canviem ...

E: =En general

C: =Sí, no sí ... (xxx) la llengua per canviar de llengua quan l'altre potser veus que té dificultats o quan et ve algú altre ... és o sigui... és en el sentit que a mi no em sap greu canviar, em costa més canviar al castellà però no em sap greu fer-ho per l'altra persona saps?

E: Feu servir les dues en les relacions?

C: Bueno depèn ... Sí jo crec que es té tendència a canviar al castellà

E: Sí?

C: = O sigui si són cinc catalans i entra en el grup un castellà a parlar tots els cinc catalans canviaran al castellà ... en els casos que jo he vist i sempre i ... si ve i diu *oye que tiempo hace hoy* i estem tots parlant català *pues mira creo que lloverá*

E: Això no només passa amb gent de la vostra edat sinó en general ... és així =com ?

C:=Sí .. sí sí també ... No sé es té això com d'intentar ajudar a l'altre no ajudar sinó com fer-li més fàcil que tampoc te n'adones que potser estàs infravalorant el català però

E: Sí?

C: =Però ... clar és que és això potser ho fas inconscientment per intentar a:

E: És inconscient i un costum també?

C: =Sí

E: =Molt bé, i ... en referència als teus estudis, això que es vol impartir els continguts ... vull dir alguna assignatura en =anglès

C: =Jo en el primer any que he estat no res no hem fet res ... potser

E: Com ho veuries en un futur?

C: Home ... jo veig un nivell molt baix de tothom

E: En general és baix?

C: Un nivell molt baix vol dir que el meu nivell és bàsic i és el més alt que hi ha en el grup vull dir que estem malament ... o sigui ... no sé i a més ... en el nostre cas a més seria un anglès tècnic i informàtic que són moltes paraules de la mateixa branca ... o saps parlar-lo bé o ... =no d'allò

E: =Mm

C: I jo ... no veig que hi hagi molta voluntat per intentar ensenyar l'anglès potser ens diuen aquest llibre el podeu llegir que és en anglès i és opcional clar ... qui llegeix un llibre d'anglès opcional si costa entendre les ... les integrals segones en castellà o en català o el que sigui i intentes que t'ho expliquin millor

E: És un sobre esforç no?

C: Exacte o sigui

E: És important però?

C: Doncs ... buf! ... no és tant el fet si és important ... En un futur és important l'anglès i més pels informàtics hauria de ser important ... o sigui si vols treballar estudiar o fer alguna altra cosa a fora ... l'anglès és primordial i aquí hauries de saber anglès perquè el llenguatge de programació i tot està en anglès ... sí ho has de saber ... és important jo crec que és important

E: Tots els articles acadèmics i la documentació científica =en revistes ... tot això

C: =Poca cosa està en anglès ...

E: Sí?

C: Molt poc ... Sí perquè aquí ja hi ha especialistes que saben del tema i ells mateixos els mateixos professors ja et fan els seus articles i clar... fan servir lo seu i si hi ha un llibre que l'ha escrit ... recomanen el seu i no et diuen agafa el millor del món que és en anglès! ... et diuen agafa aquest nostre que tampoc està tan malament saps? I llavors ja directament ja t' enxufen lo seu

E: Per a tu és un complement o necessitat en els teus estudis?

C: Bueno sincerament no ho sé ... jo és que no acostumo a agafar llibres extres ... agafo els apunts de classe i ja ... ja em costa entendre els apunts de classe per intentar ... amb llibres extres no

E: Mm

C: Algun cop he agafat un llibre de consulta i estava en català i perfecte i bueno.

E: Mm ... La teva llengua d'entrada amb una persona desconeguda quina és?

C: Normalment el català

E: Mm

C: També et dic ... que ... a vegades ... si ell em contesta en castellà ... tinc tendència a contestar en castellà també ... que és un altre error que faig i torno a infravalorar el català sense voler però inconscientment és això no sé penso que així l'ajudes .. que no és així

E: =ja ja

C: =Que no és així ... però

E: Vols dir =que no l'ajudes si

C: =Però normalment en català li contesto a tothom sempre sempre ... o quan vaig a parlar amb algú sempre en català ... i llavors depenent com veig l'altre senyor si perdona? Si vol seure aquí i em diuen [to irònic] *ai mucha gracia chiquillo* i no sé què llavors és clar ... aquesta senyora potser va néixer a Tànger o a Ciutat Vella i llavors dic hosti ... segui ... no d'allò ... però

E: [riure]

C: No sé

E: Mm ... Has viscut alguna situació en què has hagut de resoldre ... no has pogut mantenir la teva llengua alguna mena de rebuig hostilitat per part del teu interlocutor per parlar la teva llengua

C: No

E: mm

C: No ... alguna mena de rebuig així no ... Jo em moc en zones en què ja procuro que no hi hagi aquest rebuig ... o sigui la meua zona és barri de l'Eixample la Universitat i ... sóc així vull dir no ... Clar, si jo me n'anés a Cornellà doncs tinc una amiga allà i tothom parla el castellà ... si jo m'hagués posat a parlar en català allà ... normal ...

jo crec que sí que hagués hagut no hostilitat ... però dient *pero que dice este saps?* ... Inclús a vegades ... Al col·legi recordo no sé alguna paraula a classe de català a dir alguna paraula com ara ... xerínola ... paraules així catalanes rares ... rares entre cometes i sentir rises ... bueno sentir gent que riu però no per res sinó per a quina paraula a dit però bueno

E: A mi m'ha passat no sé per exemple parlant amb Telefònica = perquè tenia un problema amb =l'ADSL i el tema aquest

C:=Aa! sí sí això sempre ... és que si no parles directament en castellà si tots són argentins i ... sud-americans sobretot

E: =El català és una llengua oberta a tothom no?

C: =Sí, sí sí ... sí sí però

E: Amb quina llengua t'identifiques? Quin llengua o llengües són les teves?

C: Català cent per cent ... el català

E: Amb cap altra?

C: Amb cap altra

E: Tu em podries dir si hi ha més detractors o defensors de la llengua catalana? Entre vosaltres ... vull dir entre els la gent jove

C: Clar és que jo ... des del meu punt de vista jo estic en el grup dels bastant defensors del català

Llengua i identitat

E: =De la llengua =i ... de

C: =De parlar en català i de... bueno i de tot el que mou el moviment catalanista diem ... Després hi han alguns que es desmarquen sense menysprear el català ... i hi ha alguns que es desmarquen menyspreant tot el que se'ls hi passa pel davant i ... que són de ment tancada i pobrets no? ... saps vull dir no sé ... intentes entrar en raó o el teu punt de vista ja ni el respecten ... llavons amb aquests ja no

E: Que són els que defensen que hi ha una llengua que ha de fer servir tothom i tot això ... i les altres ....

C: =Exacte i ... Si Espanya es una i es parla el castellà a tot arreu *porque no puedo venir aquí hablando en castellano si tambien es España*

E: I què dius en aquests casos si és =que creus que cal dir-los

C: =Bueno jo donc el meu punt de vista i me'l respecten i jo veig que hi ha un intent de rebatre'l i ... pues parlem bé doncs perfecte ... no tinc cap problema amb ningú ... si ja es posen dient ... no respecten el meu punt de vista sense respectar res ... jo amb aquests, ja no ... des de casa seva des del seu barri des de la seva família s'està dient el contrari, vull dir no canviaran encara que tu els intentis explicar això

E: Creus que hi ha molts discursos com aquests

C: Alguns fent tants per cents com abans en el meu cas un vint o un deu vull dir poquets

E: Tu per exemple te'n vas a fora, viatjant i això ... i et pregunten d'on ets? Què respos? Sóc de ... Sóc

C: Si m'ho pregunta la policia

E: La policia d'on? De fora?

C: Quan vaig anar a Londres ... vaig dir *from Spain de España* clar ... tampoc volia liar-la diem ... saps vull dir sóc de Catalonia *what what* no no no passa res

E: Però ... per evitar què?

C: Per evitar ... no sé ... no saps com reaccionar no sé si estan ... vull dir aviam per no buscar problemes ... després amb la gent sí ... *from Barcelona from Catalonia* ... a tot arreu on he anat. A Roma que vaig estar faa ... un mes ... també *from Barcelona from Catalonia* i la gent ho sap vull dir

E: La gent coneix

C: La gent respon *yes yes* ah! si tal ... però normalment dic que sóc català a no ser que sigui la poli o així ... tampoc vull ... és que clar no sé saps?

E: Per què?

C: [to irònic] No fos cas que et peguessin =*what?* No no re re

E: =[riure]

C: No sé

E: És possible viure en català el cent per cent?

C:=Home el cent per cent ... jo no puc viure ... perquè cada dia tinc una classe en castellà vull dir ... i ja no puc

E: Mm ... sí sí vull dir que vagis a la farmàcia i llegeixis també els prospectes dels medicaments en català ... en la teva llengua, que vagis al cine ... com la majoria de llengües ...= de a nivell d'oci, d'informàtica de pda's i jocs ... tot això està en anglès o en castellà...

C: No no sí sí totalment ... tot tot tinc una consola tot ho tinc en castellà no hi ha re en català l'ordinador també o anglès o castellà ... vull dir ... sí sí és com has dit ... l'únic de català són llibres perquè els tradueixen també ... sí sí però tot l'oci també bueno el cinema també

E: I ara el cinema que volen aprovar una llei bé ... ben bé ara fan un esborrany de la llei perquè es facin cinquanta cinquanta impulsant ... com ho veus? Acostumat a veure tots els films totes les pel·lícules en castellà o ...

C: Sí sí molt bé sí sí trobo que està molt bé ... bueno jo vaig fer el treball de recerca del doblatge en català i va anar molt bé mira

E: Vas fer un treball de recerca?

C: Sí vaig demostrar ... demostrar ... vaig fer un estudi així amb uns tests vaig entrevistar dues centes persones =que què pensaven i tot del cinema en català en castellà o subtitulat ... vaig fer un estudi d'un dia qualsevol ... a Barcelona de cinemes quin tant per cent era en català i tot ... i l'estudi va ser aplastant vull dir ... hi havia un ... quatre per cent de pel·lícules en català ... jo no havia ... en algun en algun lloc de Catalunya hi havia més pel·lícules en anglès que en català

E: =Dues centes?

C: I ... de fet el castellà ... norant noranta-cinc per cent a tot arreu ... em sembla que són Vilafranca i Igualada potser ... clar ja fa tres o quatre anys tenien cinquanta cinquanta ... vull dir no et pensis que dius que el català supera no no no ... s'intentava equiparar ... o sigui em sembla molt bé això del cinema

E: I aquest estudi consistia a preguntar a la gent =què preferien

C:=En aquest cas l'estudi ... a veure, que recordi més o menys, en aquest estudi els hi preguntava que ... què els hi semblava que es doblés en català què els hi semblava anar a veure això ... què els hi semblava els horaris de les pel·lícules en català molts cops ... són horaris no sé ... una pel·lícula infantil a les dotze del matí d'un diumenge doncs bueno dius ... mare meva! qui anirà a veure aquesta pel·lícula i ... bueno sí més o menys era preguntar coses així què els hi semblava tal ... i si hi haguessin més pel·lícules en català anirien a veure-les ... i molta gent anava a veure ... aniria a veure en català si estigués en un horari com el de castellà ... però com que no els ... no tenien l'oportunitat no podien

E: Déu n'hi do!

Llengua i identitat

C: Sí sí ... bueno tinc el treball e si el necessites

E: A molt bé ... I a Barcelona com era la resposta

C: El tant per cent

E: Bé en general

C: A les respostes ... bueno és que a Barcelona hi havia més gent de tot tipus i

E: Més heterogènia

C: Sí era més cinquanta cinquanta ... o sigui hi havia bastanta gent que deia no no a mi en castellà ja em va bé

E: Allò què hem dit ... tan acostumats

C: Sí sí no els importava molt

E: Molt bé ... Quina llengua o llengües són pròpies de Catalunya?

C: El català ... sí sí jo crec el català vull dir totalment

E: M: ... i com veus el futur ... immediat d'aquí a cinc o deu anys

C: Home futur immediat d'aquí a cinc deu anys és immediat suposo no?

E: Sí força ... cinc anys no són ... vull dir passen molt ràpidament

C: Bé bé no el veig malament ... clar és que tampoc ... des del meu punt de vista no el veig molt malament ... d'aquí a dos cents anys ja ens hauran aplastat ens hauran aixafat i ens hauran exterminat vull dir ... és que fatal estem en recessió estem pitjor que la crisi ... o sigui anem cada cop hi ha més... jo que em considero català el cent per cent i inconscientment ja estic canviant al castellà ... o sigui

E: Bé però que te n'adonis, d'això =ja és una cosa molt important

C: =Sí ... però per això mateix que si me n'adono jo i tots els altres no ... ho tindrè ...

E: És important que d'entrada te n'adonis ... que ara canvio i ara no canvio

C: Sí jo sóc conscient cada cop que ho faig però ... no ho sé però el futur el veig ... bueno no molt bé

E: I respecte fa cinc anys deu anys, doncs, tu creus que ha canviat alguna cosa per bé, ha millorat l'ús al carrer a les botigues ...

C: Jo crec que igual no?

E: Sí?

C: Jo diria més o menys igual

E: No gaire?

C: No gaire ... jo crec que no millorar no no ... jo diria que no estem similar vull dir potser sí que s'han posat normes d'intentar etiquetar en català ... però les normes no ho considero com una millora ... ho considero ... les lleis et diu això ho haurem de fer si no et posen multa ... tampoc ho veig molt ... o sigui millora per a mi seria anar a l'estanc d'aquí deu anys i veure que les propietàries ... que eren de Sevilla estan començant a parlar en cast en ... català ... i això com que no ho he vist amb ningú encara sols ho he vist amb la gent que menys t'ho creuries ... amb quatre *saharauis* que van venir un dia parlant en català i gent així ... però jo, la gent del barri el quiosquer ... l'Antonio d'aquí el costat sempre parla en castellà des que jo vaig treballar fa uns anys fins ara ... vull dir i no li dóna la gana a canviar i els del bar d'allà la cantonada =també i

E: Però, t'entenc ... vull dir ... no creus que pots utilitzar la teva llengua? ... tots tenim els mateixos drets tothom té dret a mantenir la seva llengua ... sabent que la majoria de la població entén el català ... ja hem avançat en aquest sentit ... els canvis són lents no? Però ... cadascú que parli com vulgui ... si ens entenem? tret .de casos molt escadussers que no volen sentir ni parlar ... Per a mi aquests no tenen importància M'estic .... allargant massa vull dir ... si jo no faig servir el català ... no donc oportunitat ... que els altres la facin servir =no sé si

C: =No no ... si algú ho fa ... em sembla molt bé ... jo canvio o sigui jo i molts ... canvio instintivament ... però fer-ho no em sembla gens de mala educació ni per mi ni per l'altre... vull dir si ens entenem i estem parlant perfecte vull dir no hi ha problema i sabent que les dues llengües estan oficials a la mateixa (xxx)

E: Molt bé i com ... què vol dir per tu ser català? ... Com explicaries a algú la teva identitat?

C: Buf!

E: És molt important

C:Ser català hòstia! ... sentir-se identificat amb tota una sèrie de valors i amb una llengua amb una cultura amb una història que a mi des de petit m'han inculcat i que vull respectar i continuar

E: Mm:... Estaries d'acord que el català fos oficial a Europa a la Unió Europea?

C: Sí sí estaria completament d'acord i començaria a demanar... ja bastantes ganes perquè

E: Per què?

C:Sí perquè països que tenen bastants menys habitants que nosaltres tenen la llengua oficial allà ... nosaltres no tenim res vull dir

E: S'han fet petites passes...però

C: Ja ja ... no sé jo ho veuria ... vull dir perfectament és més ho demanaria però clar és que un govern espanyol no cedeix

E:Mm

C: Clar ha de mantenir la imatge a la resta d'Espanya ... si fa això per Catalunya a Sevilla a Extremadura i a no ser quins llocs més perd vots .... és tot polític ja això ja ... és més política i més temes de ... d'acabar malament amb uns perquè sinó perds coses amb uns altres crec jo

E: Les teves expectatives del futur de la llengua no són gaire optimistes

C: No no *ojalà!* fossin diferents però o ens quedem igual no igual no ens quedarem a poc a poc a fora ... les llengües que han estat que són minoritàries i han estat minoritzades a la llarga han acabat desapareixent ... jo quan estudiava les llengües hi ha un poblet de l'Aragó, que parla no sé quina llengua, hi havia no sé quants pastors que tots parlaven una llengua i tots tranquil·lament ja tots parlen castellà ja ... A la Franja cada cop hi ha menys gent que parli català al Rosselló també cada cop hi ha menys gent ... a València ja no diguem ... cada cop clar tot es va

E: Però es fan coses no? A més ... creix l'interès per ... hi ha demanda per aprendre la llengua

C: Però si es fan coses per fomentar la llengua vol dir que aquesta llengua ja no va bé ... perquè el castellà no diuen *hable en español* saps que vull dir bueno ... quan comencem a fer coses per fomentar la llengua vol dir que la llengua està fotuda i des del meu punt de vista ... no les veig molt productives aquestes coses que es fan amb molt bona fe i amb molt bona il·lusió però ... si això ho veu algú que parla el castellà no parlaran en català ... amics que tinc aquesta amiga de Cornellà dirà *mira que anuncio mas divertido* però seguiran a la seva bola o sigui

E: A què et refereixes ... a les campanyes de la Generalitat?

C: Sí sí

E: Tot es redueix ... el que faci el govern

C: Bueno potser sí

E: Mm

C: Jo ho veig una mica difícil

E: Per què?

C: Falta ... [silenci]

E: D'autoestima?

C: Sí ... autoestima i falta dir prou ja ... o sigui ... és que =faltaria

E: No infravalorar la llengua com deies

C: Sí ... falta una mica ajuntant-se tots els que pensem ... falta cohesió sabent quanta gent saps? i autodeterminació vull dir amb tot el sentit que comporta la paraula vull dir ... i que ens deixin votar el que volem ... vull dir referèndums i tot el que necessitem això hauria de ser democràtic i tot i pues sí així ... i si es vota una cosa fer-la i si no una altra

Llengua i identitat

E: Mm

C: =O sigui jo crec que mentre estiguem amb Espanya sempre hi haurà aquest debat

E: Sí?

C: I aquest conflicte ... quan no estiguem amb Espanya si algun dia no ho estem mira que tranquils estarem ens estalviarem un debat i un conflicte i amb tot

E: Perquè no decideixin uns què han de fer amb la llengua d'uns altres?

C: Exacte mentrestant no fem re

E: Estaries d'acord amb la independència de Catalunya, doncs?

C: Sí estaria totalment a favor... és que tot un poble tot d'una digui ens identifiquem amb una altra cultura amb un altre tot volem un estat tenim aquesta llengua tenim això tenim aquestes arrels ... Catalunya té les seves arrels a part d'Espanya cadascú té el seu estava Castilla hi havia Castilla ... vem fer el Jaume I amb tot lo de la dret les illes ... tot vull dir clar llavors es va casar Peronella amb no sé qui van començar a ajuntar-nos amb no sé qui i ens van aixafar ... sembla que aquí no hi hagi re abans però ...

E: Vols dir que s'ha oblidat?

C: =Exacte ... o sigui ens han aixafat tot o sigui i aquí hi havia de tot ... o sigui per això crec que és important que ens separéssim ... un altre cop tornar a les nostres arrels i tornar a tot lo nostra ... i perquè ens han fet molt mal des d'Espanya o sigui

E: És una altra història?

C: =Sí diuen que no en tenim bàsicament

E: Mm

C: Que sempre hem estat junts quan és mentida

E: Aleshores tu creus que el castellà s'ha imposat

C: Home si no hagués hagut la dictadura està clar que les coses anirien bé al català ... *vamos* no hi hauria color

E: El català vols dir ... que =ara

C: =Durant quaranta anys no deixar parlar públicament una llengua tot està en castellà si has xupat castellà durant quaranta anys què vols fer

E: Vols dir que encara s'arrossega

C: Clar clar ... això és nefast jo diria ... això és el pitjor que pots fer en un lloc ... és treure-li identitat ... tot

E: Molt bé, doncs, vols afegir alguna cosa?

C: No no

Llengua i identitat

E: Què t'ha semblat

C: Bé bé

E: T'ho esperaves una mica així o

C: Pensava que era més pregunta resposta pregunta resposta ... però està molt bé està bé

E: Molt bé moltes gràcies

C: De re

ENTREVISTA NÚM. 4

informant: D

LLOC I DATA: Barcelona, gener 2009

SEX: home

LLOC NAIXEMENT: Barcelona

EDAT: 28 anys

OCUPACIÓ ACTUAL o PROFESSIÓ: atur

NIVELL ESTUDIS: Curs d'Orientació Universitària

CONEIXEMENT D'ALTRES IDIOMES: anglès

Llengua del pare: català

Llengua de la mare: castellà

Llengua inicial: català

DURADA ENTREVISTA: 31 minuts

Llengua i identitat

E: Comencem? ... Aleshores, hem dit que la teva llengua inicial és el català. La llengua que vas aprendre de petit, a l'escola és el català. Per part de pare i

D: Per part de pare, català i per part de mare també perquè amb ella sempre he parlat amb ella en català ... per part d'avis paterns català i amb els avis materns castellà

E: Mm

D: Són de Sòria ... però amb la família parlo català i castellà

E: De petit vas conèixer les dues llengües

D: Sí ... llavors ... amb dues tietes amb una català i amb l'altra castellà

E: La llengua de =relació

D: =Català

E: Amb les amistats sobretot fas servir?

D: Amb alguna relació puntual no ... però sí en general el català

E: Aquests casos puntuals són castellanoparlants

D: Sí, tenim un amic per exemple ... que li diem *maño* ... que és de Saragossa i amb ell ja des de que el vaig conèixer parlàvem en castellà amb ell ... i habitualment li parlo en castellà ... de tant en tant ... pot ser que la conversa fagi un gir al català ... jo li parlo en català i ell parla en castellà però la costum és que parlem en castellà ... i després amb altres ... doncs jo diria que tinc la costum ... com deia el [informant O] que si et parlen directament en castellà et dirigeixes en castellà ... en canvi hi ha gent que jo els hi vaig en català i em responen en català però de sobte et diuen alguna cosa en castellà la mateixa persona que està parlant en català i ... aleshores canvies al castellà ... i en canvi no sé suposo que són casos concrets i ... hi ha persones que parles en català i l'altre en castellà i no passa res

E: Mm

D: =És molt puntual ... en general responc en català la llengua

E: Què en penses d'aquest hàbit ... costum que ... es diu que els catalanoparlants ens adrecem en castellà?

D: Suposo que sí ... però ... sempre no sé segons les persones si hi ha gent que prefereix que et parli en català però si no t'ho diu? Si no n'ets conscient directament parles el castellà més per respecte a la persona que no a la llengua ... vull dir ... no sé

E: Com veus, que la gent que ve de fora comenci a aprendre la llengua d'aquí que es faci el català la llengua vehicular de tothom

D: Ho veig molt bé... sí sí ... perquè no veig bé la gent que es tanca en banda ... perquè no sé pot haver-hi gent que tingui dificultats i tot el que vulguis... però que hi hagi gent que passa no ho trobo bé

E: És important quan vas a un país conèixer la llengua conèixer la cultura d'allà on vas, per feina, estudis...

D: Si tu te'n vas a Anglaterra o parles l'anglès o (xxx) i la gent aprèn l'anglès ... i aquí poden fer el mateix el que passa és que aquí ho tenen més fàcil perquè a més a més hi ha el castellà i ... i el castellà molta gent sí que el domina més ... però bueno ... també hi ha gent que ... que jo què sé, jo vaig conèixer un paio que per exemple que sempre entra en (xxx) i jo entro en català ... jo li parlo en català i ell em responia en català però amb un català bastant mediocre ... si tu veus que et parla en català tu segueixes en català saps? A no ser que et digui el contrari ... a hòstia *hablame en castellano por favor llavors sí* ... però hi ha gent que no el parla per vergonya i en canvi hi ha gent que no li fa vergonya parlar-lo malament per aprendre llavors ... aviam hi ha molta gent

E: Que no es llança a parlar

D: Normalment hi ha gent que si et trobes algú... que li costa parlar el català ja va al castellà i moltes vegades ... és el cas que dèiem per exemple estrangers que han après la llengua i no els hi parlen en català perquè pobre s'ha d'esforçar massa no?

E: I aquesta relació entre les dues llengües del nostre entorn català i castellà, com ho la veus equilibrada

D: Aviam ... segur que es podrien esforçar més ... a veure ... un mínim es fa ... el que passa és que la gent no respon i després la gent que ve de fora es queixa també ... moltes vegades ... hi ha gent que ve a estudiar aquí i ... que ve de Madrid per exemple i se'n van a la universitat i es fan les classes en català i es queixen ... i llavors la gent s'està queixant de lo difícil que és aquest tema

E: Et refereixes als estudiants Erasmus ... per què creus que es queixen?

D: Sí, de les universitats doncs ... pues això ... hi ha gent que ve de la resta d'Espanya i que ve a aquí a estudiar una cosa ... perquè potser ... no la fan a un altre lloc i només es fa aquí i ... o no ha pogut entrar a la universitat de tal i ha de venir a la qual i ...si no s'adapten a les classes ... que l'obliguen en català i llavors es queixen ... i llavors això potser dificulta el fet d'obligar ...

E: Però si l'estudiant demana que es faci en castellà i el professor no té inconvenient de fer-ho ... En aquestes situacions penses que el català s'obliga?

D: Sí sí això si no ho obliguen jo diria que hi ha llocs que ho fan obligatori crec ... tampoc no ... fa molts anys que no estudio mai he anat a la universitat ... però ... però sí que hi ha gent que es queixava d'això que no tenien opció de fer-ho en castellà sempre ho feien en català

E: Què en penses de la llei que volen fer... per doblar les pel·lícules en català almenys un cinquanta per cent que fins ara ... és un tres si arriba segons els llocs., com veus aquesta mesura? obligatòria?

D: No no...no ho crec ... seguiran ... perquè si la gent les vol veure en castellà les podrà veure en castellà igualment ... al cinema no segur eh... a part ... en veritat ... no s'haurien de fer ni en català ni en castellà, s'haurien de deixar en anglès i els subtítols en català ... la

llengua no parlada però escrita ... jo crec que a la gent li arribaria més la llengua aprendria l'escrita... i a la vegada la tercera llengua bueno una tercera llengua seria l'anglès que és cultura perquè hi ha molta gent que la parla ... i crec que hi ha més nivell d'anglès a Catalunya que fora de Catalunya, d'anglès ... a vegades sents a parlar l'anglès algú i déu n'hi do ... i en canvi ... i a la resta d'Europa te'n vas a Alemanya i tothom parla l'anglès ... te'n vas a França potser no a França ... a Itàlia

E: Has viatjat molt?

D: No bueno la veritat he estat a Alemanya he estat a Itàlia i, m'he relacionat en anglès ... i la veritat és que el dominen molt més que jo per què? ... perquè tota la vida veient pel·lícules en anglès subtítulades en el seu idioma ... llavors aquí pues

E: Sí ... ajudaria a aprendre les dues

D: Sí ... llavors aquí doncs no crec que sigui imposar-ho veure les pel·lícules en català amb subtítol i tal ... pues això sí

E: Per a tu la llengua és important? La teva llengua ... la llengua amb la qual t'identifiques?

D: Amb el català... jo penso en català

E: Penses en català

D: Sí

E: T'expresses millor

D: Sí sí ... sempre he parlat les dues llengües a la família i tal ... i ha una part de la família que sempre parlo en castellà però sempre m'he expressat millor en català que en castellà ... en aquest sentit no tinc gaires problemes amb l'ortografia i amb la gramàtica i tot això ...generalment m'ha anat bé

E: I com em definiries què és la catalanitat?

D: Què és la catalanitat? [silenci]

E: Mm. Creus que està prou projectada la identitat catalana a fora?

D: Cada cop més ... cada cop més i amb les Olimpíades i els esports ... el Barça i coses d'aquestes que aporten a la resta del món ... jo llegia ... de futbol fa un temps per Internet ... el diari mm quin era? ... d'Estats Units ... bueno un diari d'Estats Units que parlava sobre el ... sobre el Barça i el projecte del Guardiola i sobre la identitat de la llengua catalana i ... el Guardiola era un jugador de la casa que havia nascut a aquí i no sé què ... i fins i tot coneixia i ... que havia emulat a Josep Tarradellas des del ... balcó de la Generalitat ... i això a Estats Units en un diari ... a mi em va sorprendre... hòstia, això està bé ... això segurament fa vint anys no ho sabia ningú i, sí que es veu que cada cop la gent sap més què és Barcelona i t'ho saben situar

E: Sobretot arran de les Olimpíades?

D: Home va ajudar ... és important ... és important (xxx) hi haurà qui conegui la nostra història i la ovació ... hi haurà qui sí ... hi haurà qui no vulgui ... no li foti ni cas

E: Són importants els referents històrics per a la identitat =catalana

D: =Home sí sí ... ara mateix no estaríem parlant en català si no hagués hagut tot això abans i ... m'hi sento còmode i m'agrada parlar català i m'agrada tenir ... la identificació aquesta, que conec la llengua ... o sigui jo parlo la llengua que es parla a Espanya i a més a més ... en parlo una amb família i amb els meus amics el meu primer idioma la meva primera llengua la sé parlar jo ... i un sector de gent que no és ni molt menys majoritària ... sí ... és un senyal d'identitat ... és un sentiment no sé

E: =Sentiment

D: =Un senyal d'identitat vull dir ... saps ... sentiment ... no sé i trobo que és maco està bé ... igual que nosaltres .... els bascos i els gallecs està bé

E: El basc costa més de normalitzar

D: És veritat que el basc costa molt més ... alguna vegada que he estat allà et trobes realment que la gent et parla castellà ... hi ha molt poca gent que allà parli èuscar ... també qui més qui menys

E: I allà com ho viuen això que la llengua es perd

D: Potser sí els qui la parlen

E: Allà no és tant senyal identitari com aquí?

D: com com?

E: Aquí el català és més senyal diferenciador?

D: Sí sí ... jo crec que sí

E: Pel que fa a la globalització com veus el tema de les llengües com la nostra que no està =prou

D: Cada cop més difícil ... cada cop ve més gent de fora parlen el castellà i... el castellà és la llengua que parla tothom és la segona llengua més parlada del món no estic segur o *por ai por ai*

E: El xinès és dels primers, l'anglès l'espanyol crec que és el tercer ... o l'hindi ... no sé exactament si després ve l'àrab o el rus ... en tot cas l'espanyol deu ser ... la tercera, quarta si fa no fa tampoc

D: Exacte ... i la majoria d'immigrants que vénen són sud-americans i amb el castellà ho tenen més fàcil viuen aquí i la majoria parlen en castellà

E: Es pot viure a Catalunya en castellà sense català vols dir?

D: Cada cop més ... cada cop ... hi ha més gent i la globalització porta això més cada vegada hi ha més immigració tant d'aquí com de fora ... i parlar el català és un esforç ... sí, hi haurà

que sí ... jo treballava amb un argentí i sí que parlava el català i vivia uns quants anys aquí ... però hòstia ... primer no el parlava molt bé el tio

E: És imprescindible néixer en un lloc per fer-se amb els costums ... la cultura

D: No és necessari

E: Mm

D: Home ... potser no és imprescindible... a la meva persona m'ha afectat la història d'aquest país, a la meva manera de viure al meu entorn no sé ... una persona de fora que no ha viscut tot això pues no ... igual serà diferent però igual una persona que s'està uns quants anys vivint aquí sí ... s'acaba identificant ... no sé no sabia dir

E: Hi ha de tot no?... hi ha gent que s'estima la terra i es pot sentir català, podria ser gent d'origen ... sud-americans, per exemple, que porti molts anys aquí i que hagi tingut fills aquí

D: Sí si hi ha gent que ha tingut els fills aquí i han pogut créixer aquí i acaben parlant en català la majoria ... aquests segurament se sentiran més identificats amb ... ara una persona que ve aquí simplement a treballar i ve a guanyar-se la vida perquè en el seu país no podia ... no sé fins a quin punt

E: Tu em sabries dir si entre la gent jove hi ha més detractors o defensor de la llengua i la cultura catalanes

D: Mm mm ... fa la impressió que la gent cada cop parla menys català ... o sigui jo cada cop sí que se sent parlar en català però ... fa la impressió que hi ha gent que parla castellà quan podrien fer-ho en català perfectament ... entre ells hi ha molta gent catalana que ... que es relaciona en castellà això no sé per què ... no sé si estan acostumats a que parlen castellà amb castellanoparlants i entre ells des de petits ja s'han acostumat a parlar en castellà ... no ho sé ... i amb la seva família respectiva parlen català ... no sé vés a saber! ... però sí fa la impressió que es parla menys

E: Això no deu ser bo per al futur de la llengua catalana

D: Home bo bo no ho serà

E: És clar

D: Vas a un bar vas a prendre algo i ... no sé què i jo que sóc català i un altre que també és català ens relacionéssim en castellà no sé per què ... però sí que fa la impressió de que sí ... jo m'he fixat i la gent ho fa

E: Parlem de la vostra generació no? De vint anys que =han après les dues llengües a l'escola?

D: =Sí sí sí

E: És el que parlàvem abans que sents una persona parlar en castellà i de seguida li parles ... però en realitat la majoria de població entén la llengua catalana si ens entenem almenys cadascú podria utilitzar la seva no=?

D: =Sí, la majoria l'entenen ... la meva tieta per exemple que va estudiar el nivell C de català

E: Que és de fora

D: Va néixer a Sòria i va venir aquí de petita ... es va treure el nivell C de català l'entén perfectament el llegeix perfectament l'escriu perfectament, i segurament el parla perfectament ... jo li parlo en castellà jo mai he parlat en català amb ella

E: Mm

D: ah ah perquè tota la vida li ha fet com vergonya, i ... fa set o vuit anys va dir *voy a sacarme el nivel C* el nivell més alt no? No sé si és el més alt

E: Superior és el D, el més alt és el D superior se'n diu, el C s'anomena de suficiència

D: Bueno no sé quin va fer però va aprovar i tot ... simplement era per la seva ... era per a ella ... encara que no el faci servir m'agrada i tal ... però ella després sempre parla en castellà i no ... suposo que el cas de la meva tieta s'estén a més gent

E: I tant ... ja és un pas important ... tenir voluntat per aprendre la llengua

D: Algo és algo ... Sí sí

E: Creus que la identitat catalana ha canviat amb els anys?

D: Home segur ... en època de la guerra que la gent estava molt més oprimida ... ara ja no ... ara ja és un tema molt més tranquil vulguis que no ... un s'apalanca ... suposo que sí que abans es pensava amb els seus ideals ara ja no tant

E: Per què?

D: No sé

E: I a nivell polític creus que hi ha =voluntat per

D: =Intenció es tindrà però que funcioni

E: Com veus el futur de la llengua ... i la cultura en el futur?

D: Jo crec que si seguim fins ara ... no crec que desapareixi la llengua catalana ... a no ser que vingui algú a machacar i tal i aleshores sí que ho aconseguiran ... però en principi no té perquè passar ... jo he pogut parlar català tota la vida i com jo més d'un milió de persones ... ara no sé quants catalanoparlants hi ha a Catalunya quina és =la xifra però bueno

E: =Uns sis set milions

D: La gran majoria seguiran parlant potser a poc a poc es perdrà però de petits aprenen el català, i les famílies catalanoparlants seguiran creixent igual ... però no crec que desapareixi

E: Creus que la llengua castellana és una llengua imposada?

D: Imposada a Catalunya? Però imposada és que igual ... abans de la repressió i tal també és parlava el castellà a Catalunya algú el devia parlar no? No ho sé ... sempre s'ha conviscut sempre han conviscut les dues llengües juntes, i llavors ... no crec que hi hagi cap tipus d'imposició en això ... però abans ja hi era la llengua potser hi havia més català que castellà no ho sé i ... després ha anat creixent progressiu en l'àmbit de la immigració... i tota la història ... i tot això és inevitable vull dir però bueno suposo

E: La llengua pròpia ... quina creus que és la Catalunya?

D: La meua és la llengua catalana

E: La del territori vull dir

D: Jo crec que la del territori és el català també ... igual es parla més llengua castellana per la globalització i per això però la llengua d'aquí és la del català i hauria de seguir sent ... vull dir

E: Entesos ... ara et plantejo una situació lingüística de contacte entre llengües el català i el castellà ... estem en una reunió de veïns, d'una trentena per exemple, en què s'ha fet sempre la reunió en català i ve una persona de fora castellanoparlant i demana que es faci en castellà, tant el president de l'escala com l'administrador comenten que li resoldran els dubtes i li facilitaran una còpia en castellà i ... tot i així ... exigeix que la propera reunió es faci en castellà. Com resoldries aquesta situació?

D: No no ... jo si exigeix no no ... si ho demana ja és una altra cosa, es pot consensuar es pot parlar es pot ajudar amb traducció simultània o escrita el que sigui ... si no entén una cosa se li diu ... si exigeixen ... no sé la veritat les persones que van així no m'agrada gens ... si ho demana per favor i si una persona té dificultats ... jo què sé vinga li farem un favor i ho farem així ... si comencen a imposar mira t'aguantes i segur que ho entendràs perquè hi ha traduccions perquè

E: Però, generalment es canvia al castellà en aquestes situacions, creus que se cedeix?

D: Sí generalment sí, la nostra classe ... som quinze hi ha dos que són de fora i ... per respecte, el profe va preguntar si es podia fer la classe ... de catalanoparlants serem quatre o cinc i ... vam dir que no ens feia res ... si ho haguessin imposat llavors les coses ... no sé no sé

E: Vols dir que només cal demanar-ho bé per facilitar?

D: Ja ja sempre estem cedint és veritat

E: Mm

D: Clar el que plantejes és que de trenta veïns n'hi ha un ... jo crec que aquest un s'hauria de sacrificar pels altres no? ... si fossin quinze i quinze es podria parlar o ... jo què sé ... o ... si hi ha una gran majoria de castellanoparlants doncs llavors segurament hauríem de cedir ... som

E: Iguals

D: Sí

E: Hem comentat abans que cedint la llengua o amagant-la també amagues una mica la identitat no=

D: =Ja ja ... jo la identitat no l'amago mai ... no per amagar la llengua crec que amagui la identitat jo sóc català si volen parlar amb mi parlen en català si volen parlar en castellà jo parlaré en castellà però prèviament en català ... si de fet a vegades depèn de la persona que vegis et formules una idea ... i vas directament en castellà perquè jo que sé... un cambrer que es de fora i li demanes una birra en castellà suposo perquè creus que li serà més fàcil

E: (xxx)

D: Sí però és això tinc la mania si veig algú que jo que sé que un ucraïnès que està a la barra i li demanes *un cortado por favor* ... és costum això és ... no ho plantejo tampoc surt... surt així

E: Vols dir que ho fas automàticament

D: Sí Sí

E: Molt bé, vols afegir alguna cosa. Alguna situació de rebuig per parlar la teva llengua, t'hi has trobat?

D: Sí sí

E: Com ho has resolt?... què has fet

D: Parlant en castellà

E. Com va anar ...

D: No no ho he solucionat parlant en castellà ... el que passa és que ... així de fàcil va ser a Castelló perquè vam anar a prendre una cervesa em sembla que vaig demanar ... i hi ha gent que parla català i hi ha gent que no ... i vaig preguntar en català al cambrer i es va quedar mirant sense dir-me res ... i li vaig tornar dir sense dir-me res, i llavors li vaig dir *tres medianas o tres tercios* no sé què vaig dir i aleshores es va girar i m'ho va posar i jo val [riure]... i ja està ... tampoc li vaig fer cap moc i no li vaig dir res tampoc

E: Què vas pensar no m'ha entès?

D. Segur que em va entendre ... home segur que em va entendre

E: Com et vas sentir?

D: Home! ... si dius tres cerveses és *tres cervezas*, no m'enrecordo no m'enrecordo ... és que hi ha gent que és ... sempre sóc respectuós i intento entendre i que et vingui algú i ... tinc un amic que és madrileny i si amb ell parles en català està treballant aquí i l'entén ... i també parlem el castellà vull dir parlem en català davant d'ell i no es queixa ni res ... s'ha acostumat i l'entén i no ... inclús parlem un grup de cinc i vas parlant i parlant, parlem en català i no passa res no? És el pa de cada dia

E: Series partidari de la independència de Catalunya ?

D: No sé sempre he intentat mantenir-me una mica al marge dels nacionalismes i de tot això de ... no sé de

E: És contraproductiu?

D: No està bé ... però [silenci] a mi em provoca rebuig aquest sentiment d'Espanya ... de *fatxito* espanyol ...però hi ha molta gent que no és així ...llavors no sé... sempre m'he volgut mantenir al marge perquè .. això de les banderes tampoc m'agrada ... saps que vull dir ... jo sóc català i em sento català però no vaig amb una estelada por ai ... i no m'agrada que la gent vagi amb la bandera d'Espanya ... vull dir però la veritat ... és que potser no em molesta tant la catalana

E: Molt bé, doncs si vols afegir alguna cosa més

D: No sabria dir-te ... no sé si et servirà d'alguna cosa

E: I tant que sí ...tot el que has dit és molt important segur ... de debò molt interessant ... moltes gràcies per tot

D: A tu faltaria més

ENTREVISTA NÚM. 5

informant: 0

LLOC I DATA: Barcelona, gener 2009

SEXE: home

LLOC NAIXEMENT: Barcelona

EDAT: 28 anys

OCUPACIÓ ACTUAL o PROFESSIÓ: atur

NIVELL ESTUDIS: Batxillerat Unificat Polivalent

CONEIXEMENT D'ALTRES IDIOMES: anglès bàsic

Llengua del pare: català

Llengua de la mare: català

Llengua inicial: català

DURADA ENTREVISTA: 29,40 minuts

Llengua i identitat

E: Molt bé ... comencem? ... la llengua del teu pare?

O: Del meu pare el català

E: El català i ... la de la teva mare?

O: De la meva mare també el català

E: Així, la llengua que vas aprendre de =petit

O: =I de petit, sempre ha estat el català

E: És la llengua amb la qual t'identifiques?

O: Sí sí sí i tant ... i tant i tant

E: I =quan

O: =És la llengua amb la que m'expresso millor ... em costa més expressar-me en .. castellà i ... per a mi ... en català, és més fàcil

E: Et costa més en castellà

O: =Sí sí ... oralment sí però escrita no

E: Per què?

O: =Escric millor en castellà perquè em penso que és més fàcil escriure'l però ... m'expresso en català ... millor parlant

E: Penses en català?

O: Sí ... sí sí

E: I aleshores ... llegeixes i escrius més bé en =castellà

O: =És que no llegeixo molt ... però si tingués que comprar-me un llibre seria en català

E: Mm ... com valors la relació ... l'ús de les dues llengües català i castellà ... com ho veus?

O: Com ho valoro? ... Jo sempre he pensat que m'he educat amb una educació catalana ... a dins a l'escola i a l'hora de ... viure al carrer a buscar feina i tot ... pues he utilitzat molt més ... bueno ... suposo que pel tipu de feina que he busat jo ... doncs m'he trobat més en relació amb gent castellana ... més que catalana ... i ... bueno m'ha sorprès però ... tampoc ... li dono

E: T'ha sorprès?

O: Bueno ... els primers moments en contacte amb feines de fàbrica llavorens ... sí que t'adones que sí que tota la gent és castellana ... potser si hagués seguit per un altre tipu de treball pues sí ... més català o ... però bueno cap problema depèn del respecte que tinguis ... com tot

E: A la feina, doncs, la llengua de relació ha estat el =castellà bàsicament

Llengua i identitat

O: =El castellà ... normalment sí ... sí sí

E: I amb els amics?

O: Amb els amics, cent per cent català amb els amics ... més o menys un parell d'amics que tinc castellanoparlants però ... a l'escola era molt catalana i sempre hem parlat català

E: També aprenies el castellà a l'escola?

O: També aprenia el castellà perquè no em quedava més remei

E: Vols dir que feies castellà perquè te la imposaven?

O: Sí ... bueno perquè no em quedava remei ... no sé ... bueno imposició imposició ... a la feina sí ... ja et dic que he hagut de parlar el castellà per nassos

E: Amb un desconegut, normalment amb quina llengua t'adreces què fas servir normalment?

O: No jo em dirigeixo sempre amb la meva ... i si vec que em parlen castellà pues ... sin no em posa cap trava pues ... li parlo el castellà si veig que hi ha una mica més del rotllo *hablame en castellano* pues potser se me n'aniria o ... o li diria pregunta a un altre o

E. mm

O: Sempre amb el respecte

E: T'has trobat amb alguna situació =de ...

O: Igual amb algun taxista així ... que veus que puja una mica el to i tot ... però bueno no li fots cas i ja... no li fots cas i ja està ... no sé ... no hi ha més

E: I ... creus que costa mantenir la llengua segons ... en aqeustes situacions?

O: Home depèn com ... et costa mantenir-la sí ... sí ... fas el canvi ... instintivament ja fas el canvi al castellà ... però bueno depèn de l'altra persona com està parlant ... no sé

E: =Això és

O: =El seu tracte que tingui sobre tu ... saps? ... si ja ... et va una mica fort ... amb el rotllo vull que parlis castellà llavors potser la mantindré una mica més ... però bueno si veus que és una persona ...

E: La teva identitat?

O: La catalana

E: I com veus les altres ... =identitats

O: =Bueno pues ... doncs hi ha hagut molta immigració i ... degut això bàsicament pues ... s'han hagut de buscar la vida ... si hi ha molta gent que diu que han nascut aquí de família castellana i no posat un peu endavant per aprendre el català saps?... vull dir que això també pues ... hi ha ... que han fet un esforç i ... hòstia! ha fet un esforç i

Llengua i identitat

E: Sí

O: Jo tinc amics d'aquests ... que no donen un pas i ... després veus gent gran que posa esforç i dius hòstia ... aquesta persona almenys ha fet un esforç ... i després ... l'altre que no ... però bueno crec que també ... que potser ... principalment és sobreviure i i ja ni ho pots fer ... saps? ... té aquesta ... fa ... ràbia no ... no costa res saps intentar-ho no? ... però bueno

E: Perquè es deixa de fer =servir ...

O: Sí sí i es perd

E: Creus que es perd la llengua ... tens aquesta sensació?

O:[e:] ... m... sí ... sí però dels llocs on em moc ... si per exemple ... jo quan surto de Barcelona ...i em trobo ... per exemple ... me'n vaig al meu poble anem a ... sento més ... que hi ha més ... flluid el català saps més ... aquí a Barcelona ... noto pues ... depèn de la zona on vaig ... pues hi ha més castellà o tothom és castellà tothom és castellà ... però bueno

E: De fet la majoria de població entén el català ... a Barcelona =per exemple

O: Sí però ... hi ha més gent castellana

E: Sí ... que entén el català

O: La majoria de població de Catalunya?

E: Sí ... la majoria segons les estadístiques entén la llengua ... una altra cosa és que l'escrigui la parli... i =aleshores

O: =Que sempre fem el canvi al castellà ... sí sí sí que ho fem ... sí sí que ho fem ... però no sé ben bé per què

E: Què en penses,d'això?

O: =Sí sí sí ... però és el que et deia ... depèn de la persona ... depèn de com em tracti pues jo que sé si em parla en castellà però em parla bé ... i vec que és una bona persona i ... no sé ... no et costa parlar ... fer el canvi d'idioma i no passa res ... pot ser una persona gran que no ha estudiat a la vida ... i hi ha altres casos que sí que t'estan foten la jugada i el rotllo parla'm en castellà llavors clar molesta una mica

E: Et molesta

O: Sí ... sí hi ha vegades que sí que et molesta

E: I què fas en aquestes situacions?

O: Moltes coses ... faria moltes coses ... però no ... depèn de la persona no sé aviam ... hi ha algú que a vegades segons el que t'explica ... no s'ha de jugar el seu joc...a vegades veus que estan jugant amb mi saps ... depèn

E: Quan vas a fora com t'identifiques si et pregunten d'on ets què respons?

Llengua i identitat

O: Jo sempre m'identifico com a català ... perquè bàsicament ... la cultura espanyola no ... no és que m'acabi d'agradar ... i menys com s'exporta internacionalment com és el flamenc .. el toro pues ... la meua és la cultura catalana

E. I el lloc d'origen?

O: Sóc de Barcelona de Catalunya ... sí sí i tant

E. I creus que la identitat catalana es troba subordinada?

O: Sí sí ... És una altra història que tenim aquí i ... ens han posat molts pals bàsicament

E: Mm

O. Bastants pals no? ...

E: I veus expectativa?

O: Expectativa ? ... No no cada vegada en veig menys ... cada vegada hi ha ...més gent ... que la gent ha d'emigrar per buscar treball (xxx) anar-se'n a una altra cultura amb problemes econòmics

E. Per a un nouvingut, que vingui aquí amb quina llengua hauria d'integrar-se?

O: Jo crec que un nouvingut aquí ... el primer pas seria buscar-se la vida ... i després tenint en compte el temps que tingui aquesta persona per poder desenrotllar una llengua nova segons les possibilitats que tingui ... doncs sí ... que tingui pues sí ... intentar que faci un pas ... un pas ... el català és un pas ... però el més sensat és deixar-la ... jo em considero una persona catalana i encara que em parli el castellà que respecti la llengua que respecti la cultura i que sàpiga què ha passat en aquest país amb els anys... una altra cosa és que sigui indiferent .... això sí que em molesta si és indiferent ... llavors sí em molesta ... una mica això que els catalans ens estem queixant ... sempre ens estem queixant ... si ens estem queixant és per algo ... intentar d'averiguar... el perquè ... és bàsic

E: S'intenta que la llengua d'aquí pugui integrar-lo ... no el pot ajudar més?

O: =Sí sí ...clar però tot això sense forçar la màquina però bueno tenir coneixements de lo que hi ha en aquest país i lo que hem viscut pues ... és més important perquè ens tingui curiositat per aprendre alguna cosa ...

E: Caldria projectar més la cultura ... com dius la història ... cap enfora...

O: No els interessa ... claríssim ... a Espanya això està clar que no volen

E: Creus que hi ha alguna mena de conflicte?

O. Home! jo crec que hi ha un conflicte ... hi ha un conflicte històric ... estem incomunicats ... estem obligats a pertànyer a Espanya no? ... llavors clar

E. Hi ha alguna solució per això?

O. Per a mi l'única solució que hi ha és la independència ... jo sempre ho he cregut ... però això no està en mans nostres ... sinó del govern

Llengua i identitat

E: En mans del govern català?

O: Bueno del nostre i: sí ... de l'espanyol també ...com més culturalització del català a Catalunya ... pues més consciència hi haurà que estem dependents si no ... si fos tan fàcil ...

E: Escòcia sembla que s'hi acostava més potser a la seva independència

O: Oi tant i tant ... molts països que s'han independitzat no sé per què ... no entenc perquè no ho podem fer nosaltres

E: Potser ens hem de fer més visibles a Europa

O: Sí sí bueno és que ens hem europeïtzat des de fa molts anys ... però ... no m'agrada ... a mi això no m'agrada

E: Per què?

O: Que no m'agrada això de pertànyer a Europa? ... perquè que cada país és el que és i ja està ... això és política ... econòmica i ...

E: I la globalització a nivell lingüístic ... com ho veus ... com veus el català en el futur?

O: A nivell lingüística malament ... clar

E: Sí?

O: Però no queda altre remei que ... però no queda altre remei si no ajudem als altres països que tenen una pobresa ... mentre les masses es moguin ... és clar la globalització existirà ... jo crec que també els interessa que hi hagi la globalització per a moltes coses ... o sigui no interessa això d'ajudar els països pobres ...

E: Per què no volen o ... no volem?

O: Perquè no han volgut ... simplement perquè no han volgut ... una mica complicat perquè no han volgut ... perquè no han volgut ... perquè mitjans n'hi ha mitjans ... n'hi ha... pues per aixecar un banc n'hi ha ... doncs per a aixecar un país també ... no sé

E: Mm ... Com valors però ... la teva llengua? Quina importància té per a tu? La teva llengua la teva identitat

O: Sí ... és la teva identificació ... saber d'on ets ... i d'on vénis com deia el Raimon

E: No és únicament un mitjà de comunicació per entendre'ns?

O: No no ... ni molt menys ... darrere hi ha una història ... i el què et deia abans saber quina història porta aquest país per opinar sense criticar ... no començar a criticar

E: Ara estàs fent un curs =de la Generalitat Amb quina llengua ho feu?

O: =Subvencionat sí

E: Amb quina llengua ho feu?

O: Ar sí que m'has pillat! ... [riure]

E: Sí? [riure]No no jo vull que m'expliquis com ho veus?

O: El professor ho fa en castellà ... però li pots parlar en català ... i cap problema ... i:: som quinze al curs ... no sé ben bé ... som mitat i mitat ... la mitat castellans i la mitat catalans més o menys

E: Com vareu fer ... consensuar que es fessin les classes ...

O: Bueno ... va dir *hay algun problema para hacer* en castellà ... i havia quatre catalans que no teníem cap tipu de problema ... al contrari ... llavorens ... bueno jo sempre [xxx] bueno ... jo sempre entenc ... que estem una mica més adelantats ... perquè tenim tres llengües i ells en tenen dos ... només en tenen dos nosaltres entenem castellà i català i ells només el castellà no sé tenim més llengües no sé

E: És un motiu important? ... vull dir com que tu saps castellà i els altres no coneixen el català

O: Sí ... facilitar la feina dels altres

E: Tractant-se de la Generalitat ... com ho veus?

O: Bueno ... és que aviam ... depèn ... és que jo sempre veig depèn dels mitjans econòmics de cada persona ... si veig que ... necessita una feina ... encara que sigui de la Generalitat o no ... pues ... aquesta gent no pot tirar endavant saps? ... trobo més injust que una persona no pugui fer el que fa perquè doncs ... no sé depèn si aquesta persona et parla el castellà però sap una mica la història ... doncs cap problema ... si és un fatxa pues malament ... està clar ...

E: Com veus els altres territoris de parla catalana?

O: Home ... vulguis o no sempre hi ha una mica més de vincle no? ... però falta una mica de comunicació ... els fets històrics que marquen ... són territoris històrics ... però bueno ... això de la globalització fa que els Països Catalans ja no siguin ... un país ... per exemple ... cadascú té la seva lluita per fer ... no?

E: mm

O: I déu n'hi do

E: Parlem d'una identitat catalana dels Països = Catalans?

O: = Sí ... sí la identitat és una ... està clar ... de fa molt temps ... igual que jo sóc català ens separa els territoris ... només sí sí

E: Molt bé, mm ... què en penses d'aprendre altres llengües?

O: Perfecte ... bueno perfecte perquè com et dic ... com més llengües coneixis millor ... però que mai deixi de desaparèixer una ... això de globalitzar i tothom parli l'anglès pues depèn ... això de globalitzar el planeta amb l'anglès molt bé ... sí però ... també que no desapareguin les altres ... Sé algo d'anglès però no gaire ...

E: Anglès bàsic?

O: Sí ... sí ... només sé l'anglès de l'escola ... perquè allà feia anglès però ... ara els nens que surten de l'escola ja la saben des de petits ... dominen més

E: Creus que ara dominen més des de petits l'anglès ... que abans vull dir

O: Sí sí ... ara ... en saben més des de petits ... és més fàcil ... crec que s'hauria de fer amb el català també ... però ...

E: Creus que primer haurien de dominar la llengua d'aquí?

O: A: sí i tant

E: Molt bé ... en relació al bilingüisme ... l'ús de les llengües oficials a casa nostra ... què en penses?

O: Bueno ... doncs ... crec que s'hauria de potenciar la llengua de cada territori ... i menys l'espanyola ... perquè jo crec que l'espanyola ... la parla tothom ... si més no ... nosaltres ... i la que té greus problemes ... són les altres... les petites llengües ... no la gran ... aquesta no es deixarà de parlar mai ...

E: Per exemple ... ara volen potenciar el doblatge en català ... les pel·lícules al cinema en català ... és un tema precari com ho veus que hi hagi algú que es queixi de tirar endavant la llengua al cinema

O: Jo crec que és una manera de potenciar la llengua ... la gent així pot escollir .... jo crec també ... que les millors pel·lícules són les que estan subtítulades ... i hi ha països que només són en anglès i no són subtítulades ... o sigui ... en aquests llocs si les pel·lícules són en anglès ... així la gent aprèn l'anglès... pues en anglès ... vull dir que ja estan acostumats des de petits ... bueno ... si ho volen subtítular ... però la millor pel·lícula és aquella subtítulada ... no doblada ... però políticament per al català ... potser sí ... que aniria bé

E: Ara et plantejo una situació ... estem en una reunió de veïns ... una reunió d'escala i ... sempre s'ha fet la reunió en català ... arriba una persona un nou veï ... castellanoparlant ... i vol que es faci en castellà perquè no l'entén

O: =Vol que es faci en castellà sí sí

E: =Sí ... com s'ha de fer ... en quina llengua faries la reunió?

O: Jo diria ... que si vol expressar-se en castellà ... però que jo m'expressaré com jo vulgui ... i ... és que no pots imposar ... la manera de ... no pots imposar la llengua ... perquè sí... ni molt menys... i menys a la meua escala

E: Però si les dues llengües són oficials ... si acaba d'arribar i no l'entén ... també pot defensar =el dret a fer a exigir la seva llengua

O: Home! ... no pot exigir

E: Mm

O: Bueno ... ho pot demanar ... però en el meu cas jo seguiré en català... jo seria ... o sigui no pots dir a una persona que parli en castellà ... parlaré si jo ho vull ... obligar a una persona ...

E: Parlant de bé bé

O: Sí sí ... parlant ... si vol parlar en castellà ... endavant jo no tindria cap problema ... el problema el té ell que no em deixa ... a mi expressar amb el que jo vull ... potser sí que tindriem algun problema si ... i més si és de la meva escala

E: T'has trobat amb alguna situació així?

O: No ... no a mi no m'han obligat ... així ... a parlar el castellà ... m'he trobat molt de fatxenda pel carrer ... però bueno ... llavors passes d'ells i ... si li pots donar alguna lliçó .. pues li dones ... i si no ... no val la pena i ... passes i te'n vas cap a casa ... ja està

E: Molt bé ... consideres que el català necessita ... posar-hi més mesures, normalitzar-lo?

O: Sí ... sí sí i tant ... és el que et deia abans sense voler s'està perdent una mica ... sí ... parlant sí ... veus parlant més castellà ... sobretot a la feina ... aquí a Barcelona ... s'hauria d'imposar més sí

E: Que vol dir ser català ... per a tu ... com ho explicaries a algú?

O: Ser català?

E: Com ho explicaries algú ... que no conegués la teva identitat?

O: Lo primer de tot ... pues bueno li faria veure una mica la història que hem tingut ... els pals que ens han donat l'imperi espanyol aquí ... durant tota la història ... i a partir d'aquí pues ... la cultura d'aquí les tradicions que tenim ... que és ... trobo que és una cultura com una altra i ... s'ha de respectar =vull dir ...

E: Mm

O: Com totes ... però bueno ... explicar-li totes les traves que hi ha hagut aquí a Catalunya ... que la història no es perdi perquè si ... saps? ... i si la gent s'està queixant és per algo

E: I què falta ... voluntat política?

O: Molt ... molta ... molta és que ara els polítics en teoria puguen ... jo que sé ... no hi crec ... no veig voluntat política ... i a partir d'això ja ... no sé ... sempre he relacionat a la gent rica amb castellanoparlants ... vull dir que ... suposo també que hi haurà de tot ...

E: Tu creus que en la qüestió lingüística, el govern ha de fer més ... o els parlants som responsables també? hem de fer alguna cosa?

O: Sí ... som responsables ... però ... crec que els que han de fer algo realment ... són els que tenen ... el temps i les possibilitats de fer-ho ... tu no ... no sé potser sí ... algun coactiu alguna cosa ... però amb prou feines tenim que buscar feina ... i ara mateix ... sí potser potenciar als teus amics que parlin més català ... a: els veïns ... però bueno ... la gent ja no és com abans ... ara cadascú va a la seva ... llavors que es parli més pel carrer ... jo crec que ja no és com abans ... hem canviat una mica

E: Vols dir que hi hagut algun canvi de manera de pensar de fer

Llengua i identitat

O: Ara hi ha moltes pors ... sí ... som més individuals ... molt més individuals ... més egoistes ...no sé ... tenim por a moltes coses també ...

E: D'acord ... que més ... bé ... vols afegir alguna =cosa o...

O: = Ara mateix ... jo estic buscant feina

E: En aquests moment és molt important per a tu

O: Molt important ... és lo més important del món en aquests moments ... és poder menjar... com que crec que és lo més important d'un immigrant que... creua el mar amb una patera ... lo important és poder menjar ... i ... poder viure com pugui .... i ... hi ha altres que no ... que vénen aquí i ho tenen tot fet i no faran cap pas per aprendre el català ... i segurament tindrà una casa i que ... no sé ... hi ha de tot

E: I allò que t'he preguntat abans del curs que estàs fent de la Generalitat que es fa en castellà ... però ... feu alguna hora no feu hores de llengua?

O: Als profes?

E: No als alumnes

O: Particularment... no... en el nostre curs no bé ... obligaven a l'examen .... a l'examen ... mínim... fer dues preguntes en català ... això és una mica ridícul sí ... però el profe els hi va dir *quien no lo entienda lo puede preguntar al de al lado*

E: Vaja!

O: Tampoc és tan difícil ... si fos una mica ... no costa tant ... jo aprenc castellà anglès i no se'm dóna bé les llengües ... saps? ... Si me n'anés al País Basc ... pues faria un esforç per a aprendre el basc ... no sé ... com tinc amics que n'estan aprenent i ... per a entendre ... per a relacionar-te amb ells i per a respectar-los a ells... no sé

E: Perquè aprens una mica de l'altra

O: Si no parles castellà ... en un país que ha estat maltractat per l'espanyol ... pues ...

E: Per últim ... ja acabem ... una qüestió hipotètica .... volia preguntar-te en el cas ... que el Tribunal constitucional, que està punt de dir la seva sobre l'Estatut, si es pronunciés sobre ... la llengua pròpia de Catalunya ... i que el castellà també és llengua pròpia de Catalunya?

O: Si diuen ... que la llengua pròpia d'aquí és el castellà ... jo segurament sortiré al carrer ... està clar ... això sí que no ...

E: Per a tu ... quina llengua és la pròpia de Catalunya?

O: El català... de Catalunya és el català sí sí [silenci]

E: Molt bé, doncs ... moltes gràcies per tot

O: De res a tu